

308929 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 31 వ తేది మంగళవారము } No. 102
నంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౧౦౨

A Majic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్)

588

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.



ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుండే వలసిన యావృష్టము. ఆంధ్ర, యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పాక్షికంగా వుండియున్నది. ఎన్ని దినములుంచినను మందు గుణముమాటు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుపయోగించును. వెలపాకట్ 1-కి 0.8-0 పోట్లజి 0.8-0. 1 డబ్బా పాకట్ల వెల రూ 5-0-0. పోట్లజి వేలు.

ఒకసారి 2 పాకట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోట్లజి ఇనాం కర్తవలకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-6 కంకటేశ్వరస్వామి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ వురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టింది? కులభేదము లేకలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది. శ్రీమిగుల నులభము. 900 పుటలు ఆత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు వేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— నులభము, మృదుదుధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములవై ఆచ్చు. కాలికో వైండు ధర రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

(52) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలుగుపండితుడు, ముగిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0



తామర తైలము.
వెల బ్యా 1-కి 0-4-0
మా తామర తైలము
ఒక్కడబ్బాను నాలుగు
అటాంకులైన నాలుగైదు
సారులు రాచిన యెడల
తామర నిర్మాలముగును
నయము కాని యెడల
మీ నాల్గు అటాంకు తిరిగి
తీసికొని వచ్చును.

దీనిని రాచిన వర్తము నలు వెక్కడు. మంట యుండదు.
అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు తెట్టివీధి, మదరాసు, లేక 109 ఫ్రేరిస్టో ఫోర్టు బొంబాయి

FOR SALE.

A second hand chaindrive Fiat (F.I.A.T.) Motor Car 18 20 Horse power. Tenders are invited till 10th August. If not sold meanwhile, it will be disposed off in auction on 11th and 12th, August at Bezwada.

APPLY TO.—

A. Kaleswararow
EXECUTOR & TRUSTEE
BEZWADA.

అనిలైన్ చాయలు - టర్క్ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్ జో - పర్ పర్వ (బెర్లిన్)

కాంగోరేడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి టెన్సులు 8 గలది.

పర్ పర్వ 4 (B. N.) కీ సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్నులు 20 గలది.

వారుకు వైవిలాసము:—

సాలే మహమ్మద్ హజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నెం 248, 249 ఎన్ ప్ల నేడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

ఒక సెకండు హ్యాండు చెయిన్. డ్రైవ్. ఫియట్ మోటార్ బండి 18-20 హార్స్ పవర్ గలది. అచ్యుతమునకు గలదు. 10-8-1917-వ తేది లోపట కావలసినవారు తెండర్లు పంపుకొనవచ్చును. ఈలోపట అది అమ్ముడు కాకపోయినచో ఆగస్టు 11, 12 తేదీలయందు బెజవాడలో ఏలాము వేయబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ చిరునామా గల వారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

ఏ. కాళేశ్వరరావు

ఎక్సిక్యూటరు అండు (ట్రస్టీ, బెజవాడ.

కారదాంబ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జనితీతకలయును. వెల 0-4-0 పోట్లజి వేలు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు తెట్టివీధి, మదరాసు.

దంత మార్జము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.
ఈ దంతమార్జమునో పండ్లుతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లుముట్టెములకలె తెల్లగానుండును. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యము: సద్భావమును గురించిన కాశ్మీరీయచర్మ గ్రంథకర్త:— షా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

చిన్న పురుగులు

100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, పెండ్లకలూడుట, పుర్రపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల పలన గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయిం బవళ్లు

విధి విధానములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పుండునకు, అతివ్యాపికయి కేరొందిన తేనెటీగ సహకారిగ నుండదగిన బంటు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిగ్గుంధ ద్రవ్యముల సుపయోగించక ఉపేక్షించిన ఆచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినదైపును.

కావున నిట్టి పరమశ్రేష్ఠువును



కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. పెండ్లకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును. కలకట్టుకు మరిచుకే నుగంధద్రవ్యము.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోసమున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 ని. పి. రూ. 0-4-0
8-కి రూ. 2-10-0 ని. పి. రూ. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థజాచీటి పంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె ౫ల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లొయిండియా డ్రగ్స్ లిండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజంట్లు:— మెహతాపురపాత్రంమూర్తి,
29, వై నాబాబుకోడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల భార

దోను. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

నువాసనగలిగి యుండును.

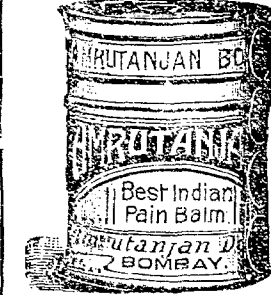
ప్రతియుంట నుండదనినది.

నకలు మందులను చూచి మోసపోకుడు!

పంచభాషగల చీటినిచూచి కొనుడు!!

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.



సంఘ సంస్కరణము.

స్వ రాజ్యము.

ప్రస్తుతము మనదేశమును జరుగుచున్న స్వరాజ్యం దోశమును నిరసించుచు ఆంగ్లో ఇండియన్ ప్రతికూలము, ఆంధ్ర ప్రకాశికయు మనదేశములు ముందు సంఘసంస్కరణములను నిరసించుచు సలహానిచ్చుచున్నది. ఇది ఎంతవరకు యుక్తియుక్తమో, ఎంతవరకు చరిత్రవలన నీరూపము రూపింపబడుచున్నదో మనము చర్చించవలయును.

చరిత్రాంశము నుండియు వ్యాఖ్యమునకు వచ్చి, కేవల యుక్తిసాధారణమగుచోనియే ఇదటచర్చించవలయును. ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రాయశఃపూర్వము సంఘసంస్కరణ మనదేశము మనము పరిక్షించవలసియున్నది. ప్రతిమనుజునకును ఆయన జానునోబడియును రాజ్యాంగమునకును సంబంధమును నిష్ఠాయించు నిబంధనలు రాజకీయనిబంధన లెట్లగుచున్నవో, మన జానకుడు ఈశ్వరసహకారమున గలసంబంధమును నిష్ఠాయించునిబంధనలు మతవినిబంధన లెట్లగుచున్నవో, ఆర్థికమనుజునకు సంఘమునకును గలసంబంధములను నిష్ఠాయించు నిబంధనలు సాంఘిక నిబంధనలగుచున్నవి. ప్రతిమనుజునకును తనయందలిమిడియున్న మనవ్యభివృద్ధియును పునరుండి ఏవిధమున ఆంతరాయముల వలన ననికోర్కింపబడక సర్వతోముఖముగ అభివృద్ధి సొందించుకొనుటకు జన్మతః అధికారముకలవాడై యున్నాడు. ఈ అభివృద్ధికి అడ్డమునకులు చేయు అంతరాయములను తొలగించుటయే సంస్కరణమని మనము వాడుచున్నాము. ఈ సంస్కరణములకు మనజాతీయతయొక్క ధైర్యచెప్పబడిన మానుషిభాగములయందును ప్రపంచ స్పృహ మొదలు ప్రశ్నయాంతమువరకును ఆవశ్యకతయందుండియుండును. తేనినో మనజాలందగు సకలసర్వస్వమును భూలోకమునందే యనుభవించుచు అభివృద్ధి కెదమియ్యకనే యుండును. కావున ఇతరసంఘములతో పోల్చిచూచు కొంత ఎక్కువ అభివృద్ధిని కనవలెనుచున్న ఆసంఘమునకు కూడ నెన్నియో మార్పులు చెందవలసివలయును లుండును. ఈచర్చ కంతకును ఫలమేమి తేలుచున్నదనగా మనకు సలహా నిచ్చువారి యుపదేశమును మనము మన్నించి వారు చెప్పుచున్నట్లు చేసి నచో ప్రశ్నయాంతమువరకును మనకు స్వరాజ్యప్రాప్తి కధికారము కలుగనే కల్గును. స్వరాజ్యము ననుభవించుచు దేశములందలి జనుల సాంఘిక నిబంధనలయందు సంస్కరణ మవసరములేదనునంత సాహసపుమాటలు మన యుపదేశములు చెప్పదురా? “సాంఘిక జీవనమందు పరమస్వాతంత్ర్యము కాదు మేము స్వరాజ్యప్రాప్తికి ముందు మనకు లభించవలసినదని చెప్పినది. మన సంఘమును కట్టి పిట్టిచేయుచున్న దురాచారము లెన్నియో యున్నవి; వాని రూపుమాపినగాని మనము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యసంపాదన కర్తులము కామని మాత్రమే మేము చెప్పనది” యని మన యుపదేశములందు లేదు. అట్లెవరో ఆ దురాచారము లేవో వానిని కొన్నిటిని పేర్కొని వానిని స్వరాజ్యప్రాప్తికిని గల సంబంధమును విచారించుము.

మనసంఘసంస్కరణము ఎన్నియో సంవత్సరములందు విలంబితాద్యభివృద్ధి, సజన్యభావంతర వివాహములు, వర్ణభేదమును సడలించుట, వరశుల్కములు, కన్యాశుల్కములు, నిమ్మజాతుగర్భణము, విదేశీకమనము, మొదలగు సంస్కరణములను గూర్చి యాందోళనము జరుపుచున్నాడు. ఈసంస్కరణములేయు పూర్వమైన కార్యసాఫల్యము నొందలేదని చెప్పిన సత్యమునకు మారుముకాదు. అట్లు పొందకుండుటకు గల యంతరాయములను మనము విమర్శించి వాని నివారణను గూర్చి చర్చించుట మనకు ముఖ్యవిధియై యున్నది. మొదట విలంబితాద్యభివృద్ధి, సజన్యభావంతర వివాహములను గూర్చి చర్చించుము. ఈసంస్కరణమును గూర్చి రమారమి 40 సంవత్సరములనుండి యాందోళనము మన యాంధ్రదేశమున జరుగుచున్నది. ఈసంస్కరణమందు ఎక్కువ అభిమానము కలవాడైనను ఈయుద్దమము జరిగినదనియు ప్రస్తుతము మనకున్న సాధనసంపత్తులతోనే మన మిశకళంకములు సంఘమునుండి తొలగింపగలమనియు చెప్పినది నానమ్మకము. అట్టిచో ఈ సంస్కరణమున కంతరాయములేవో వానిని తొలగించుమాగములేవో మనము నిష్ఠాయించవలయును. విలంబితముల యందు జాతిగతిని సంఘమంతయు విలంబితాద్యభివృద్ధి నంగీకరించి ఒక్కొక్కటిగా ఈసంస్కరణమును నిర్వహించెదనను మాట జెప్పిమాట. ఎవరి కీ సంస్కరణ మెక్కువ యావశ్యకమో

వారే ఇందు ఎక్కువజోక్యము కల్గ చేసి కొనవలయును. వారలెవరగా విలంబితులే. ప్రస్తుతము మనమున్న స్థితిలో నామ నిరాధారులుగా నున్నాము. విద్యాగంధమా వారికిలేదు. స్వతంత్రజీవనశక్తియు నున్నది. భైర్యసాహసములూ అసలేలేవు. కావున నామన్న దుస్థితియే వారలకు శాశ్వతముగా దైవముచే విధింపబడినదని నమ్ముచు అభివృద్ధి నొందుటకు ప్రయత్నము చేయలేకున్నాము. ఇట్లుగాక వీరలకే విద్యావాసన యట్టి స్వతంత్రజీవనశక్తి గల్గినచో భైర్యసాహసములు వీరి వెనువెంటనే వచ్చి నామ కల్గివచ్చి మార్గములను వారలే వెదకుకొనుదురు. ఈసాధనములు వీరల కభ్యుపయోగమునైతేలు. ఉన్నతపాతకాల లుండవలెను. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా తగిన వైద్యమందును ఉపాధ్యాయ త్యమునందును వారలను తరిమితు చేయగల కళాశాలలుండవలెను. మనదేశముయొక్క ప్రత్యేక స్థితిగతులనుబట్టి అచట వారలకు విద్య గలవలె, అప్పుడు విలంబితులు ప్రస్తుతమున్న యధోగతిని వదిలి ఈపాతకాలలకే అక్కడ విద్య నభ్యసించి స్వతంత్ర జీవనమును సంపాదించుకొన శక్తిగలవారగుదురు. అట్టివారలకు వివాహాన్ని కల్గినచో అది నిర్దియముక కష్టమైనదని కాదు. ప్రస్తుతము మనకున్న రాజకీయ నిబంధనలతో మనదేశమందున్న విలంబితుల నందరిని చీమచేయగల ఉన్నతపాతకాలలను కళాశాలలను స్థాపించుట కెంతకాలము పట్టునో ఒక నిమిషకాల మాలోచించుము. నిన్నుగాక మొన్నటిదినము మన దేశజేయమనుకొను ఆంగ్లేయులు కొందరు హిందూదేశమందలి స్త్రీవిద్యాభివృద్ధిని నిగూర్చి ఎక్కువసామ్యము వెల్లించమని కోరాగా వారందులకు తృప్తికరమగు జవాబునీయలేరి. 150 సంవత్సరముల కాలము ఆంగ్లేయపరిపాలనక్రింద నున్న మన యాంధ్రదేశమున స్త్రీలకు ప్రత్యేకమువలెను పాతకాలలెన్ని యున్నవో అలోచించుము. అట్టిపాతకాలలు ఒకటిరెండున్నను అన్నటి విద్యావిధానము మనదేశ స్థితిగతులకును మనదేశముల ధారావాహిత పరిజ్ఞానమునకును ప్రత్యేక విరుద్ధముగా నున్నది. ఇట్టి విషయదేశకంతకును కారణముమనదేశ పరిపాలనయందు మనకు చాలినంత సంబంధము లేకుండుటయే. ప్రస్తుతమునలె గాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు లోబడి మన దేశమందలి పక్షులు మనము విధించుకొని వానిని ఖర్చు పెట్టుకొను యధికారము మనదేశములకే యుండినచో స్త్రీవిద్య ఇట్టిదుస్థితి యందుండునా? చిరకాలము క్రిందటనే విలంబితాద్యభివృద్ధి సమస్య దేశాభివృద్ధి కర్తవ్యము కల్గుకుండునట్లు పరిష్కరింపబడి యుండును. ఇట్లే రజస్వలానంతర వివాహ విషయమును గూడ చర్చించవచ్చును.

వరశుల్కములను గూర్చి కొంచెము విచారించుము. వరశుల్కమును పుచ్చుకొను వారలలో కేవలధనతృప్తిచేత కల్గుమును పుచ్చుకొనువారు కొందరున్నను గత్యంతరము లేక వరశుల్కమును పుచ్చుకొనువారి సంఖ్య ఎక్కువగా నున్నదని చెప్పట సాహసము కాదు. మన విద్యలు మిగుల ధనవ్యయముతో కూడినవై యున్నవి. దేశమందు దగ్గద్రవ్యత తాండవ మాడుచున్నది. దరిద్రునకు సంతాన మెక్కువ యున్నట్లు ధన విహీనునకు తెలివివచ్చును. లోపల తెలివియున్నది. చదువుకొనవలయునను వాంఛయున్నది. అది లభించుటెట్లు. అట్టిచో తన విద్యాభివృద్ధి చేసుకొనుటకు వేరుమాగము గానక, తన వివాహమునే తనకు ద్రవ్యాధ్వనహేతువుగా చేసి కొనుచున్నాడు. వివాహములయందు ధనము సంపాదించుకొనడ దను నీతిని పాటించుచుందరా? తన కుటుంబమునకును, తనకును, తన దేశమునకును సాఖ్యమునకును కీర్తిని హేతుభూతమగు విద్యాభివృద్ధిని పాటించుచుందరా? మొదటిదానికన్న రెండవదే ఎక్కువ కోరుతగినదని వృద్ధికాములకు మన బాలురును వాగలక్షేమము కోరువారును నిర్ణయించుకొనినచో అట్టిపని గూర్చి మనము చెప్పగలము? ఈ కళంకమును మన సంఘము నుండి మనము తొలగించుకొనవలయునన్న మనదేశమందు విద్య సులభసాధ్యము చేయవలెను. ప్రస్తుతము మనవారలందరును గత్యంతరములేక అగ్రగణించుచున్న సాధనవిద్యావిధానముతో పాటు ఇప్పటికన్న ఎన్నియో మారులు ఎక్కువగా సాంకేతిక విద్యాలయములను సర్వకళాశాలలను ఏర్పడవలెను. అవి యన్నియు ఏర్పడు టెట్లు? మొదట చెప్పిన విధముగానే మన పన్నులు మనము విధించుకొని వానిని ఖర్చు పెట్టుకొను యధికారము మనయందే యున్నదే గాని ఈ వరశుల్కములను మన దేశమందు రూపుమాపుట కెవరికి సాధ్యపడదు.

నిమ్మజాతుగర్భణమును గూర్చి కొంచెము విచారించుము: మాటలు, మాదిగలు, కోయలు, ఏనాడులు, ఎలుకలవాండు మొదలగు జాతులవారు నిమ్మజాతులుగా మన దేశమందు పరిగణించుచున్నాడు. కోయలు, ఏనాడులు, ఎలుకల

వాండు మొదలగు జాతులవారిని మన పాలకులు అపరాధ జాతులతో చేరినవారినిగా కానించి వారలను నిర్బంధముగా ప్రత్యేక ప్రదేశములందుంచి వారలందు గాఢముగా బుద్ధికుశలతను కూడ దేశోపయోగము కానునట్లు చేయుచున్నాడు. ఈ నిమ్మజాతులవార లందరు దేహభావ మెక్కువగా కలవారలు. వారి శరీర దౌర్భాగ్యములను రాజ్యాంగమున కెన్నియో లాభములు కల్గవచ్చును. అట్లువారల సుపయోగించుకొనినచో వారలు ప్రస్తుత మున్న సానదేశమండి వైకి రాగలరు. రాజ్యాంగమున మనకు జోక్యమున్నచో వీరల శక్తి సామర్థ్యములను మనము ఊహక పోనిర్తుమా? అవి యన్నియు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడి తమకలమున వారలకు కూడ లాభము చేసారయ్యుండును. కావున నిమ్మజాతుగర్భణ సమస్య కూడ స్వరాజ్యమునై నాధారపడియున్నది.

మన దేశమును స్వదేశ రాజులు పాలించు చున్నప్పుడు మన దేశమునుండి పరదేశములకు వర్తకము కొరకును రాయబారులుగను అన్ని వర్ణముల వారును వెళ్లుచుండిరి. మన దేశపు కోస్తావర్తకము స్వదేశముల చేతులను పడి ఎప్పుడు జారి పోయెనో మన దేశపు రాయబారులు పరదేశములకు వెళ్లెడు యావశ్యకత యెప్పుడు తప్పెనో అప్పుడే విదేశీగమనము మనకు గర్హమైనది. తిరిగి ఆ సారకాళములు వచ్చుచున్న కొలది దేశము లందరికి విదేశ గమనము అంగీకృతమే అగుచున్నది.

అవసరమును బట్టి సంస్కరణములు వచ్చుచుండును. సంస్కరణములను నడిపించు శక్తి మన చేతిలో నుండినగాని సంస్కరణలు సర్వజనాంగీకృత మగునట్లు చేయుటకు సావకాళ ముండదు. ఇందుకు మన దేశచరిత్రనుండి ఎన్నియో ఉదాహరణలు లీయవచ్చును. భీముడు, అనార్యజాతిస్త్రీ యగు హిడింబిని పొందెపుడు ప్రవేశించుచున్న కురుక్షేత్ర మహాయుద్ధమున కల్గెడి లాభముకొరకై పెండ్లియాడెను. అక్కరకు రాజపుత్రసంస్థానాధీశ్వరులు తమ కూతుల నిచ్చి పెండ్లి చేసిరి. అనేకమంది బ్రాహ్మణ దేశస్థులను శ్రీ శంకరాచార్యుల వారు ఏక కాలమున క్షత్రియుల చేసిరిని శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు చెప్పియున్నారు. మన దేశమునకు పరదేశముల నుండి చరిత్రకాలము మొదటినుండి వచ్చిన హనులు, జాట్లు, వహనీ తెగవారు, కుమార తెగవారు, బాక్ష్మీయులు, పార్థియులు, యవనులు మొదలగు వారలను మన దేశముందున్న చాతుర్వర్ణములలో మనవార లిమ్మిచ్చుకొనలేదు. మన శ్రీవిష్ణు పునకు బీబినాంచారిని కట్టి పెట్టి హిందూమహమ్మదీయ మతములకు మన పూర్వులు వియ్యరుండినలేదు. ఇప్పటికని, భృంగేరి స్వాముల వారికి ఎందరు మహమ్మదీయ శిష్యులు కలరు? నిన్నుగాక మొన్ననే కదా. టిప్పుసుల్తానును, హైదరును అప్పటికాలపు శృంగేరి శ్రీ శంకరాచార్య స్వాముల వారిపై ఆపారమగు శ్రద్ధభక్తులు కల్గియుండిరిని శృంగేరి మతమందున్న పత్రికలను బట్టి మైనూరు సంస్థానపు శాసనపరిశోధకులు నిశ్చయించినది. మనలను నియమించు నధికారము సంపూర్ణముగా పరాధీనమై యుండుటచే అనియాయకుల అవసరములను బట్టి మనము నడవవలసినవారముగా నున్నాము గాని మనమంతట మనకు అవసరములు కల్గెడి స్థితిలో మనములేము. ఇది యంతయు మన రాజ్యాంగమందు మన కంతగా జోక్యములేక పోవుటచేత తటస్థించినది.

ఇందు వలననే మొట్టమొదట సంఘసంస్కరణములు జరిగినగాని రాజ్యాంగ సంస్కరణలకొరకు ప్రయత్నించ కూడదని ఉపన్యాసము లిచ్చిన వారందరు ఆవాదము వదలుకొనవలసిన వారైరి. ఇందువలననే దేశభాంధర పాలు మహాశయము రాజకీయ సంస్కరణము జరిగినవెంటనే ఆర్థికసంస్కరణము, సంఘసంస్కరణము చేయవలసి యుద్ధోపించి తన శక్తియుక్తుల నన్నిటిని రాజకీయ సంస్కరణము కొరకు ధారపోయ ప్రారంభించినది.

ఆంధ్రప్రకాశికా పత్రికాధిపతులు రాజకీయ సంస్కరణమునకై ప్రయత్నించుట సంఘసంస్కరణము కొరకై ప్రయత్నించుట కన్న తేలికైన పనిగాన రాజకీయ సంస్కరణలను తమప్రతిపక్షులవలంబించిరిని తమప్రతికారాజమున ప్రకటించి యున్నారు. తమ చెరిగిన రాజకీయ సంస్కరణాందోళనయలకన యగు నేమోగాని ఇప్పటి స్వరాజ్యవాదుల యాందోళనమాత్రము అట్టిములపమైనది కాదు. అందుకు తారాణము ప్రస్తుతము మనముగడపుచున్న దినములే నని వారికి జ్ఞప్తికై చెప్పుచున్నాము.

కావున సాంఘికస్వాతంత్ర్యము రానిది రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించకూడదను వాదము శుద్ధపెట్టి వాదము. ఈ వాదమును సుమారు 20 సంవత్సరముల క్రిందట మనదేశములో కొందరు జరుపుచుండిరి. అందేమియు పనలేదని నిరాకరించ బడినది. ఆవాదమును పునరుద్ధరణ చేసినవారు దానిని యుక్తియుక్తముగా ఎన్నటికిని సాధించలేరని చెప్పట సాహసముకాదు.

సూరి వెంకటనరసింహశాస్త్రి

స్వదేశోద్యమము.

—:—:—:—

హిందూ దేశపు ప్రాచీన నాగరకత.

(పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహంగారు, తెనాలి)

ఆ సేతు హిమచల పగ్యంతమగు భరతఖండ మనేక యుగములనుండియు నన్నవస్త్రములకు లోపములేని భూమి యని ప్రపంచమం దెల్లడల ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఇప్పటికిని హిందువులును మహమ్మదీయులును అన్నదానము, వస్త్రదానము అనునవియే ముఖ్యదానములుగ పరిగణించుచున్నారు. సస్య శ్యామలయగు భంతభూమియం దెల్లప్పుడును ఆహార పదార్థములను, వస్త్రములను తయారు చేయుటకు వలయు పదార్థములను, పుష్కలముగను సులభముగను లభించుచున్న దనుట యందరికిని తెలిసిన విషయమే. ప్రస్తుత కాలమందు సైతము మన మాహారపదార్థములను విదేశములనుండి తెచ్చుకొనుచుండు నవసరము లేకున్నారము. ఇంతియకాదు; కొన్ని ఆహారపదార్థముల నింగ్లాండు, ఫ్రాన్సు మొదలగు వైరోపా దేశములకు మన దేశము నుండి యెగుమతి చేయుచున్నారు. భరతఖండములో నున్న 81 కోట్ల జనులలో సుమారు 28 కోట్ల జనులు వ్యవసాయము వలననే జీవించుచున్నారు. ఈ వ్యవసాయములు ఆహారపదార్థములనే పండించుట గాక ప్రత్తిని గూడ విశేషముగ పండించు చుండుట చిరకాలాచారమై యున్నది.

ఇప్పటికి రమారమి 80 సంవత్సరముల క్రిందటి వరకును మన దేశములో ప్రతి గ్రామమందును ప్రతి యింటియందును ప్రత్తిరాటములు, నూలు రాటములు అను రెండు విధములగు రాటములుండుట నాచిన్నతనములోనే నెఱుగుదును. ప్రత్తిని ప్రత్తి రాటమునం దిడి త్రిప్పుటచేత ప్రత్తిలోనుండి విత్తనములువేరై స్వచ్ఛమగు దూది బయలుపడెదలను. అట్టి దూదిని చిన్న చిన్న యేతులుగాచేసి వానిని నూలు రాటమున నునిచి త్రిప్పుచు నూలును వడకెదరు. ఇట్లు ప్రత్తినుండి దూదియు, దూదినుండి నూలును సులభముగ తయారగు చుండెడిది. ఇట్లు దూదిని నూలును తయారుచేయు రెండు విధముల రాటముల యొక్క వెల ఘమారు రెండు, లేక, మూడు గుణాలయల కంటె నెక్కువ కా నేరదు. ఇట్టి రాటముల దయారుచేయుటయు సతిసులభము. ఇట్టి రాటములతో ప్రతి బ్రాహ్మణేతరు నింటియందును స్త్రీలు నూలునువడకుచుండిరి. వస్త్రముల నేతయందు తరతరములనుండి నిపుణత్వము సంపాదించిన పద్మసాలెలును, జాండ్రులును ఆచూలును తీసికొని వస్త్రములు నేయుచుండిరి. అందువలన మన భరతఖండములలో మిగుల నాజూతు కలిగినట్టియు, మిక్కిలి సాగనైనట్టియు, విశేష కాలము మనునట్టియు వివిధములగు తెల్లని వస్త్రములు, రంగువస్త్రములు మున్నగువి విరివిగ తయారై హిందూ దేశములోని జనులకు సరిపోవునంతవరకేగాక నితరదేశములకుగూడ విశేషముగ నెగుమతి యగుచుండెను. 1800 సంవత్సరప్రాంతమున నిండియాలో సుమారు 60 లక్షల నేతగాండ్రుండినట్లును సుమారు మూడుకోట్ల రాటము లుండినట్లును తెలియుచున్నది. పంచములలో మాలవాండు కొందరును, ముస్లాములు (తురకలు) కొందరును గూడ వస్త్రముల నేతయందు చిరకాలమునుండి ప్రవీణతను సంపాదించిరి. ప్రతియింటను స్త్రీలు నూలువడకుట స్త్రీలయొక్క విధియైనట్లు చాణక్యని "అర్థశాస్త్రము"వలనఁ దెలియుచున్నది.

ఇప్పుడు ప్రత్తిరాటములును, నూలురాటములును అదృశ్యమైనవి. స్త్రీలు నూలును వడకుటమాని యిండ్లయందు సోమరితనము అనుదేశము గాఢముగఁ బూజించుచు నెల్లప్పుడు నిద్రావేశపరవశులై యున్నారు. ఇప్పుడు నాగరికాగ్రేసరు సులకొను విద్యార్థికుల యిండ్లలోని స్త్రీలు ఇంటిపనులను సైతముచేయనొల్లరు; గృహకృత్యములన్నియును నవుకర్లమాలముగ జరుగుచే యిప్పటి స్త్రీలు మర్యాదగభావించుచున్నారు. దేశవాళి నూలులేనందున నేతగాండ్లు సీమనూలునే యుపయోగించవలసి వచ్చినది.

ప్రస్తుతము మన దేశములో నచ్చటచ్చట నూలును వడకునట్టి యంత్రకాలలు కొద్దిగ నేర్పడినవి. కాని మన దేశములోని నేతగాండ్లకు వలయునంత నూలు నీయంత్రకాలలు తయారు చేయజాలవు. అందువలన విదేశములలో తయారగు నూలును మన నేతగాండ్లు కొనక తప్పకున్నది. ప్రస్తుతము విరోపాఖండములో జరుగుచున్న ఘోరసంగ్రామములో జర్మనులు మన మిత్రమండలివారి స్త్రీమగ్లను ముంచివేయుచు

డుటచే నింగ్లాండునుండి యిండియాకును ఇండియానుండి యింగ్లాండుకును ప్రయాణముచేయు స్త్రీమగ్లకు (పొగయోడలకు) అడ్డంకి కలుగుచున్నది. ఈయండ్లము వెంటనే అంతరించుచో మునుపటివలెనే స్త్రీయగు రాకపోకలు జరుగుచుండును. అందువలన నూలుగాని, వస్త్రములుగాని మనదేశమునకు పూర్వము వలె విరివిగ రాగలవు. ఒకవేళ నీయుంధము వెంటనే ముగింపు కాక ఒకటి రెండు సంవత్సరము లింకను జరుగునెడల సీమనుండి పొగయోడలు గాని, వస్త్రములుగాని, నూలుగాని మన దేశమునకు వచ్చుట నానాటికి తగ్గుచుండును. ఇప్పటికి మన దేశములో నూలు ఖరీదును, వస్త్రముల ఖరీదును హెచ్చినవి. యుంధమింకను జరుగునెడల సీమ ఖరీదు లంతంతకు హెచ్చగుచుండును. స్త్రీమగ్లయొక్క రాకపోకలు తగ్గుచుండుటచేత మన దేశములోని ధాన్యాదు లితరదేశముల కెగుమతికాజాలవు. అందుచేత మనదేశమునందు ద్రవ్యముగూడ తగ్గును. కాబట్టి మనమిప్పు డేమిచేయవలెను? ఇందుకు సమాధానము ముందు సంవికలలో వ్రాయుదును.

కాని పూర్వము మనదేశమందు వస్త్రములనేత యెంత యుచ్ఛస్థితియందుండినదోయూ, వస్త్రముల వ్యాపారమెంత విరివిగ జరుగుచుండినదియోను అవియే ట్లంతలేచినదియోను దెలిసికొనుట మన పురోవృద్ధికి అత్యవసరమగుటచే నీవిషయములో కొందరు పాశ్చాత్యులు వ్రాసినవాని నాంగ్రీకరించి వ్రాయుచుండెదను.

ప్రథమమున బొంబాయి పట్నమందు దూది యంత్రకాలను స్థాపించిన పి. ఆర్. కోలా అను నాతడు 1867 సం॥లో ప్రచురించిన "How to Develop Productive Industry in India and the East" అను గ్రంథమునుండియూ క్రిందిభాగ మాంగ్రీకరించితిని. అందులో ముఖ్యంశముల నందరును గమనింపవలెనని కోరుచున్నాను.

కలకత్తా సోషలు క్లబ్బు.

శ్రీ రావుబహదర్ పి. ఎ. కృష్ణమాచార్యులవారు

ఆచార్యులవారి మరణమునకు సంతాపమును తెలుపుటకు చెన్నరాష్ట్రీయం లందఱును కలకత్తా నగరమున సోషల్ క్లబ్బులో సభ జేసిరి. తత్సభకు పి. వి. రామకృ. ఎం. పి. గార్లగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. రావుబహదర్ బలరామయ్యగారు మున్నగు యుదాహరులు, ప్రముఖులగు వంగదేశీయులును గూడ సభకు విచ్చేసిరి. కొందఱు వారి దుఃఖములను వెల్లడించుచు నుపన్యసించిరి. వంగదేశీయులలో నెకరు కొన్ని పాటలను వ్రాసి సభాసదుల మనంబులు కరుగునట్లుఁ జదివిరి. కీర్తి శేఖరలైన ఆచార్యుల వారితోఁ బరిచయముగల యాంగ్లలోక కీర్తిగురుపద్యములఁ జదివిరి.

పద్యపంచకము.

కం॥ ఆపద లలమిన సతతము |
క్రీపతి! నిను మనమునందుఁ జింతింతుము మా తాపములఁ బాపి బ్రోవఁగ |
నీపద చింతనమై ప్రాపు నిక్రంబగుటకై ||
గీ॥ నెత్తి గొంటివె కటకటా విమల చరితు |
రావుబహదరు కృష్ణమా - ర్యాభిధాను
సుజనులుగ తాయలనుపల్కు నిజముగాగ |
మృత్యుదేవత! నీకేల-మృతియులేదే? ||
సీ॥ నవనీమునుమించు - ప్రవిమల మృదులమా - సంతరం
గముఁ గల - యనఘండతఁడు |
ఆచ్యుతధారావృష్టి - సతిమధుర ప్రసం - గములఁ
గావించెను-ఘనుడతఁడు |
బౌద్ధత్యమాదార్య - మతిశయించినకీర్తి - వ్యాప్తిగ
న్నట్టి - యాత్మఁ దత్తఁడు |
పేరెన్నికల నెన్నె - నెంపారఁగనియు నహంభావ
నిహితుడై - యలరు నతఁడు |
అట్టి గుణమణియో కృష్ణ మార్యవరుఁడు |
యాతనంచేమి లేకనే - యవనినుండి |
జన్మరాహిత్యమునుబొందఁ - జనియెదాను |
స్వగ సౌఖ్యములనుబొంద - శాశ్వతముగ ||
గీ॥ చెడ్డకార్యము నొకమైన - చేయవైతి |
చేసియుండిన మనెదేమి చిరతరముగ |
మీదు సౌజన్య మగ్గింప - మేరగాదు |
రావుబహదరు కృష్ణమా-ర్యావహత్య ||
గీ॥ మిత్రులకె గల్గుదుఃఖము - మిక్కిటముగ |
ఆత్మబాంధవు లంతగా -నడలువారె |
వారి మనముల కింక కాంతి - వాటిలంక |
దైవమొనగు తదై ర్యంబు - దయదలర్చు ||

శ్రీ దాదాభాయి నాగోజీ కవ్య.
నాల్గవవత్సరపు బాడ్డింటను టోర్నమెంటు
ఉత్తర సర్కారులవారికి మాత్రమే.
వి. రామానుజరావుగారు.
బందరు.
నిబంధనలు.

1. రు 50 ల వెలగల వెండిగిన్నెను వరుసగా మూడు వత్సరములు పందెములకు గెలిచినవారు బడయగలరు.
 2. ఆవగ్గమునకు చేరిన ఆటగాండ్రకు దాదాభాయి నాగోజీగారి విగ్రహము గల 5 వెండిపతకము లియ్యబడును.
 3. మూడు వత్సరములును వరుసగా జయముకలుగు వరకును గెలిచినవగ్గమువారు ప్రతివత్సరమునను ఆటలు 15 దినములకు ప్రారంభమగు ననగానే స్వంతవ్యయము మీద నా వెండిగిన్నెను స్థాపకులగు వి. రాంజీరావుగారికి అందజేయవలెను.
 4. ఆవెండిగిన్నె పోయినచో దాని వెలను భర్తించేముటకు గెలిచిన వగ్గములోని ప్రముఖులొకరు వ్రాసి యియ్యవలెను.
 5. ఉత్తర సర్కారులలో గల అన్ని పాఠశాలలవారు ఇతర క్లబ్బులవారుగూడ నాటకురావచ్చును.
 6. ఒక క్లబ్బువారు రెండు మూడు వగ్గములను పంపవచ్చునుగాని ఒక్కొక్కవగ్గమునకును దరఖాస్తులను ప్రత్యేకముగ పంపవలెను.
 7. రు 5-0-0 ప్రవేశ రుసుముతో దరఖాస్తులను వి. రాంజీరావు గారికి పంపవలెను.
 8. ప్రతివగ్గమువారును 7 గురు ఆటగాండ్ర పట్టికను పంపవలెను. ఒక టోర్నమెంటులో నొక్కొక్కరు ఒక్కొక్క టీమునందు మాత్రమే ఆడవలెను.
 9. ఆగస్టు 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటల వరకు మాత్రమే దరఖాస్తు లంగీకరింప బడును
 10. ఆగస్టు 19 వ తేదీ ఆదివారమునాడు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు జంటల నేర్పరచి పోటీవారుల కందరికిని తెలిపెదరు.
 11. కార్యనిర్వాహక సంఘమువా లేర్పరచిన స్థానము నందు వేళప్రకారము ఆటలు జరుగును.
 12. సరియైనవేళతరని వారికావత్సరమున మరలనవకాశ మియ్యబడదు.
 13. (ఏ) ఆటజరుగుచుండగ నాటగాడు చర్చింపబడి లేడు. అంపయరు తీర్మానమే నిర్ధారణము. (బి) ఏవిషయమునైన తెలుపవలసి వచ్చినచో కెప్టనుమాత్రమే అంత్రెరుకు తెలుపవలెను.
 14. చెన్నపురి క్రైష్ణమూనియసు క్లబ్బువారి పద్ధతి ననుసరించి ఆటలు జరుగును.
- 1917వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 17వ తేదీ మొదలు బందరునందు ఆటలు ప్రారంభమగును. కే. ఆంజనేయులు జి. రామచంద్రారావు గార్లు గౌరవ కార్యదర్శులు.

క్రొత్త కంపెనీలు

ఏప్రులు మే నెలలలో నీ క్రొత్త కంపెనీలు రిజిస్టరు చేయబడినవి.

వివరము.	మొత్తము.	మూలధనము.
బాంకిలు	13	815,000
రైల్వే - ట్రాంసేకంపెనీలు	3	2,800,000
సరుకుల ఎగుమతి దిగుమతి గొడాముల		
కంపెనీలు	1	500,000
వర్తక సంఘములు	9	2,214,000
లియ్యపుమరలు	1	150,000
తేయాకు తోటలు	7	1,700,100
ఇతరతోటలు	2	298,000
బొగ్గుగనులు	3	1,100,000
ఫాస్ఫేటు	1	3,000,000
గ్లముకొని ఇండ్లనుకట్టించు సంఘము	1	100,000
మంచుగడ్డనుచేయు సంఘము	1	60,000
ఇతర సంఘములు	3	710,000
మొత్తము.	45	13,448,000

వీనిలో క్రేటు ఇండియను ఫాస్ఫేటుకంపెనీ 30 లక్షల మూలధనముతో నేర్పడినది. రెండవది ఫాస్ఫేటుగు రాజపూరు రైల్వేకంపెనీ 15 లక్షలతో నేర్పడినది. ఈరెండును కలకత్తా నగరమున నేర్పరుపబడినవి.

అఖిలభారత దేశీయ మహాజన-మహమ్మదీయమహాసభలు.

స్థాయిసంఘముల సంయోగ సమావేశము బొంబాయిలో జరుగుట.

నిర్వహణావసములు.

ఇండియా మంత్రికి విజ్ఞప్తి

సంయోగసమావేశమునం దీక్రింది తీర్మానమామోదిత చేయఁబడును:-

ఇండియా మంత్రికిని, రాజప్రతినిధికిని, యాక్రింది విజ్ఞాపనమునం నభ్యర్థనలు కఠినములను వినియోగించుట.

కడచిన మొదటిసారినుండి పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరు, చెన్నపురి గవర్నరు, యవస్థాపకములందు గవర్నరులను రాజ్యాంగ విధానమును, బీసెంటు, అండ్లె, వాడియా గార్ల నిర్వహణావసములను, ఆవుడు ఇండియా మంత్రిగా నున్న ఆఫీసు చాంబర్లనుగాని చెన్నపురి దొత్తనమువారి చర్య నామోదింపబడును, భారతవర్ష శ్రేయోభిలాషుల కార్యము గలిగించి వ్యవస్థను గంభీర మొనర్చినది. వ్యవస్థను పరిశీలించుటకై బొంబాయిగవర్నరును మహాసభల స్థాయిసంఘములు 23, 29, తేదీలను ప్రత్యేకముగ సభి మొనర్చినవి. ఇండియా మంత్రికృత్యతో పరిశీలించు నిమిత్త నియాక్రింది విజ్ఞాపనమును వారి కనుప ప్రజలకును దొరతనమువారికిని గూడ విధియైనట్లు సభ వారు తలచుచున్నారు.

యుద్ధానంతరమున చాలకాలము పూర్వముననే, 1908 సం॥న దేశీయ మహాజనసభ తన సాంప్రదాయ విధులను వ్రాత మూలక మొనర్చుకొని యుండెను. వర్తమానమునను పరిపాలనా విధులను క్రమక్రమముగ కాన్త్రీయవిధుల సంస్కరించించి, తుట్టతుదకు అధినేత నముల ననుసరించిన, అంగ్లాసామ్రాజ్యమునకు లోబడిన, స్వపరిపాలనమును భారతీయుల యాశయుముగ మొనర్చెను. అంతకు పూర్వమున గూడ నిట్టియాశయమే కాంగ్రెసుసభా ముఖమున వెల్లడి యగుచుండెను. అధ్యక్షతనమున నుండి 1905 సం॥ న గోఖలే మహానీయుడును, వారికంటె మరింత స్పష్టముగ ఆసీదమున నుండియే 1906 వ సం॥న కీ॥శే॥ భారత వృద్ధుడును, స్వపరిపాలనా దర్శమును వెలువరించి యున్నారు. కాంగ్రెసు మహాసభ యశేషించిన స్వపరిపాలనమును, స్వపరిపాలనమునందుట కాసభవారు నూచించిన మాగ్గములును తమ కామోదితమై యున్నవని 1913-వ సం॥ న యావద్భారత మహమ్మదీయ సభవారు తమ సభాముఖమున వెల్లడి చేసియున్నారు.

1915-వ సం॥ న బొంబాయి నగరమున జరిగిన 30-వ దేశీయ మహాజన సభాసభ్యులగు సర్. ఎన్. సి. సింహాగారు, భారతీయుల శేషించి యుండిన స్వపరిపాలనా దర్శమును దొరతనము వా రామోదింప వలసినదని విన్నవించుచు, వారలకట్టి స్వాతంత్ర్యమును లభ్యపరచ యుద్ధానంతరమున యుక్తముగ కట్టుబట్టుముల మొనర్చవలసినదని చెప్పియున్నారు. స్వపరిపాలనా ప్రసాద యోగ్యములగు సంస్కరణ విధానము మొకదాని తయారుచేసి, యావద్భారత మహమ్మదీయ మహాసభ యేర్పాటు సంఘముతో సలహాచేసి, ముందు కాంగ్రెసు సభయందొక సంస్కరణ విధానమును ప్రజేతపెట్టి వలసినదని యావద్భారత దేశీయమహాజన సభా స్థాయి సంఘమువారి కధికారమిచ్చు తీర్మానమొకటి సింహాగారి యధ్యక్షతక్రిందనే పాస్సు కావడినది.

కాంగ్రెసు సభవారి తీర్మానము ప్రకారము సంస్కరణవిధానము సేర్పరచ, మదరాసు బొంబాయి, కలకత్తావాస్తవ్యులగు కాంగ్రెసు సభానాయకులు వారములు వారములు పాడుగునను సభచేసియుండిరి.

ఇట్లు నిర్ణయింపబడిన విధానమునందలి ప్రతియంశము విపులముగ చర్చింప బడెను. సర్వానంతరమున తేలిక సంస్కరణ విధానమును యావద్భారత మహమ్మదీయ సభ నియోగించు సభ్యులతో చర్చింప వలసి యుండెను. ఆసభ్యు లీలోపున సమావేశమై ప్రత్యేకముగ తా మొక సంస్కరణ యత్నమును తయారుచేసిరి. కాంగ్రెసు సభానాయకులు నిర్ణయించిన విధానమును, మహమ్మదీ సభాసంఘము వారేర్పరచిన విధానమును, యిందు మించుగ నొకదాని మొకటి అనుసరించి యున్నది. ఊహయ సభాసంఘము లెట్లు పన్నిన యత్నముల నాధారము చేసికొని సామ్రాజ్య శాసనసభా అధికార సభ్యులు 19 రు, రెండిటిలోని ముఖ్యాంశములను మేళవించిత మసంశయముతో రాజప్రతినిధి కొక సంస్కరణ విజ్ఞప్తి నంపిరి.

దేశీయ మహాజన సభా స్థాయిసంఘమును, మహమ్మదీయ మహాసభా సంస్కరణ సంఘమును 1916 సం॥ పు నవంబరు మాసములో కలకతాయందును, డిసెంబరు మాసమున లక్నోను పురియందును సంయోగ సభల నొనర్చియున్నవి. ఈ సభలయందు విపులముగ సంస్కరణవిధాన మేర్పాటుయ్యెను.

ఈవిధానము దేశీయ మహాజనసభయును, అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభయును ప్రత్యేకముగ నేకగ్రీవముగ నంగీకరించినవి. సభ లామోదించిన సంస్కరణవిధానము “సంపూర్ణమై తాదృశ భరితముగ స్వపరిపాలనము”నుగాని “సంపూర్ణ పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును” గాని ప్రసాదించవలెనని కోరెను. సాంప్రదాయ విధులయందు కొన్ని మార్పులను జేయ నావశ్యకమై యున్నదనియు, ఆ మార్పుల నొనర్చినయెడల, సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనమును పొందుటలో నిండియాదేశము పురోవృద్ధినిొందిన దగుననియుమాత్రమే విన్నవించును.

కడచిన డిసెంబరుమాసమున జరిగిన దేశీయమహాజనసభ యందు విద్యావిషయముగ మొక తీర్మాన మామోదితమై యుండెను. స్వపరిపాలనాదర్శము గలిగిన కాన్త్రీయముగ నన్ని సమాజములును, సక్రమ విధానముల దేశమునందెల్లడలను విద్యావ్యాపకము మొనర్చ వలసినదని నై తీర్మానము మోచుచున్నది. విద్యావ్యాపక కార్యముల తీవ్రముగ నెలకొల్పకమున్నే, మేధా సంపన్న లభ్యపరచి పరిశీలించి, విశేషముగ చర్చవై వెలువడిన తీర్మానము లున్నతస్థానములనుండి యెదిరింపబడెను. కాంగ్రెసుసభ కొలది కాలమున నె జరుగుననగ కలకత్తాలో మొమ్మ పరు ప్రభు వొక యు ప వ్యాస సందర్భమున అధికార సభ్యులు విన్నవించుకొనిన సంస్కరణముల “కుపద్రవకరములగు మార్పుల”ని పేరిడెను. ఆసమయముననే సిదెనుహాము ప్రభువు “ఇండియాలో ప్రమాదము”ను కీర్తి కతోడ “మొక వ్యాసమును ప్రయించి (నైట్టిను సెంచరి ఎన్ డాప్టరు) పత్రికలో వై సభ్యుల నూచనములు విప్లవకరములని ఖండించెను. వై పత్రిక జనేవరి సంచికయందు సిదెనుహాము ప్రభుని వ్యాసము మరియొకటి ప్రకటితమయ్యెను. ఇండియాలో జర్మను కుట్రమున్నగు నిందల నారోపించి, వైసభ్యుల సంస్కరణ నూచనముల ఖండించుచు, “యట్టి కొరికలవలన కలుగు ప్రమాదమును తొలగింప నిరోధన రాజ్యయంత్రము నమలున లెట్టవలసి యుండున”ను నూచనముతో తమ వ్యాసమును ముగించిరి.

సిదెనుహాము ప్రభువు నూచించిన నిరోధన రాజ్యాంగ విధాన మచిరకాలముననే ప్రారంభమయ్యెను.

హైందవుల శేషించి యుండిన సంస్కరణమున కట్టి సమాధాన మియవలయునో నూచించు యుత్తరు వొందు కడచిన మార్చిమాసమున స్థానిక దొరతనముల కందియున్నదని ప్రజల నమ్మకము. ఈ యుత్తరువులయందెట్టి విషయములున్నవియు ప్రజలెరుగరుగాని సర్ మైకేలు డాక్టరు, పెక్లెండు ప్రభువుల యుపవ్యాసముల ధోరణియు, కొన్ని పదములు సరిపోలియుండుటచే, రెండిటిని సమానముగ నాధార మొకటి యుండవలెను. రాష్ట్రపాలకు లిరువురును హైందవుల యొక్క వాంఛలు మితిమీరి యున్నవని నూచించుచు పరుషవాక్యముల నుపయోగించుచున్నారు. యుద్ధసమయమున ప్రజలెట్టి యాందోళనము నొనర్పరాదట. ప్రజలందోళన మొనర్చురేని శిక్షింపబడుదురని ఉభయులుసభయపెట్టుచున్నారు. యుద్ధానంతర సంస్కరణ మంత ప్రాముఖ్యమైనది గాదనియు, ప్రజల యాశలకు చాలదీసికట్టుగ నుండుననియు గూడ వీరిరువురు ఘంటాపథముగ చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి ప్రసంగములవలన దేశములో విశేషముగ నాత్రము కలిగినది. సభ్యుల నూచనములు గాధగుపాక్షికుల యుద్దేశములతో తులతాగుచున్నవని సర్ మైకేలు డాక్టరుగారవట యుక్తముగ లేదు. వీరి వచనము లనాలోచితములే గాక ప్రజల కాగ్రహకారణములై యున్నవి.

ఇంగ్లండు మున్నగు భాగములలో జరుగుచుండిన దానికి భిన్నముగ, విద్యావ్యాపక కార్యముల చరింపక నూరక యుండవలయునని నిర్బంధింపగ విద్యాధికులగు భారతీయుల ఆగ్రహచిహ్నమైరి. ఇండియా దొరతనమువారు మాత్రము రహస్యముగ కొన్ని సంస్కరణ నూచనము లొనర్చుచున్నను, భారతీయులారకు యుండవలెను. లేదా నిరోధనరాజ్యాంగ

యంత్రమువారివై గురిచేయబడును. రాష్ట్రపాలకుల ప్రసంగములనుబట్టి చూడ ఇండియా దొరతనమువారు రంపక సంస్కరణ నూచనములంత యెన్నదగినవి కావని యోచింపవలసి యున్నది. బహుశ్యాయానూచనముల ననుసరించియే అడియాసల వీసిగిని హైందవులు మోచుచుంపబడి యుండవచ్చును.

అడియాసలని పాలకులు చెప్పిన విషయములనే హైందవు లొక పురుషాంతరమున నుండియు ప్రాణసమానముగ వాంఛించియున్నారు. యుద్ధ మారంభమైనది మొదలు భారతవర్ష మొనరించిన సహాయమును. హర్షించి భాధ్యులగు అంగ్లా రాజకీయ వ్యవహారస్థు లీ కోర్కెలను తమ ప్రసంగములచే బలపరచిరి. ధర్మస్వాతంత్ర్య రక్షణాగ్ధ మిపుడు పశ్చిమదేశములయందు జరుపబడుచుండిన యుద్ధము ముగియగ నే, హిందూ దేశమునకు రాజకీయములు స్వేచ్ఛ మున్నగువాటియందు చింత భాగ మియబడునని పలుసార్లు రాజకీయ వ్యవహారస్థులు చెప్పి యున్నారు. భారతవర్ష విషయమును నిశ్చయింప నాంగ్లాదేశపు పార్లమెంటుసభకు మాత్రమే స్వాతంత్ర్య మున్నది. పాలకుల నుడువులవలన, వీరిట్టి యధికారమును తిరస్కరించి తమ యభిప్రాయములనే ప్రజల కెక్కింప తేట పడుచున్నది.

యుద్ధానంతర సంస్కరణము విశేషముగ స్వాతంత్ర్యము నొనగునదిగ నుండదని రాష్ట్రపాలకు లనుటవలన ప్రధాన మంత్రి యాదిగాగల యుద్ధాగ్రు లెల్లరును పలికిన వచనములు. ఆవసరములనుబట్టి చూపిన వ్యక్తపుటాశలని స్ఫురించును. ఇట్టి నూచనము వివాదకరము.

భారత ప్రజలకట్టి యభిప్రాయము కలిగించు ప్రసంగముగాని కార్యముగాని విద్యాధికులగు భారతీయుల, కాగ్రహకారణమై యున్నది. ఏలనన అంగ్లేయుల యుద్ధాభివృద్ధియందు విశ్వాసముంచి, సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలన మిండియా దేశమునకు లభ్య పడగలదను పూర్ణ విశ్వాసముతో వీరు తమ సోదరులకు ప్రభు విశ్వాసము నుద్దీపింపవశేషముగ కృషిచేసి యున్నారు.

రాష్ట్రీయ దొరతనముల ప్రసంగముల వలన కలిగిన యాగ్రహము, బీసెంటు ప్రభువుల ప్రవాసశిక్షలతో మరింత తీవ్రమయ్యెను. ఇండియా రక్షణ శాసనము క్రింద వీరిల కీ శిక్షలు విధింపబడెను. గాని వీరిలు ప్రజాశ్రేయమునకు భంగము కలిగించు చుండిరని, కొరతము కావలయు చర్యలు చేశానను నమలు జరుపుట అన్యాయము. చెన్నపురి దొరతనము వారి చర్య నిరంతర ప్రభుత్వమైనదని విద్యాధికులు తలచుచు, పర్యవసానములు చాల ప్రమాదకరములగు నుండగలవని తలచుచున్నారు.

యుద్ధసమయమున సాంప్రదాయ సిద్ధముగు నాందోళనము నంతయు నిరోధన రాజ్యాంగయంత్రముచే నాపుచేయించిన, యుద్ధానంతరమున నిండియా దొరతనమువారు రొసగగల సేస్వల్ప సంస్కరణముతోడనైన హైందవు లూరకొందురను నుద్దేశము దొరతనమువారికి కలదని దేశమందెల్లడలను ప్రజలు యభిప్రాయమై యున్నది.

యుద్ధానంతరమున స్వపరిపాలనమున కొంతభాగమును పొందవలయునని ప్రజలకెంత దృఢసంకల్ప మున్నదియును ద్యోగులు గ్రహింపలేక పోయిరి. తన కోర్కె వ్యాససమృద్ధిమనిన సమ్మతనకు విజయముగునంతవరకు సాంప్రదాయవిధుల నాందోళన మొనర్చ భారతవర్షము నిశ్చయించి యున్నదని అధికారులు తెలిసికొన లేకపోయిరి.

దేశమున నుద్రేకమును గలిగించిన కారణములు వైని వివరింపబడినవి. దేశమును శాంతిపరచి, ప్రజలకు విశ్వాసము గలిగించు మంత్రోపధములు దొరతనమువారి హస్తగతమై యున్నవి. గనుక దొరతనమువారు కాలయాపక మొనర్చక త్వరలో శ్రద్ధదీసికొనవలయును.

(1) సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనము హిందూదేశమున కొసగబడునని సామ్రాజ్యదొరతనము వారు స్పష్టముగ బహిరంగ ప్రకటన మొనర్చి, యా యాశయు త్వరలో నెరవేరునట్లు పనిచేయవలయునని తమ యధికారుల నాల్గొ పించుట (2) మహాసభలు నూచించిన సంస్కరణ పద్ధతులు యుద్ధానంతరమున కార్యరూపకముగ టకు గాను తక్షణమే యేర్పాటులు జరుగునట్లు ఉత్తరువొసగుట (3) వైని వివరింపబడిన బహిరంగ ప్రకటనము ననుసరించి, ఇండియా దొరతనమువారు రొసర్చు నూచనలున్నయెడల ప్రజల చర్చ నిమిత్తము వాటిని ప్రకటించుట (4) నిరోధన రాజ్యాంగ విధానము నెత్తివేయుట. నిరోధన తంత్రమును వదలి పెట్టి బడినదని నూచించుటకు గాను, బీసెంటు, అండ్లె, వాడియా, గార్లను తక్షణమే బంధవిముక్తుల నొనర్చుట-అను నీనాల్గిటి వలనను దేశము శాంతినిొంది, పురోవృద్ధి గలుగగలదు.

నై నాల్గు విధానముల నకలంబింప సంయోగసభవారు సామ్రాజ్య దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు. వర్తమాన ముననే యిట్టి కృత్యము గాంధీగారుగ నున్నది. స్థితిగతులు, మరియు ప్రమాదవశే నొందక పూర్వము దొరతనమువారు నై యంశములను గమనింపవలయును. ప్రజల యొత్తిడికి లొంగి పోయెనని ప్రజలు తలంతురని భయమంది కొందరు రాజకీయ కృత్యవారసులు, యితర సందర్భములందు తా మనుమలించు విషయముల నైన నిట్టిసమయములందు ప్రో సి పు త్తురు. అందుచే సామ్రాజ్య దొరతనమువారు కాలనిలంబన మొనర్చక, తక్షణము ప్రజల శాంతి మొందితురని సభవారు నమ్ముచున్నారు. ప్రజలభావములు ఇందియాలాని దొరతనముల చర్యలవలన మరింత కలగుచున్నవి. ఎంతగాపుగబ్రతికి, ఎట్టి మర్యాద వంతునైన, దొరతనమువారి చర్యలఖండించు నిమిత్తము సాంప్రదాయసారముగు సభల చేయించునధికారము లేదు. దొరతనముల యాజ్ఞలచే సభలపి వేయబడుచున్నది. ౪౦ రాష్ట్ర విహారి గోసుగారి యధ్యక్షతక్రింద కలకత్తా పురమందిరమున శీసెంటు ప్రభుత్వ నిర్బంధవాసము ను గూర్చి బహువలసించునందైన సభను బంగాళా దొరతనము వా గాపుజేయించినందున ప్రజల యాద్రేక మధికము కాజొచ్చెను. ఇట్టి నిరోధన రాజ్యాంగమున త్వరలో సంత మొందింపకున్న సత్యంత సంతాప కారణమగును.

సభామందిరము చాలనందున హోమయూలుసభ విఫలమగుట.

భాంబయి, జూలై 30:-సన్నటిసమున ప్రతిభ్యవల మధ్య మా జిహ్వ గారు హోమయూలుసభయొక్క కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. కొంతకర కుపస్యసించిన పిదప మా కేమియు విని పించుటలేదని కొంతమంది కేకలుచేసిరి. సభామందిరమంతయు ప్రతిభ్యవలమందుండెను. జిహ్వ గారావేళముతో ఇట్లు నడిచిరి:- మీరు నిశ్శబ్దముగ నుండి నే నడిచెను దానిసంతను సావధానముగ వినుడు. మీ కంతయు స్పష్టముగ తెలియ గలదు. పిదప జిహ్వ గారు మరల నుపస్యసించుటకు ప్రారంభించిరి. కాని ప్రేక్షకులు చాలమంది జిహ్వ గారికి మాట్లాడసేయులేదు. తత్ఫలమున జిహ్వ గారికి నుడిచిరి:- ఆర్యులారా! మీరు సావధానమునై నిశ్శబ్దముగ నుండినో నేను మాట్లాడవలం దగ నాస్థానము నలంకరింప వలసి వచ్చును. సభలో నె క రు ను కి రి క ప్ర త్యు త్త ర మీ య లే దు. సభంతయు ప్రతిభ్యవలతో ప్రాగుచుండుటచే జిహ్వ గారు తనస్థానమందు కూర్చుండిరి. సుమ్నాదాను ద్వారకదాస్:-మీ రందరును అల్లరిచేయక నెమ్మదిగ నుండగలందులకు మిమ్ముల నందరిని వేడుకొనుచున్నాను. మీరు తిన్నగ నుండనినో మన సభ జరుగనేరదు. కాన మీరందరును వెద్దమనుష్యులు. సభ యందు నెమ్మదిగ నుండగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. అని (చాల ఆసక్తితో) పలికిరి.

అల్లరి జరుగుచు నే యుండెను. మరికొంత నేపయిన పిదప జమ్నాదాసు గారు లేచి మీరందరును నిశ్శబ్దముగ నుండినో సభ నిలిపివేయవలసి వచ్చును.

జిహ్వ గారు మరల మాట్లాడుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని మరల తమస్థానమునకుపోయి కూర్చుండవలసి వచ్చెను.

హిందూదేశమునుండి వివిధరాష్ట్రముల వా కీసభ యందుపస్యసించుటకు విచ్చేసిరి. మీరందరును దయతో సం పూర్ణముగ నిశ్శబ్దముతో నుండుమరేని ఆశ్చర్యమని యుపన్యాసమును మరితర వక్తలను చక్కగ వివరమున హోమయూలుగారి పలికిరి. జిహ్వ గారు మాట్లాడుటకు మరల ప్రయత్నించిరి. సభంతయు అల్లకలలుముగ నుండుటచే విలులేకుండెను. సభయందల్లరి చేయకుడని ఆలహాబాదు వాస్తవ్యులగు ఈశ్వరదాసు చార్మక గారును సి. పి. రామస్వామయ్యగారును హిందుస్థాని ఆంగ్లాభావలయం దుపస్యసించిరి.

ప్రేక్షకులలో నొకరిట్లు నడిచిరి:- సాయంత్రము 4 గంటలనుండి మే మిచట కామకయుంటిమి. మాకు మీయూపన్యాసముల వినుటకు వత్తావలయుగ నున్నది. మాకందరకును తెలియకుండగ సభ జరిగిన ప్రయోజము లేదు. కొంత మంది ఛీ! ఛీ! వెడలిపోండు, వెడలిపోండునీ కేకలుచేచిరి. ఉపన్యాస మేదికలందు మరికొందరు పొలంగిగాధరతిలకుగారిని యాప న్యకరింపటకు గోరిరి.

నేటిదినమున బాల విద్యార్థులు, బాల ప్రబోధకరకుల విద్యయుగాన విద్యార్థులు, శ్రద్ధగను, నిర్దుష్టగను, సుఖులు యుత్తము, ఈ భవనమున నేటిదినము బహుపుట బాల

గంతాపకరమైన సంగతి దీనిని మైదానమున చెరుటనైన జరిపి నదో చాల సమంజసముగ నుండును.

కర్ణిండుటచే అట్లు చేయ విలులేకుండెను. సభ సాంత మగువరకు మీరంద రూరకుండరెను. ఉపన్యాసముల చెప్ప దలచుకొన్న దానిని చెప్పకుండగ సభను చాలించినచో ఏమి యు భాగుండదు. నేటి విషయము చాల ముఖ్యమైనది. కొంచెము శాంతము కహించి మీరందరును ఆలకించుడని తిలకుగా రుప్రేక్షకులను వేడుకొనిరి. తిలకుగారిట్లు నడిచిరి. ఈవిషయ ము ప్రత్యేకముగ బొంబయికి గాక యావచ్చాగ ఖండ మునకు సంబంధించిన విషయము.

ఇంతటతో చాలించి సి. పి. రామస్వామయ్యగారిని యాపస్యసించుడని అన్యత్తును కోరెను.

రామస్వామయ్యగారిట్లు నడిచిరి:- వర్తమాన స్థితిని గురించి మాట్లాడుటకు హిందూదేశములోని వివిధరాష్ట్రము లనుండి బొంబయి నగరమునకు పిలువబడిరి. యావచ్చారత దేశి యహహజనసభ వారితోను అఖిల భూభూమియ సంఘము వారితోను కలిసి మాట్లాడుటకు మనమందర మిచట సమావేశ మైనారము ఇ యొ ది చాల గొప్ప విషయము మనము యోచింపబోవు స్థితిగతుల తెల్పిరి. మనము లక్ష్యుల పురమందు జరిగిన దేశీయమహాజనసభయందు స్వపరిపాలన మును గురించి ఏర్పరుకొన్న విధానములకు వంగదేశపు చెన్నాపురప్రభుత్వాధి కారులు, రాజప్రసిద్ధిగారు విభూత ములను కల్పించుచున్నారు. ఈ సమయమున మరల అల్లరిప్రారంభమాయెను. ఒకమనిషి మూర్ఛియెను. నైరుత్తిని పిలువనంపు డనికేకలు బడవచ్చినవి.

అగ్రాన సాధిపలిగారు తమమిత్రులలో కొంతమందితో యోచించి సభను చాలించితిమని తెలియజేసిరి.

బొంబాయి పౌరులసభ

చైవాబాగులో జరుగుట.

భాంబయి, జూలై 30:- బొంబాయి రాజధాని సంఘమువారి యాజమాన్యమున బొంబాయి నగరవాసు లందఱును ఆసిసిసెంటు, ఆరండేయ, వాడియాగారల నిర్బంధావాస శిక్షకు గర్హించుటకు నీ నా బాగు మైదానమున నైర్వసర గావించిరి. మా జిహ్వ గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఆధ్యక్షక ప్రారంభోపన్యాసమున జిహ్వ గారిట్లు జెప్పిరి. మనము దొరతనమువారి ప్రస్తుత కార్యక్రమ పద్ధతి నంగీకరించితిమేని శాసన బద్ధమున న్యాయసమర్థము నగు ఆంగ్లాశన మంతయు మొత్తముమీద నాపివేయబడును. సామ్రాజ్యమందన్ని దేశములందు ఒక్కహిందూదేశము మాత్రమే నోరు మానుకొనవలయునని ఏల చెప్పడెను? మనము మన కక్షను గూర్చి ధారణోయచున్నారము. వినుత్రాణిక లక్షల కొలది భజమును కుమ్మరించుచున్నాము. సామ్రాజ్య సంరక్షకార్థముగా నె ను చీ య క నిట్లు సహాయము జేయుచున్నాము. వివిధదేశముల స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యముల గాపాడుటకు ఈయహాప్రయత్నమునకు ప్రధాన కారణములు. ఇట్టి నిర్బంధములు మావనము నిర్ధాంతాగమే గాక శీసెంటుగారిని ఆమె సహకారులను నిర్బంధించుట యన్న విరుద్ధ సంతర్పము. బాతీయ మహాసభ మహారీయ మహాసభలచే నంగీకృతమైన హోమయూలేక స్వపరిపాలనోద్యమమునే నిర్బంధించుట యగుచున్నది గనుక మన మిర్బాధావాస శిక్షకుగూర్చి మనయ సమ్మతిని చెలువనలేదు. మనమందఱు మాయాద్యము ననుసరించి నిండుకయు జరింపక నడచుకొన నిశ్చయించితిమి. అందుచే నది యధానంతరముననే సాకల్య మగుటకు జేయుటకు శక్తి వం చ న లే క చే త నై న దం త యు ప్రయత్నింప వలయును. ఈ దేశమున మన్నయ హృద్ర ప్రభాభిప్రాయమును దొరతనమువారెలుగరు. సాత్విక నిరోధనమాద్యముల నేలే యవలంబింప గూడదని భారతీయులు మనః పూర్వముగ నాగోచింప బ్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పటి రాజకీయస్థితి ఇదిగూ తెన్నడును నచ్చి యుండలేదు. ప్రజలను దోసతనమువారును దాని గూర్చి తెలుపనే తగినంత జాగ్రత్తతో తీసికొనవలసి యొస్తున్నది. దొరతనము వారు తమ కార్యక్రమపద్ధతిని స్పష్టముగాను గున్నితముగాను జెలుపనే తొలగిపోయి యావచ్చాను. గతమునాడు మొదలుగలయు ప్రజలనిట్లుకొన్యాసములు చేసిరి. బంబాయి నిర్బంధమున ప్రజలనిట్లుకొన్యాసములు చేసిరి. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, ఈశ్వరదాసు చార్మక గారు, నిర్దుష్టగారు ప్రతిభ్యవలకు నుపస్యసించిరి. వారి సంతక సంగీకరించిరి.

కొల్పబడవలయును. యుద్ధ విజయమే గత మూడు మాసముల నుండియు ప్రజల యొక్కయు, దొరతనముగారి యొక్కయు దృష్టిసంతకు నాక్రమించినది. ఈస్థితి యొకను విషమావస్థను బొందకుండ లాయడుబాట్టి మాంటెగులకంటి యుదాహరణములు జేయునరని జిహ్వ గారు విశ్వసించుచున్నారు. బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల పూర్తిగ నశంపలేదను నమ్మకముతో నత దారాజనీతిజ్ఞులకు, త్వరలో హిందూదేశమును సామ్రాజ్యమున స్వాతంత్ర్య భాగస్వామిగ గ్రహించునని ప్రకటింపవలయుననియు, దేశమంతట నైకకంద్యముగ వాక్రువ్యుడుచున్న జనాభిప్రాయమునకు త్తరువుగ నిటీవలి నిరంకుశాధికారమును ప్రతిగ్రహింప వలయుననియు నతడు గోరుచున్నాడు.

అసత్యుతి తీర్మానము.

పిమ్మట, శీసెంటు ఆరండేయ, వాడియాగారల నిర్బంధించుటకు సభవారు కఠినముగ నాజేపించుచున్నారని భూభావిదేశాయి గాగూక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఆచర్యయక్రమమును అన్యాయము నని ఆశీర్వాదమున విశదీకరించెను. దొరతనమువారు ప్రస్తుత కఠినశాసన ప్రయుక్త పద్ధతిన విడనాడ వలసిన దనియు, నిర్బంధావాస శిక్షను ప్రతిగ్రహింప వలయుననియు, శీసెంటు గారిని ఆమె సహచరులను ఆ సభ సానుభూతిని గడవరచుచున్నదనియు నా తీర్మానమున జేర్పొన బడెను.

30 ఏండ్లనుండి బ్రతిమాలుచున్నాము; ఇకమీద బ్రతిమాలము.

అను తీర్మానము నుడుభావలో ననువదించుచు మావదన చాస్సాచుగా రిట్లు పలికిరి. గత 30 ఏండ్లనుండియు మనము బ్రతిమాలుచు నే యున్నాము. ఇంకమీద పరి బ్రతిమాలము. స్వపరిపాలనము మా సహతన స్వాతంత్ర్యము. ఇప్పుడు వ్యాపించియున్న యుత్సాహమునే దాని బడయగలము.

సహజనినాయకు గలిగారు దాని బలపరచుచు నిట్లు పలికిరి. దేశాభిమాన భావముల నెలకొల్పిన పూర్వులకు మనము తగిన సంతతివార మగుదుమేని మనము స్వాతంత్ర్యోత్సాహము వన సర్వస్వమును విసర్జింప సిద్ధము కావలెను. మనము స్వాతంత్ర్యులమగుట మగును మేని మనము స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి తీవ్రమమును; శీసెంటుగారికి స్వాతంత్ర్య మిప్పింప వలయును.

పండిత నైహుగారు.

పిమ్మట మానసియులగు నైహుగారు, నాతీయ మహాసభా, మహారీయ మహాసభల చేత నంగీకృతమైన శాసన బద్ధమగు ప్రజలకు స్వపరిపాలనాశక్తులు బోధించు ప్రయత్నముల జేయుటకు తాము మన పూర్వముగ నిశ్చయించుచున్నారమున తీర్మానమును పాదించుచు నిట్లనిరి:- ఆరలితో బాధపడువానికి ఆహార మెట్లరవనో (గుడ్డివానికి వెలుపలె టావల్లకెనో, దిగంబరికి వస్త్రము తెల్లనల్లకెనో మనకు స్వపరిపాలనను ట్లావల్లకెము. తీర్మానము ఎ. ఆర్. జమోకరుగారిచే ననువదించబడి, జి. జి. వెడిటెగారిచే బలపరపడిన పిమ్మట నందరిచే నంగీకృతమయ్యెను.

హాట్టిమనుగారు.

చైరెండు తీర్మానములను స్థానిక దొరతనము వారికిని హిందూదేశ దొరతనము వారికిని, హిందూదేశమంతట గారికిని పంపవలయునను తీర్మానము నుపాదించుచు హాట్టిమనుగారిట్లు పలికిరి. అనంతరమగునేని మనము హిందూదేశ మంతటగారిని తలగడచి పార్లమెంటునకును, ఇంగ్లాండుప్రజలకును ఈవిషయమును చెలిపెదము. ఈ సోరాటునుండి మనల నేదియు చరింప నేరదు.

లోకమాన్య తిలకుగారు.

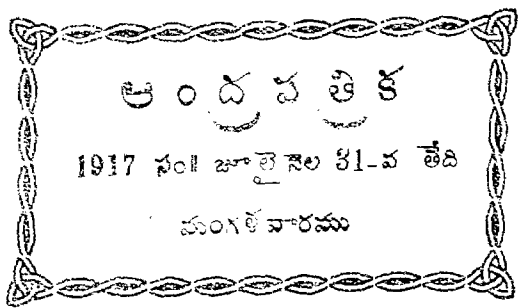
ఆధ్యక్షక గందరముల నుపాదించుచు బి. జి. తిలకు గారిట్లు పలికిరి. మన విజయము మన మనోనిశ్చయమునై నాధారపడి యున్నది. నైతిక బలమును శరీరబలమును తెలగడచి విజయమంది తీరవలయును. నైతిక అనేకమది ప్రజలు లోనిక పోక ప్రయత్నించుటవలన సభ అపవిత్రమగు కొంచెము కలవరము గలుగుచుండెను.

కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము.

భాంబయి, జూలై 30:-కొన్ని స్థానిక ప్రతికర్తలు ప్రాయశఃపన్నుడి. యావచ్చారత జాతీయ సభా సంఘమునా యిది, మహారీయ సభాసంఘమునా యిది గలది చేసిన సభలలో కుద్రకమొకటి మావచ్చాము. ఇంటి నేల, మీ కబ్బె, కబ్బె మా కబ్బె, తేలకబ్బె, పొత్తి, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, ఈశ్వరదాసు చార్మక గారు, నిర్దుష్టగారు ప్రతిభ్యవలకు నుపస్యసించిరి. వారి సంతక సంగీకరించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

సంఘ సంస్కరణము	2
స్వదేశీయోద్యమము	3
ఆభిలభారత దేశీయమహాజనసభ,	
మహమ్మదీయ మహాసభలు	4
స్థానికవాదము	5
ప్రధానవాదము	
మాంటాగుగారికి భారతీయుల విజ్ఞాపనము	6
వాదము వ్యాఖ్యలు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవాదము	8-9-10
వృత్తాంతములు	11
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదము	12-13-14
యూరప్రజలనుండి విద్య, ఆర్థికాధికారం విభజనము	15



“భారతదేశము, ఆంగ్లభావమునందు ‘చిరతప్రతిష్ఠిత’ గా రహితుడను పదము (Prestige) దీనివైచిత్వం, నీచారి త్రమంతో సుఖప్రదమై యుండెడిది; హిందూదేశము యీ పద సహాయముచే కాపాడుటలేదు. న్యాయమగు సంస్థాపనల ప్రతిష్ఠించుటచే హిందూదేశము మానవతయై యున్నది. ముస్లిముల పాలితుల యంగీకారమునై మా పరిపాలన యాధారపడి యుండును. భృత్యులైన ఆశయములను వారలను వారు న్యాయము కలుగజేయుచున్నారని ప్రజలు గొరవించు టలేదు, ప్రజాంగీకారమునకు మూలాధారము.” మాంటాగుగారు.

మాంటాగుగారికి
భారతీయుల విజ్ఞాపనము

మాంటాగుగారికి గూడిన సంయుక్త సభవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని, మాంటాగుగారికిని పంపుటకై యొక విజ్ఞాపనము దయారు చేసిరి. ఆ విజ్ఞాపనమున ప్రజల వాంఛలు సహేతుకముగను, దృఢముగను, ద్వంద్వార్థ రహితముగను యీ సభవారు విశదపరచి భారతీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. ప్రస్తుత విషయమున బోగొట్టుటకు నాలుమార్గముల నీ విజ్ఞాపనమున సూచించి బహిషకరించిరి. (1) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున భారత దేశమునకు స్వపరిపాలన యోగ్యతను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు వ్యాసము చేయవలయును. అట్టి గమ్య స్థానమును త్వరలో చేరుటకై ప్రభుత్వోద్యోగులు యత్నముల సలుపుటకు ప్రభుత్వమువా రాజ్ఞాపించవలెను. (2) దేశీయమహాజనసభ, మహమ్మదీయ మహాసభ లామోదించిన సంస్కరణ ప్రజాశక్తిను యుద్ధానంతర మాచరణలో బెట్టవలెను. (3) హిందూదేశ ప్రభుత్వమువా వర్షము సంస్కరణ విధానమును ప్రచురపఱచి, అందుపై ప్రజల యభిప్రాయమును గమనింపవలెను. (4) హిందూ ప్రభుత్వాధికారు లారంభించిన నిర్బంధ పద్ధతుల దీనివైచిత్వం యవసరము. ముస్లిముల బిసెంటు, అరించేయి, వాడియాగార్ల ప్రవాస విషయ రద్దుపఱచవలెను.

ప్రస్తుతస్థితి యంగను క్షిప్రము గాకపూర్వము ప్రతి సంస్కరణమున నెలకొల్పి ప్రజల సంతృప్తుల జేయుట యవసరమని విజ్ఞాపనలో వ్యక్తపరుపబడి

నది. ప్రజల మొర లాలకించి, తమ విధానమును మార్పుకొనుటచే ఎట్టి న్యాయత లేదని సభవారు చెబుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో ప్రతిభకార కై ప్రాకులాడుట ధర్మముకాదు. పూర్వాభిప్రాయముల మార్పుకొనుట కెల్లపుడును సంసిద్ధులైన మాంటాగుగారు యిపుడుగూడ ముందంజవేయ మరని విశ్వసించబడుచున్నది.

ప్రజలు గోరుచున్న సంస్కరణములు మాత్రములు గావనియు, శాసనసమైక్యమనియు స్పష్టముగ సివేదించబడినది. 1905-వ సంవత్సరమున క్రిక్కిరేపలుగు ఘోషణగారు కాశీలో జరిగిన దేశీయ మహాజనసభాధివత్సము వహించినపుడు, స్వపరిపాలనాదృష్టమును వ్యక్తీకరించిరి. 1906 వ సంవత్సరమున భారత భీష్ములు క్రిక్కిరేపలుగు నారోజీగారు స్వరాజ్యచంద్రమును పఠించిరి. 1908వ సంవత్సరమున దేశీయమహాజన సభాదర్శము-స్వపరిపాలనమే యని యంగవిధానమున స్పష్టపరుపబడినది. 1915 వ సంవత్సరమున సింహాగారు బొంబాయి దేశీయమహాజనసభలో, స్వపరిపాలనాదర్శమున కంగీకారము గనుపఱచి, గమ్య స్థానము బొందుటకు యత్నముల సలుపవలయునని ఆంగ్లదేశమున విన్నవించెను. ఆ సభలోనే దేశీయమహాజనసభయు, మహమ్మదీయ మహాసభయు గలసి సంస్కరణవిధానము నేర్పరచవలయునని తీర్మానింపబడినది. 1915వ సంవత్సరము నవంబరు నెలలో యితీర్మానము ననుసరించి కలకత్తాలో సంయోగసభ జరుపబడి సంస్కరణవిధానము నేర్పరచబడెను. దీనినే లక్ష్యగ్రాహ్యమున జరిగిన జాతీయమహాజనసభ వా రేకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి. ఈ విధానములో కొందరు సూచించునటుల తక్షణమే స్వరాజ్య మొనగవలయునని, గోరియుండలేదు. స్వరాజ్యమునకు బునామలనై చుట కవసరమగు సంస్కరణ ప్రణాళిని యుద్ధానంతర మొనగవలయునని గోరబడినది. ఏటిసే విప్లవకరములగు మార్పులని రాజప్రతినిధిగారును దేశోపద్రవకరమని సిజ్కాహం ప్రభువుగారును నామంబిడిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు గూడ యిట్టి యభిప్రాయములనే వెల్లబెట్టిరి. యుద్ధానంతర సంస్కరణముల కొరకయి, సామ్రాజ్యమునం దన్నిభాగము లందును సంచలనము జరుగుచుండ, ప్రజల నాలోచింపకనే ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణముల గూర్చి యాలోచనలు జరుపుచుండ, హిందూదేశమును మాత్రము మానముధరించియుండుమని శాసించుట పాశిగాదని విజ్ఞాపనమున నివేదించబడినది ప్రస్తుతాదోళనములో నక్రమ మెక్కియును లేదని విజ్ఞాపనము వలన తేటతెల్లమగుచున్నది.

భారతదేశ ప్రముఖులెల్లరుగూడ బంపిన విజ్ఞాపనము ననుసరించుట యవసరమని మాంటాగుగారు గ్రహించవలెను. లేనిచో యశాంతి తగ్గుట కష్టసాధ్యము. నాత్విక నిరోధ మవలంబించుటకు గూర్చి రాష్ట్ర సభల సలహా దీసికొని అట్టోబరు నెలలో యాచించుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఆంగ్లదేశమునకు వెంటనే ప్రముఖులు వెడలి ప్రజాశయముల నివేదించుట యవసరమని మాళవ్యాగారి తీర్మాన మంగీకరింప బడినది. భగ్నమున సభ జహ్నుగారి నాయకత్వముక్రింద బహిరంగ ప్రదేశమున జయప్రదముగ జరుపబడినది. వివిధ రాష్ట్ర ప్రముఖులు విజ్ఞాపనమున కనుకూలముగ ప్రసంగించిరి. దేశములో యిటుల ప్రబలిన దృఢాభిప్రాయమును గమనించి, మాంటాగుగారు సూచిత విధాన మవలంబించుట యవసరమని నివేదించుచున్నారు.

విహార రాష్ట్రీయసభ.

విహార రాష్ట్రీయసభ మాంఘీరు పత్తనమున ఈ నెల 29 వ తేదిన సమావేశమయ్యెను. అగ్రాసనాధిపతియగు భాకబహదూర్ సర్ ఫరాజు హుసేనుగారు ప్రారంభోపన్యాసమును స్వరాజ్యోపన్యాసముని పేలువదగును. దేశీయుల మనోవిధినిపుడు తొండనమాచుచున్న ఆశయము స్వపరిపాలనము. స్వపరిపాలన ప్రధానమే జాతీయ హృద్రోగములకు ప్రధానోపధమని విశ్వసించబడుచున్న యిక్కా-లమున, ఏ సభయందైనను వేరొక సంస్కరణ విషయమై యుపన్యాసించుట సంభవించదు. అగ్రాసనాధిపతిగారు మహమ్మదీయులు, వయోవృద్ధులు. ఎట్టివారికైనను నూతన జవసత్త్వము లొసగుచున్నది స్వపరిపాలనాదర్శమే. “నే నీ దినమున మీయెగుట దృఢవిశ్వాసముగల స్వరాజ్యవాదిగ నిలచినాను. ఏలనన భగవంతుని దయచే నాకు ప్రసాదింపబడు కొలది వత్సరముల వయోవృద్ధిమితిని, నేను నామాతృదేశమునకు సేవజేయుటకు వినియోగించెద” నని అగ్రాసనాధిపతి నుడివెను. స్వపరిపాలనావాంఛ భారతభూమిని మాత్రమే గాక ప్రపంచమునంతను సంచలింప జేయుచున్నది. జపానుదేశము రుష్యాను సంగ్రామమున యోడించుటతో, ప్రాచ్యదేశపు యసమర్థత గూర్చిన మూఢనమ్మకము తరించెను. స్వపరిపాలనావృత్త యొకజాతికిగాని, యొక శీఘ్రస్థితికిగాని సంబంధించినదను యపూర్వ సిద్ధాంతము నిరాధారమయ్యెను. కిష్టింగుగారి “శ్వేతముఖులభార” మను పదము నిర్దేశకమయ్యెను. తుర్కీలోను పర్షియాలోను నిరంకుశ ప్రభుత్వము లంతరించెను. అట్టి పరివర్తనమే నార్వే పోర్చుగల్, చీనా, రుష్యాదేశములలో జరిగెను. ఆసియాఖండములో మొదటి ప్రజాప్రభుత్వము చీనాలో స్థాపించబడెను. యూరోపులో నింతవరకు నాఖరు ప్రజాప్రభుత్వము రుష్యాలో స్థాపించబడెను. చీనాలో ప్రజాప్రభుత్వము కిటీనల అవాంతరములు గలిగినచు వారము దినములలో తిరిగి యట్టి ప్రభుత్వమును నెలకొల్పు గలుగుట జూడ, స్వాతంత్ర్య బీజములు దేశమున స్థిరముగ నాటుకొని నటుల విదితమగుచున్నది. మహ్మదరాజ్య మొకవంకను, రోమనాథులయధికారము మరియొకవంకను యంతమొందుటకు గారణములుగ బర్మాను పాగరి యాక్రిందివాక్యము లెంత యుదగియున్నవనియగ్రాసనాధిపతిగారుదహించిరి.

“విజాతీయాధికారవర్గమువారి కారోపించు గుణగణములు సత్యములే యయినను, గాజకండ్లు, కొయ్యకాళ్లు, కృత్రిమ దంతములు సహజ శరీరాంగములకన్న యుత్కృష్టమని బాపుట ఎటుల నిర్దేశకమో, యటులే నిర్దేశక”మని బర్మానుపాగారు వ్రాసిరి. బ్రిటిషుదేశము, రాజాచే పరిపాలింపబడుచున్నను, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము లో యుత్కృష్టమగు పరిపాలనమును పొందినదనుటకు సందియము లేదు. అన్ని ప్రభుత్వములకన్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వమే ఆంగ్లదేశమున ప్రజల కెక్కుడు బాధ్యత వహించుచున్నటుల యా రాజ్యాంగ విధానము తెల్లకయే తెల్పుచున్నది. అగ్రాసనాధిపతిగారు సూచించినటుల, హిందూదేశ భావిదశ మరుగయినను, పరిస్థితు లనుకూలములుగ నున్నవి. కాల స్వభావము స్వాతంత్ర్యవాంఛ కనుకూలముగ నున్నది. మానవుల గమ్య స్థానమును నిర్దేశించెడి ప్రాపంచిక శక్తులనుకూలములుగ నున్నవి. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములు స్వపరిపాలనాశయము గూర్చి విశ్వభావముతో మెలగుచున్నవి. సంగర రంగమున భారతీయులు జూపిన శౌర్య ధైర్య ప్రతాపములు భార

తీయల యాశయములపై సానుభూతి నెక్కువ గావించినవి. నిర్బంధ ప్రశ్నామిక పద్ధతిని రద్దు గావించుట, విదేశ వస్తువులపై పన్ను విధించుట, సామాజ్యశాసనార్థానికై హైందవులకు తావున గుట మొదలగు కొన్ని వర్తమానములు, ఆశను పురిగొల్పుచున్నవి. అందుచే, “ఏ వైపు వీక్షించినను ఆశకు తావున్నది. మన అంతరాత్మ బోధల కనుగుణముగ ప్రవర్తించితిమేని, రాత్రికాల మేగిన పిమ్మట పగలరుచుంటుంటే సశ్చయమో ధర్మబద్ధమగు మన వాంఛలు సఫలీకృతమగుట గూడ యంత నిశ్చయ”మని అగ్రాసనాధిపతిగారు సెలవిచ్చిరి.

శాసననిర్మాణసభ్యులగూర్చి వీరు తీవ్ర విమర్శ నముగావించిరి. ఇది నూతన మార్గమనుటకు సంది యములేదు. ఇటుల గావించుట యవసరము. ఇట్టి మహాసభలలో మెప్పుగాంచినపుడే, శాసన నిర్మాణ సభ్యులు ప్రజాప్రాతినిధ్యము తృప్తికరముగ నిర్వహించుచున్నట్లు విదితమగును. చాంపరాను రయితుల కష్టములగూర్చి తెలిసికొనుటకు గాంధీ గారిలో కూడిన సభయొక్కటి నిర్దీపకబడి, ప్రస్తుత ము విచారణ జరుపబడుచున్నది. ఇట్టి సభ నేర్పాటు గావించవలయునని 1915 వ సంవత్సరమున తీర్మానమును శాసననిర్మాణసభలో వజ్ర కిరీటు ప్రసాదనువారు పాదించగ, అగ్రవాణిజ్య ప్రతినిధిగారును, ప్రభుత్వమువారును మాత్రమేగాక, ప్రజాప్రాతినిధులు మువ్వకుదప్ప మిగిలిన వారందరును వ్యతిరేకముగ సమ్యక్తుల నిచ్చిరట! ప్రభుత్వోద్యోగులతో రహస్యముగ మాటలాడుచు, ప్రశ్నలకుగతుండ, తీర్మానములు పాదించుకుండ, ప్రభుత్వము వారి కాంక్షలు వ్యర్థపరుపకుండ, పెదవులకుపక మాంసముద్ర వహించుటయే ప్రతినిధి ధర్మ మయినచో, బెయిలీగాను నుడివినటుల విహార శాసననిర్మాణ సభ్యులకన్న విద్యుక్తము నెరవేర్చు వారికొకరు గాన్పించరట! ఈ శాసననిర్మాణసభలో నికొక యతిశయము కలదట! బిరుదుల సంపాదించుటలో యీసభ్యులకన్న యదృష్టవంతు లింకొకరులేరట! దాదాపుగ ప్రతి హిందూసభ్యునికిని గ్రామీణమార్దూరు బిరుదమును, ప్రతి మహమ్మదీయసభ్యునికిని ఖాన్ బహద్దూరు బిరుదము లభించినదట! ఒకరినొకరు మిగిలియున్నచో, వీరికి గూడ బిరుదులు త్వరలో లభించునని అగ్రాసనాధిపతిగారు వ్యాసము జేయుచున్నారు ఇందుకు విహార శాసన నిర్మాణ సభా సాంప్రదాయముల బోనాడక, సభలో మానవ్రతము ధరించి దేశ సేవ జేయుటయే సాధనమట! ఇట్టివిధానపు బిరుదులిచ్చు నలావాటును దీనివైచుట యవసరమని అగ్రాసనాధిపతిగారి యభిప్రాయము. సామాజ్యశాసననిర్మాణసభలో గూడ ముగ్గురు ప్రతినిధులు జేసిన దేశ సేవయు యారీతిగ నేనున్నదని సెలవిచ్చిరి. హుస్సేనుఖానుగారి యుపన్యాసముచే, ప్రజల యాశయము తేలియన నడచుచున్న ప్రా సువ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టి సహజగమనమును గుర్తించి, వీటిని సంతృప్తిపరుప ప్రభుత్వమువారు ప్రార్థితులు.

ప్రధానమంత్రిగారి యుత్సాహము
 “నేను ప్యారిసు పత్రికమునుండి యిపుడే యరుదెంచితిని. ఫ్రెంచి పత్రికా ప్రతినిధులతో ముచ్చటించితిని. పూర్వముకన్న యనేక మడుగులు ఫ్రెంచివారి సంగ్రామోత్సాహ మతిశయించినది. మూడు వత్సరములు సంగ్రామము జరిగి, ప్రాన్సు కమిత సప్తము గలిగినను, శత్రువు లింకను యా దేశమునం దున్నను, రుష్యాపై న్యములు యొక్క మారు వెనుకకు దగ్గినను, ప్రాన్సు అదైర్యపడక

యుండట యాశ్చర్యమును పురిగొల్పుచున్నది. రుష్యా తిరిగి తలయెత్తి అజేయమై సంగ్రామము నలుపునని వర్తమానము తెలిసిన”దని లాయను జాబ్బిగారు నుడివీరి.

ఇట్టి యుత్సాహాత్మికయమే విజయమునకు మూలకారణము.

భగ్నమయిన సభలు
 బాంబాయిలో నిర్బంధ ప్రవాస శిక్షల గూర్చి మహాసభ జరుగుటకు గత భానువారము ఏర్పాటులు గావించబడినవి. అనుకొనిన దాని కంటే జనులధిక సంఖ్యాకులుగ నేతెంచుటచే సభలము చాలక సభ యాపివేయవలసి వచ్చెను. ఈ సభల విషయము దీనికొని భారతీయులు స్వపరిపాలమున కర్హులుగారని నేటి మదరాసు ప్రెస్సు పత్రిక సిద్ధాంతము జేయుచున్నది. ఈ సమయముననే ఆంగ్లేజీమున శాంతివాదులు గావించుచున్న సభలను పైనికులును, ప్రజలును గలసి భగ్నము చేసిరిని వార్తలు గాన్పించుచున్నవి. మదరాసు ప్రెస్సుపత్రికా సిద్ధాంత మీ సభల విషయమై గూడ వర్తించునా?

గుంటూరు రేపల్లె రైలుమార్గము.
 గుంటూరునుండి రేపల్లెకుబోవు రైలుమార్గమును దీనివైపున వాడుకయున్నటుల దేశాభిమాని పత్రిక వ్రాసిన వ్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించినారము. ఇది నిజమేయెనయెడల, జనుల కాశాభంగము కలుగుట నిశ్చయము. జిల్లాబోర్డు వారి యాజమాన్యము క్రింద తెనాలినుండి రేపల్లె నరకు రయిలు నడుపబడుచున్నది. అందుచే ఆ భాగము దీనివైపుచే ప్రజల ద్రవ్యమునకు నష్ట మధికముగ గలుగును ప్రజల నాలోచించి, నేకార్థమున కై నను బూనుట సమంజసముగ నుడువని ప్రభుత్వమువారికి వివేదించుచున్నారము.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్తనక్షిత్తు:— ని. కృష్ణ మోహను, కె. వరిసింగ రావుగార్లు నిన్నటికోజున (30-7-16) మ్రోకోర్టు న్యాయవాదులగు నెన్నుకొనబడిరి.

భారతీయ విద్యార్థి సంఘము:— పరశువాకము లూదరకొ మిశను మండిరమున రివరెండు డి. జి. ఎం. వీత్ గారు నేటిసాయంకాలము 5 - 15 నిమిషములకు ఒక ఉపన్యాసము నిచ్చెదరు. న్యాయమూర్తి కాటన్ బ్రూలరు గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

సి.ఎల్.ఎస్. చర్చి సెంటుభామనుమహాలయం:— దీనియొక్క 85-వ వార్షికోత్సవము ఆనట్లు రెండవతేదీ గురువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుపబడును. రివరెండు జి. మేనమ్, సి. ఎం. ఎస్. పేర్లరు, డేవిడ్స్ గార్లు ఉపన్యాసముల నొసంగెదరు. డిస్ట్రిక్ట్ ఫార్స్టు ఆఫీసరు డేవిడ్స్ గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

యువజన క్రైస్తవ సంఘము:— సంఘ పరిపాలన సంఘమునకు నూతనముగ అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిన గార్డెన్స్ ప్రెజురుగారిని గౌరవించుటకు పరిపాలకసంఘము వారు నిన్నటి (30-7-17) సాయంకాలమున జై. ఎం. సి. పి. భవనమున సమావేశమయిరి. సమావేశమయిన వారిలో రివరెండు కేసక్, ఎం. జి. గోల్డెన్ ఫిల్మ్, కె. పి. టెన్. పి. జె. హెచ్. కె. సెక్, రివరెండు డబ్లియూ. ఇ. హెచ్. ఆరెంజి, రివరెండు డాక్టరు డబ్లియూ. ఎల్. ఫర్నెస్, రివరెండు డాక్టరు డబ్లియూ. ఎల్. కింగు, ఎస్. శ్రీవాస య్యంగారు, కర్నూలు ఆర్. బ్రెస్కె గార్లు ఇంక మరొకందరు ప్రముఖులును ఉండిరి. పరిపాలకసంఘము ఉపన్యాస మందిరమునకు సభ్యులందరు వెళ్లిరి. అచ్చట ఉపన్యాసములు జరిగినవి. రివరెండు జి. పి. టెండ్రేగ్ గారు ఉపన్యాసకాలముల సభాధిపతులుగ నుండిరి. సమావేశపు అభిప్రాయములను సభాధిపతులు వివరముగ చెప్పిరి. సి. రామానుజము నెట్టి లక్ష్మీ ఆర్యపాఠశాల బాలికలు గంగితమును పాడి కోలాటము పిసిరి. బాతియగితములను పాడిన వెనుక సభ ముగిసెను.

వృత్తాంతములు

ఇద్దరుంగ దేశపు బాలికలమరణము:— కలకత్తాబాద్ కంపెనీ వారివద్ద గుమస్తాలుగా నున్న ఇద్దరి కుమార్తెలు యిద్దరు గతమంగళవారము సాయంకాలము స్నానముచేయుటకు తమయింటి ఆవరణుండున్న చెరువునకుబోయి ఆంగుపడి చనిపోయిరి.

మొన్నటి దినమున (జూలై 29) సెక్ హిందూమేష్రి వారణాసివద్ద వాటరు వర్షున పంపు ప్రేమమలో సెక్ బావి యందు పనిచేయుచుండగా మీద సెక్ గొట్టుములో నుండి యాకస్మికముగ మరుగుడు నీరు అతనిమీదపడెను. వెంటనే తెలి వితప్పటచే ఆత డాసుపత్రికి గొనిపోవబడెను.

బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశము, కోయంబత్తూరు:— ఈ సమావేశము కొరకు ఆహ్వాన సంఘమువారు గత శుక్రవారము రోజున కోయంబత్తూరులో సమావేశమై ఆగస్టునెల 17, 18 తేదీలను దివాన్ బహద్దూరు సుబ్బా గాయలు రెడ్డిగారి ఆధ్వర్య క్రింద బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశము జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

సింహళములో నొక వివాదమును కాలిపోవుట:— బాప్సాలో కిరిమాల్లె వెవకో వెలకు దక్షిణభాగమున ఒకయింటికి ప్రమాదమున నిష్ప అంటుకొనినది. ఈయింటినుండి నిష్పకిక్కుకో వెల ప్రాకారముమట్టు తాటియాకుతో నేయబడిన కనారాలపై ఓడెను. కో వెలయు, తాటియాకుతో నేయబడిన కనారాలను కాలిపోయి ఆలయపు ధర్మకర్తలకు చాలనష్టము కలిగినది.

గుడ్డి ఆడగుడ్డమును విడచి పెట్టుట:— ఒకడొకలకత్తాలో నొక మైదానముపై తన గుడ్డిగుడ్డమును నాలుగుదినముల కంటకు మేత జేయుకుండ విడిచి పెట్టెను ఎస్. పి. సి. స. మాపరెంట్లెండెంటు గారు దానినిచూచి వానిపై కేసుజేసిరి. దాని యజమానుడగు ఒక వంగదేశీయునికి గత గురువారము నాడు 40 రూపాయలు జూర్యానా విధించిరి.

కూలివాండ్లు బంగారాయం వెంచరు పిల్లని చంపి తినుట:— సింహళ ద్వీపమునందు కిరవనకన్యాతోటలో ముగ్గురు కూలీలు తమయజమానుడు, ఎడ్వర్డును, గారి బంగారాయం వెంచరుజిన్ పిల్లని చంపి తినినేరిరి. పిల్ల చర్మమును తోట అసిస్టెంటుమాపరెంట్లెండెంటు గారైన క్రిస్టె గారు చూచి కూలి వారిపై కేసుజేసిరి. ఇద్దరికూలి వాండ్రు చెరయొక 2 మాసములకలిగియు విధింపబడి మాడనవాడు విడుదలచేయబడెను.

కల్కా సిన్హ అయోమాధ్యమ ధారంపుల్ సమావేశము 195 మైలు వద్ద భూమిలోనికి క్రొంగిపోయెను. దాని నింకను బాగు చేయింపలేదు. మాపరెంట్లెండెంటు స్థేయము గాయను ఇంజనీరు గాయను మిక్కిలి పట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు. ఆగస్టు 25 తేదీ గురువారము నాడు మరల దాని మీదనుండి రెయిలు బండి నడుచుటకు వీలగునని వారు తలచు చున్నారు. ఈలోన ప్రయాణికులను, సామానును ఒకచోటనుండి నింకొక చోటికి తీసికొనిపోవుట జరుగుచుండ గలదు. మీదికి పోవు బండికిని క్రిందికి బోవుబండికిని అదట నొకగంట ఆలస్యమగు నుండును.

క్రిందటి ఆదివారమునాటి సాయంకాలము పశారాలో పశారావారు కొందఱును సిబ్బూరుగారును సఖ్యముగా పుట్ బాలు ఆటను ఆడుచుండిరి. ఒకవంగ దేశీయుడు రిఫరీగా నుండెను. మొదట సిబ్బూరువారొక గోలుచేసిరి. పిమ్మట చాల నేడైన వెరక పశారావారు గూడ ఒకగోలు చేసిరి. అంతెనొకదబ్బరలాట గలిగెను. చూపరులును అందు ప్రవేశించిరి. ఆగందగోళస్థితి యందొకడు నెట్లకత్తిబట్టుకొని నేయికు భట్టియా అ నువాని గుండెలపై బొడిచెను. ఆతడు వెంటనే చని పోయెను. వాని పట్టుకొన బ్రయత్నించిన మరియొకరును గట్టిగా పొడచి ఆదుర్భాగ్యుడు వెంటనే నొక బండినెక్కి అతివేగముగ తప్పించుకొని పారి పోయెను. అప్పటినుండియు గన్పించనేలేదు. కొలదికాలము ననేపశారా పోలీసు వారచటికివచ్చి చనిపోయినవాడి స్వకానమున కంపెనీ నెక్కిన ఇద్దరిని ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరి. వారు ముద్దాయని బట్టుకొనుటకు తీవ్రప్రయత్నము లొనరించుచు న్నారు.

విరోధామహాసంగ్రహము

రష్యాప్రధానమంత్రి నేనా నాయకులతో నాలోచించుట

(1)

స్టాండర్డులో చాల తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్చబడుట

(2)

వన్నెండు నెలల యుద్ధము—మిత్రమండలి ముఖ్యులబహుములు

(3)

అస్ట్రీయా ప్రధానమంత్రి—సంధి విషయము.

(రైటు 5 జనరీ.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు కాంగ్రెసు నాయకులు ప్యారిసుకుబోవుట.

లండను, జూలై 29:— పరాసు సమీపము కాన్గ్రెసు వత్తుమువారి ప్రతినిధులతో ప్రస్తుత స్థితిగతులను గూర్చి చర్చించుటకు హెండ్లెస్సు, వాడ్లియ, రాంకే మన్రో నాల్డు గాల్ఫ్ ప్యారిసు కేంద్రము కావచ్చునని నేను ప్రకటించబడినది. దొరతనమువారి కాంగ్రెసు దర్శి ఆధికారమున హెండ్లెస్సుగా కేంద్రమున నొకటిగా రుదుడిచిరి. దొరతనము వారెందుకు జోక్యము కలుగజేసి కొంతదని చాల మంది సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. దొరతనమువారికి జోక్యము కలుగజేసి కొనుటకు ఒకటి మాన్యు కలదు. అయ్యది నై నుదహరించబడిన సభ్యులకు రహదారి వీల్లును ఈయకుండుటయే. గాని దొరతనమువారి కట్టుబెట్టుట ఇష్టములేదు. రహదారి వీల్లు అనాలోచితముగ నీయబడలేదని బోర్డు గారు నుడిచిరి.

బ్రిటిషువారి వర్తకము యుద్ధావశ్యకతలు.

కర్తవ్యమంత్రి వర్తకమువారి వాగ్దానము.

లండను, జూలై 30:— యుద్ధసందర్భమున బ్రిటిషువర్తకము బాంధవ్య సప్తములగున్నా వర్తక మంత్రివర్తకమువారు విపులముగ తెలియజేసిరి. విదేశములతో మాప్రదేశములందు వర్తకము చేయుచున్న వాకలు నూటికి 50 చొప్పున వర్తకమును నిర్వహించినది. సముద్ర సంచారమునకు యోగ్యమైనట్టి యు 140 లక్షల టన్నుల బరువుగల వాకలివుడు గ్రేటు బ్రిటనులోను, సెల్లాండులోను పనిచేయుచున్నది. ఇందులో 60 1/2 లక్షల వాకలు యుద్ధకార్యములందు పనిచేయుచున్నది. మందుగుండు సామగ్రిని, ఆహారపదార్థములను సరిపావు వాకలు మిత్రమండలివారి కీయబడినవి. ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారు గుత్తకు కొన్ని వాకలవలన గలిగెడు లాభము దొరతనమువారికి కేంద్రగలదు. వాకాస్వాములకు పోనేదు. మాప్రదేశములందు వాకలను వర్తకమునకు రక్షించుటచే ఇండియా తదితర భూములలోను ఎగువతి జేయుటకు వీలులేకుండెను. కొంచెము సప్తముకూడ కలిగెను. దీని కలన విక్రయించుటలందు తటస్థజేయుట వాకల భర బ్రిటిషువాకల భరకంటె రెండురెట్లు ఎక్కువగనున్నది. మిత్ర మండలివారి ఎగువతులు కొంచెమువాయ్యుగ నున్నంత మాత్రాన కాశ్యతన వర్తకము సప్తపడినందున అంతగ నంత సంపద సేదగినది.

ప్యారిసు సమావేశము.

లండను, జూలై 30:— వెన్నెడకేంద్రమున వైనిక కాంగ్రెసు ప్రతి నిధులచే నాహ్వానింపబడిన మొత్తము కాంతివాదుల సమావేశము ప్రారంభము కాకుండుననే భయం మొదలయ్యెను. వైనికులు నాదికులును, పోయలును సభాభరము ముంగట కొంతవడి తగ్గించి మొత్తమునకు మందించుటగాని కేంద్రము. అంత వైని కులకును సభ్యులకును తీవ్రముగ భూకాటము జరిగెను. కాంతివాదులు కత్తలను, ఇత్తడిగజులను బట్టుకొని యుద్ధము జేయు వాడంటింది. అయినను బలవంతముగ వారుపేదపెట్టు వాకలను తోలుజేయ బడినది. అచటమాత్రమువారు నిల్చుముగ నిలచి తీవ్రముగ పోరాడ దొడగిరి. అయినప్పటికిని ప్రతికేతు లు దానిని బలవంతముగ ప్యారిసుకువచ్చునని గలిగి చురకొని యందు కాంతివాదులనుగూడ రాష్ట్ర సభ్యులు గురిపెంపొంగిరి. విదేశ సంచారివాదులు బాంధవ్యమున. వైనికులు వారిని ప్రూర ముగ చంపిందిరి. గావపక్షమువారిక డేరభిమానభవన జేసి కాంగ్రెసు ప్రధానమును ముగించిరి.

యుద్ధ సిద్ధి.

లండను, జూలై 30:— పత్రికా సంఘమువారి తర ఫున కావనస్సభకు చెందిన పత్రికా సంఘాధ్యక్షునకు బహు మానమొసంగు సందర్భమున యుద్ధస్థితిని గూర్చిలాయెడు జాప్తిగాకెట్లు ముచ్చటించిరి:— నేనిపుడే ప్యారిసునుండి తిరిగి వచ్చితిని. పరాసుపత్రిక ప్రతినిధులలో ముఖ్య నాయకులతో ఉపయోగకరమగు ప్రస్తావనగావించితిని. పరాసువారిపుడు న్నంత ఉత్సాహముగ ముందెప్పుడు తేరని నుడువు టకునే నెంతయు యుద్ధాంగులను న్న వాడను. ఇదెంతయు మనము గమనించదగిన విషయము. ఏలన:— యుద్ధసారంభమై నేటికి యూదువత్సరము లాయెను. ఈయుద్ధమం దు పరాసువారు అందరికంటె ఎక్కువగ కావనస్సములకు లోవైరి: ఘోర నష్టముల పాలైరి. శత్రువు లింకను పరాసువేళముననే యున్నాడు. రషీయులు వైస్యములు కూలి పోవుటచే చాలరకపు నిరుత్సాహము కలుగునని యూహించి తిమి. రషీయావారు మరల మేల్కొంచి పూర్వమువలె స్థిర మగ నేర్పడి అజేయులై పోరానిచ్చుచిరిని వినుటకు మన మందము సంపించవలెను. (కరతాళములు)

టన్నులకొలిది బాంబులను బరపుట.

లండను, జూలై 29 శనివారమునాటి రాత్రి నాకావై మానికులు బ్రూజేసువై అనేకముగ బాంబులను టన్నుల కొలిది బరపిరి. నాకా కార్యాలయము వారు ప్రకటించుచు న్నాడు. ఘోరోటు, మిడిలు కర్కు, గిట్టి లీసులవైగూడ బాంబు లు ప్రయోగింప బడినవి. చాల నష్టములు కలిగినవి. అనేకచోట్ల ప్రేలుడు శబ్దము వినిపించెను. వైమానికు లందరును తిరిగి వచ్చిరి.

ప్రార్థన

స్టాండర్డులో ఫిరంగుల యుద్ధము మరల

ప్రారంభమగుట.

బ్రిటిషు వైమానికులు చుట్టుకుగ పనిచేయుట.

ప్యారిసు, జూలై 30:— స్టాండర్డులోనన్న లిబర్టీ పత్రిక విశేషము డిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు— కొంతకాలము రజరంగమంతయు ఉపశాంతిని జెందియుండెను. పిదప శనివారముదయమున ఫిరంగుల ముట్టడలిచారుజముగను, భయానకముగను ప్రారంభమాయెను. 30 మైళ్ళ వరకు భూమంతయు ఆదిరిపోవుచుండెను. సింహ గర్జనములవలె ఫిరంగుల శబ్దముతో దిక్కులన్నియు పిక్కటిల్లుచుండెను. ప్రభుభవమున బ్రిటిషు శత్రుస్థితిగతుల ముట్టడి యారంభించినది. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ జర్మనులు చాలమందముగ తమ ఫిరంగులను ప్రయోగించిరి. జర్మనుల రాకపోకల మార్గములను తదితర స్థలములను బ్రిటిషువైమానికులు విస్తారముగ బాంబులతో అగులపెట్టిరి. శత్రువైమానిక పటాలములనుగూడ ముట్టడించిరి. జర్మనులు తరచుగ 20, 30 విమానములతో పోరుచుండిరి. 40 బ్రిటిషు చిన్న విమానములు గగన మార్గమున నెగురుచున్నట్లు పదాతుల యుద్ధము జరుగు ననియు వోసిచ్చి జూయిటింగు పత్రిక వ్రాయుచున్నట్లు వైస్యముపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. బ్రిటిషువారు అవస్థాం దనమును ప్రారంభించినచో సాంపేసులో తమ పటాలములు చెదిరిపోయినందులకు జర్మనులు చాల విచారించవలసి యుండు నని వైస్యముపత్రిక నూచించుచున్నది.

జర్మను వామువార్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నది. శుక్ర వారము మధ్యాహ్నమునుండి స్టాండర్డులో ఫిరంగులయుద్ధ మతి తీవ్రముగ జరుగుచుండెను. తూర్పు గెల్లిషియాలో కొంత వరకు లాభము కలిగినది.

కావలిపై న్యములు తలపడుట.

లండను, జూలై 30:— బుల్లికోట్టు యూవివిల్లిదగ్గర కావలి నేనను కొంచెము తలపడినవని బ్రిటిషువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

12 మాసముల యుద్ధము.

ఫలితములు

లండను, జూలై 30:— పరాసుప్రధాన శిబిరమునద్ద నున్న రైటుగారి విశేషము క్రిందటి సంవత్సరము జూలైమాస మున సోమయుద్ధము జరిగినదాదిగ పశ్చిమరంగము ససంభవించినసంగతుల సంగ్రహముగ బేర్కొనుచు నిటుల చెప్పుచు న్నాడు:— బ్రిటిషుపరాసు వైనికులు 170,000 ల ఖయిదీలను బట్టుకొనిరి. అందు 2,500 దు ఉద్యోగస్థులు. వారు 948 తుపాకులను, 780 కండుక ఫిరంగులను, 2,500ల మరఫిరంగులను గూడ దీనుకొనిరి. ఇంతియగాక శత్రువులు లాగుగ దృఢపరచుకొనిన 100 మైళ్ళ రంగమును వారు బలవంతముగ స్వాధీనము జేసుకొనిరి. బ్రిటిషు పరాసు వైనికుల యశోన్యాధిక్యత విశేషముగ పశ్చిమద్ది జెందెను. ఇటీవలి యుద్ధములబట్టి చూచిన పరాసువారి నైతిక ప్రవర్తనమును, సమరోత్సాహమును యెప్పుటి కలెనె మిక్కిలి విశేషముగ నున్నవి తెలియుచున్నవి.

ప్యారిసుమీద దాడి నలువ నెంచుట.

ప్యారిసు, జూలై 30:— నేటిదినము శత్రులు ప్యారిసు నగరముమీద దాడినలువ బ్రయత్నించిరి. ఒక జర్మనువిమాన మొక సరిప్రాంత గ్రామము జేరెనుగాని అచట విశేష నష్టము లేవియు గలుగలేదు.

వైమానిక యుద్ధము.

లండను, జూలై 29:— నేటిరాత్రిజనరలు హేగుగా రిటులనిజేదించిరి. శనివారమునాడు గొప్పవైమానిక యుద్ధము జరిగెను. మేము ముఖ్యములైన రెండుప్రేక్షకులమిదను, రెండు విమానాశ్రయములమిదను, తక్కినప్రదేశముల నేకముమిదను బాంబులపై చితిమి. భూయాపటముల తీయుటయు, ఫిరంగుల ప్రేల్పుటయు మిక్కిల్ జయప్రదముగ జరిగెను. మేము 16 యంత్రములను నేలగుల్చితిమి. మరి 14టిని క్రిందకు తరిమివైచితిమి. మావిమానములు 18 కాన్పించుచున్నవి. మేము రెండు బెల్గాలులను గూడ నేలగుల్చితిమి.

పరాసు ప్రకటనము.

లండను, జూలై 29:—

నిన్నటిరాత్రి పరాసు వారిటుల ప్రకటించిరి. కెన్ని క్రెయోని ప్రదేశములో ఫిరంగియుద్ధము మహా నిపుణముతో జరుపబడెను. కొలిదికాలము మాత్రమే యయుయ్యు మహా భయంకరమగు ముట్టడి జరిగిన పిమ్మట జర్మనులు నాల్గైజు నెదిరించిరి. కాని అది విఫలమయ్యెను. మూలము నది ఎడమపార్శ్వమున తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. 304 క కొండవద్ద జరిగిన యుద్ధము ప్రశంసాపాత్రము.

రుమేనియా

రుమేనియనుల ప్రకటనము.

ప్యారిసు, జూలై 29:— రుమేనియను లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. 26వ తేదీనాడు శత్రురంగమునందలి ఉత్తర తటపు నీలికను మేము మరింత పెడల్పుగ జేసితిమి. 30 కిలో మీటరుల పెడల్పును, 25 కిలోమీటరుల లోతును, గల మా పూర్వపు ప్రదేశమునంతను ఆక్రమించుకొంటిమి. మేము, 1245 ఖైదీలను, రెండు ఫిరంగులను, 9 తుపాకులను, విశేష మందుగుండు సామగ్రిని పట్టుకొంటిమి.

రుమేనియాలో పరివర్తనము కలుగజేయుటకు

జర్మనులు యత్నించుట

లండను జూలై 30:— రషీయాలో చేసిన రీతిగ రుమేనియాలోగూడ వైస్యములందు పరివర్తనమును కలుగ జేయుటకు జర్మనులు ప్రబల ప్రయత్నమును సల్పివారు. వారి ప్రయత్నములన్నియు నిరర్థకములాయెను. దీనికి దృష్టాంతముగ రషీయను దుస్తులతోనన్న 50 మంది జర్మనులు గలివారము బంధించబడిరి. వీరినందరిని రుమేనియను అధికారులు విచారింది తుపాకులతో కాల్చి చంపివేసిరి.

రువ్యా

జర్మనులొకను విజృంభించుట.

లండను, జూలై 30:— రువ్యను లిట్లు ప్రకటించు చున్నార. క్వెన్స్ బాలో ప్రదేశమున శత్రువుల యుద్ధ మొనరించి గాని యచటనుండి తిరిమివేయ బడిరి. శత్రువులు ప్రధమ సైనిక పంక్తులు తూర్పు పోలనుకు దక్షిణ ప్రదేశమును జేరినవి. గుని యుద్ధమునకు పశ్చిమమున నుండు పంక్తి నంతయు మేముబలవం తమున విడిచి పెట్టవలసిని వార మెరియి. జేలస్టీ హిస్ట్రీ నకు పశ్చి మమున నున్న జేసీయస్ కోలస్ బోరస్టీసులను శత్రులొక మించిరి. కాల్వేథియన్సు పర్వతములలో హంటు బోమ్బు ట్లీ ముఖ్యభూమికి తూర్పుతటమునను, కిర్లిబాబా కీరాన్యమున నున్న భాగమునుండి శత్రువులు మమ్ము తిరిమివేసిరి.

లండను, జూలై 30:— నైఋతి రంగమునను ఉ ద్యోగములు వైవిధ్యము అందజేయు ఆగస్టు 14వ తేదీలో గా తమతమ దళములతో చేరకున్న వారు దేశద్రోహుల క్రింద విచారింపబడి శిక్షింపబడుదురని జనరలు కార్మిల్లాపు గారు ప్రకటించిరి.

గెలీషియా యందలి జర్మను ముట్టములు.

లండను, జూలై 29:— గెలీషియాలోనున్న జర్మనులది భిక్షు లిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రువ్యనులు తమ తేలిక ఫిరంగి దళముల కాపాడుకొన గలిగిరి. వారు శత్రువుల పెద్ద ఫిరంగుల గొన్నిటి ధ్వంస మొనర్చిరి. వారు కొన్ని సాయధ శకటము లను, బండ్లకొలది ఆహార ద్రవ్యములను గోల్పోయిరి. గోల్పో యిన రాష్ట్ర మెంతయు ముఖ్యమైనది. అచట భాగ్యము పంట సిద్ధముగ నున్నది.

రువ్యనుల విజయము.

లండను, జూలై 29:— “వోరలు” నభివృద్ధి పొందుట తొలుపుచున్నారు. స్కోట్లాండ్ కోస్తా ప్రదేశమునందు రువ్యనులు విజయ మొందిరి. వారచట 2,000 ఖయదీలను, అనేక వైద్య సామగ్రిలను బట్టుకొనిరి. శత్రుప్రదేశముల ననేకముల ధ్వం సమొనరించిరి. 2,000 మంది జర్మనుల యుద్ధము జేయజేపంద జేసిరి

భిన్నాభిప్రాయములు.

వెట్రోగ్రాదు జూలై 30:— ప్రత్యేకము సైనిక కా ర్మిక ప్రతినిధి సభవారే ప్రభుత్వభారమును వహించుకూడదని యు సమానముగ సాంఘిక వాదుల మంత్రియను, సైనికో ద్యోగముల మంత్రియను కలసి ప్రభుత్వము చుండలేనని సైనికవర్గము వారు (క్వాటెట్టు) కోరుచున్నారు. మంత్రివర్గ మున వ్యవసాయమంత్రి యగు టెహిర్నాపు గారున్నచో తాము మంత్రివర్గమును ప్రవేశించమని సైనికోద్యోగులు (క్వాటెట్టు) తమ యసమ్మతిని జూపుచున్నారు. ఎం. టెహిర్నాపు గారిని తప్పించినచో సాంఘికవాదుల మంత్రి లందరూ తమపదవులను త్యజించెదమని వెజిండుచున్నారు.

కెరకస్కీ గారు ముఖ్య సైనికోద్యోగులతో సంప్రతించుట.

28-వ తేదీనుండి వెట్రోగ్రాదునుండి తంతివాన్ లిట్లు తెలుపుచున్నది:— వివిధ రణరంగములందున్న సేనాధిపతుల తో కలసి మాట్లాడుటకు కెరకస్కీ గారు సంగ్రామ ప్రధాన కార్యాలయమున కేరిరి. జనరలు ఎలిక్సేపు, రుస్కి, గుకోగ్, పూర్వపు యుద్ధమంత్రియగు గుచికాపు గార్లతో కూడ యో చించుటకు కెరకస్కీ గారు తలెంచిరి. కెరకస్కీ గారు యుద్ధమంత్రిగవలయు విషయము ఇప్పుడు నిర్ణయముగ నిశ్చయించ బడును. నల్లనముద్రపు వా కా దళ మం దు పూర్వము సేనాధిపతులను అడ్డిగత కోల్పోవుగాను వాకామంత్రిగ నియో గింపబడుదురని ప్రజ లనుకొనుచున్నారు. సంయుక్తమంత్రి వర్గము నేర్పరుదుటయందు సైనికోద్యోగులు (క్వాటెట్టు) చాలపట్టుదలతో పనిచేయు చున్నారు.

ప్రధానాంధోళనకారుడు పారిపోవుట

లండను, జూలై 30:— మానవేషముతో తెనిక గారు జర్మనీకి పారిపోయినట్లు బోమ్బు జేటు వ్రాయు చున్నది. కాన్సుడారు ప్రభుగారు ఎం. కోసాకో నిలంగారు. లోబడిరి.

రువ్యా ప్రకటనము.

రువ్యనులిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— శత్రులు గుమేని యను రంగమున కెయిన్ డ్యూడార్లై లీ దేశము ముందుకేరిరి. మోనిస్త్రి రాక్ కాచివోయి ఆదిగాగల శిఖరములకు పశ్చిమముననున్న శిఖర పంక్తులను వారాక్రమించిరి.

అమెరికా

జర్మనుల సంగ్రామచౌర్యము ముగిగంటినగాని ఎవరికిని స్వస్థతలేదు.

ల్యా క్సిక గారి వాక్యాలు.

న్యూయార్కు:— జూలై 30:— ఒరులనిమిత్తము మనము పోరుచుంటిమను అభిప్రాయమును పరిత్యజించి మన నిమిత్తమే పోరుచుంటిమని తలంచ వలెనని మాంబలముల యందున్న సైనికోద్యోగములకు తెలియజేసిరి. మన పూర్వీకులు వేటకై పారి రణనిహతులయిరి వాటికొకటి మనముకూడ ఇప్పుడు పోరుచున్నారము. జర్మనులు సాంగ్రామిక నిరంకుశాధికారము సంపూర్ణముగ నందినగాని ప్రపంచ మందెవ్వరికి స్వస్థత కలుగజాలదు. ఈసాంగ్రామిక జాడ్యమును నిర్మూలించుటకు ఒకతరుణోపాయము కలదు అయ్యది హస్తమునందు ఆయుధములనువాల్చి శత్రువులను నులుమాడుటయే!

జర్మనీ

జర్మనీ ఋణము వడయుట.

లండను, జూలై 30:— బెర్లినుండి యిట్లాక తంతి వచ్చుచున్నది జర్మనీలో రాక్షసి బొగ్గు దిన దినమునకును మిక్కిలితక్కువ యగుచున్నది. దొరకుటయే కష్టముగనున్నది. ఆ రాక్షసి బొగ్గును గాపాడుకొను నిమిత్తము స్విట్జరులందు వారు జర్మనీకి విశేషముగ ఋణము నీయవలసి వచ్చెను.

జర్మను సైనికులు నిరుత్సాహు లగుట.

లండను, జూలై 29:— 1901 సం॥ జర్మను సైనికుల సమరోత్సాహమును గూరి కొండంతలుజేసి పొగడుచు ఇప్పుడోనేవో రేపో విజయము చేకూరనున్నపుడు జర్మను సైనికులు వెనుకదీయుట కేవలము లజ్జాకరమని అడ్మిరలు స్ట్రీరు గారు ఘండుజన్మన సంఘమువారికి తంతివంపిరి.

బారువాకోన్సువర్గర చిల్కానాకంటుకొను విషయమై దొరతనమువారి విచారణపూర్తి ఆయెను. రిపోర్టు ఇంకను మొల వడలేదు. 77 ప్రయాణికులు 4 గురు కూలీలు విగతప్రాణులై గట్టుకను కొట్టుకొ పోయినది అధికారులు తెలిపిరి. ఉపద్రవ ముగభీతిచే వీరు మృతులైరి తెలియచున్నది. మునిగిపోయిన వారిని బయటికి తీయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. కాని సఫలముకాలేదు.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియా - సాధి.

కొనెక్ హేగ్, జూలై 29:— క్విను మంత్రిమన 21-వ తేదీని లాయకు జార్జి గారిచ్చిన యుపన్యాస మునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సంకల్పమున సంధివిషయమై వియన్నా వారును బెర్లినువారును ఏకాభిప్రాయమై యున్నారనియు గౌరవమైన సంధిపై ప్రయత్నించు చున్నారనియు వియన్నా లో ప్రస్తావనమున ఆస్ట్రియా విదేశాంగ మంత్రియగు జెన్సెన్ ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

మిత్రమండలివారు మనల నెన్నడును అణగద్రోక్క జాలరు, మనలకుకూడ వారి అణగద్రోకుట కెంతమాత్ర ముదేశము లేదు. ఉభయ పక్షములవారును అంగీకరించినచో యుద్ధము సంధిలో ముగియును. కాన ముందు అనవసరముగ వైద్యములను ధనమును కోల్పోవ నవసరములేదు. సాధ్యమై నలెత్తినచో ఏదో ఒక ఒడంబడికను జేసికొనవలెను. మం దెపుమును మనల ఇట్టి యుద్ధము రాకుండగ అన్ని రాజ్యముల వారును కలిసి సంఘభావముతో ఏర్పాటులను జేయవలెను.

రాజ్యాంగ సభలలోని సభ్యులు ప్రజా పరిపాలనవారు లై యుండవలెనని వర్తమానమున ఆస్ట్రియా హంగరీవారు ముఖ్యముగ కోరుచున్నారు. అయ్యది చేకూరుటకై ఆస్ట్రియా హంగరీవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని వీనివిషయమై యితరు లెవరును తోక్తము కలుగజేసికొన గూడదని ఆస్ట్రియా హంగరీవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

మంగదేశాల్విక దళము.

ఉద్దేశింపబడిన బంగారినైటు హోర్సుదళమును గూర్చి “ఇంగ్లీషును” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈయోచనము దొరతనమువారి యనుచుని బడసినది. మంగరాష్ట్రీకు సేనా ద్యక్షులగు ఆర్. జి. స్ట్రేడిగారిద్వారా కర్నూలు సభ గారి యుద్ధముహిందాదేశ ప్రభుత్వమువారి కంటెను దొరతనము వారందలకు తమ యంగీకారమునగి ఈమాల్విక దళముం తయు ఆ గట్టు నెల తో పూర్తియై యి సెప్టెంబరు నెల మొదటి తేదీ నుండియు శిక్షను ప్రారంభింప కలయుననిరి. ఇంగు యుద్ధతృతీయ వంశములవారు ఆల్వి కులుగ జేరిరి. వారు మహ్మదీయులేమైనను, హిందువులేమైనను, క్రైస్తవులేమైనను, ఏమతమువారైనను. ఏజాతివారైనను, దేశీయులైనను కావచ్చును గాని అందఱును యుక్తవయస్సులోని బారుగ నుండవలయును. శక్తియున్న వారెల్ల రొక్కొక్క గుజ్జుమును కొనుక్కొనినశమున జేరవచ్చును. ఇప్పటి కప్పుడే 120 దళభాస్టులు వచ్చినవి. అందు 48 రు భారి వైద్యులు, 10 రు నక్సీలు, ఇంక నైదుగురు వక్సీలు చేరెదమని వాదనామొనరిరి. వారివైద్యులలో పి. కె. మజుందారుగారు మొట్ట మొదట నీ దళమును జేరిరి. వైద్యమున జేరన వక్సీలలో సింగారు గారు ప్రథములు. అనేక కళాశాల విద్యార్థులును ఈ దళమున జేర నున్నారు. అసాన్యముండి! ఇప్పటికొక్క బహిందారును మాత్రముననే వైద్యమున జేరగోరెను. తక్కినవారలు బెంగాలు వీహారులనుండి సంశోష పూర్వకముగ ముందునకు వచ్చిరి. హుచిహారు మహారాజుగారు, వారి తమ్ముడు, పాట్ల రాజుగారు, కిహోలాలుగోస్వామిరాజు గారి కుమారుడు, మా॥ ఎస్. పి. సింహాగారి కుమారులు, మా॥ బి. చక్రవర్తిగారి కుమారుడు, అల్లుడు, పాయికాన్వరాజు కుటుంబీకులు కొందఱును ఈదళమున జేరిరి. హుచిహారు మహారాజుగారు అశ్వములకు కదనము నేర్పు నిమిత్తము తమ యావరణమున రెండు విశాల స్థలముల నొసగిరి. అచటరెండు అశ్వాకోహణ పాతశాలలు స్థాపించబడును. నూరు అశ్వముల నుంచుటకు తగిన గుఱ్ఱపు సాలల గూడ మహారాజుగారిచ్చెద రని తోచుచున్నది. గుజ్జుముల కొనుక్కొన లేరని వారలకు కొన్ని గుజ్జుముల నిచ్చెదమని కాసిం బహారు రాజుగారును, కూచి విహారు మహారాజు గారును చెప్పిరి. దొరతనమువారు నూరుగుఱ్ఱముల నెరు విచ్చెదరని సభ గారు తలచుచున్నారు, అవి పాతశాలలలోమాత్ర మువయోగింపబడును. ఈ వైద్యమును దొరతనమువారు మూడుమాసములు యుద్ధము నొనరింప గోర వచ్చును.

హిందూదేశ రక్షకబలమున పవతీదళములు, ఆల్విక దళములు తయారు చేయబడినవి. కొంతమంది యుల్తాహా పరులగు మంగదేశీయులు వైమానికదళము నొకదాని స్థాపింప వలె ననుకొనుచున్నారు.

మహాత్ముడైన సంఘమువా రింకను విద్యావిషయ మున అందరికంటె వెనుకబడి యున్నందున దేశీయ మహాభర సభయు, హోమురూ లుద్యమమును మనకు తగవని లక్ష్యజా పూము జిల్లాలో మోహరు దేశమందు అంజమత్ ఇస్లాము మతస్థు లందరును మోహరు బహిందారు క్రైస్తవీయు సైన్యములు మేజిస్ట్రేటు ఆయిరహా సాహెబు రెండునుయితడే అన్నీ చుట్టుకాక జాతీయిగాని యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై తీర్మానించుకొనిరి. మా॥ ఘాస్త్రిగారు మాత్రము ఇందులో జేరలేదు.

బొంబాయినగరమున స్థాపించిఎడిక్ తేదీను అనునామె క్రిందటి సంవత్సరము మే 4 వ తేదీని కుమార్తె సహితముగ మెంగిసి అన్నదమ్ముల హోటలుకుకు ఫలహారమునకేగెను. వారిద్దరచట గూర్చుండి యుండగా హోటలు సేవకు డొకడు విడిది నిదుర్చక్కో వీనెనను సు జేయుచుండెను. వారిద్దరుకు కలదనిరి. పిచ్చుట వాకస్మిక్తముగ నాచీవెన తల్లివీడవడెను. ఆమెకు నెన్నగాయము తగిలి వెంటనే ఆసుపత్రి కంపలడెను. ఆ సు పత్రి లో ఒక నెల యుండెను. నందు ఖర్చులవలనను, తనవృత్తి మారవలసివగులవలన రూ 15,000లు వచ్చుచు వచ్చెను గినక ఇప్పింపవలసినదని ఆమె వ్రాక్కొట్టులో వావాచెప్పెను. ఆయాపద వాటిల్లుట నిజమే గాని అది ప్రమాదవశముననే జరిగినదని ప్రతివాదులు వాదించిరి. ఆయినను మందు పుచ్చుకొనుటకయిన ఖర్చులలో సగ ము భరించెదమనిగూడ వారు పలికిరి. సంగతి సంవత్సరములను సాక్షులను విచారించి ఆ యాపద ప్రమాదవశమున జరిగినదని యు, దావాదారు ముద్దాయాలకు ఖర్చుల నిర్మూకనవలసిన దనియు న్యాయమూర్తి కావోగోగారు తీర్పు చెప్పిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

శ్రీమద్ గుంటూరు జైలుమార్గము.

“అనుగో పసుపు, ఇదిగో ముసుగు” అను నటలు, గుంటూరు శ్రీమద్ గుంటూరు జైలుమార్గము, ఈ మార్గమును, యుద్ధకారణములవల్ల తీసివేతురని యొక గమనిత వ్యాపించు చున్నది. ఈ వాడుక జాకెట్ల ప్రారంభముననే వింటిమిగాని, యది బహువాడుకగ వలచి లక్ష్యముంచుచున్నది. ఒకపుడు బహు వాడుకలుగూడ స్థిరపడుట గలదు.

ఇట్లుండ జేహోకవ్యాసమున నూచించినట్లు శ్రీ గవర్నరుగారి కార్యాలయన సభ్యులగు, సర్ కాన్స్టేబుల్ వారు గుంటూరునకు వచ్చి, వెల్లెపిరప యీ వాడుకను ప్రాధాన్యత యేర్పడినది. నిజమెంతవరకో యిదిమిథ్యమని మేము చెప్పుటలము గాని, “అనగా ననగా ఒక రాజు, ఆరాజు కేసుగురు పెద్దలొకడు కథ మోస్తరుగా, మేము వినిన యీ జైలుమార్గపు కథను నిమగ్నమై వ్రాయుకొని తెలియెదము. సర్ కాన్స్టేబుల్ గారు గుంటూరునకు వచ్చిన పనులలో శ్రీమద్ గుంటూరు జైలును తీసివేయుట గూర్చి జిల్లాబోర్డు సభ్యులతో నాలోచించుట యొకటి యనియు, అందుననే కొంతయంది జిల్లా బోర్డు సభ్యుల పిలిపించెదమని, విడివిడిగా వారితో నీ విషయము ముచ్చటించెదమని, వారందులకు నొప్పికొని దనియు, సుక కథను వింటిమి. ఇందు నిజమెంతవరక గలదో జిల్లాబోర్డు వ్రాసినట్లు తెలుసుకొను గాని, తదితర సభ్యులుగాని తమకు తెలిసిన విషయముల చెలిపిన సంభవించెదము.

ఏది యెందులకునను మో యభిప్రాయమును చెప్పుట బోలెడనే సులభమగునది యెందుకనగా గావున చెలువలూని తిమి. ఈ జైలుమార్గపు నిర్మాణమునందే, జిల్లాబోర్డు వారికిని కంపెనీ వారికిని యేర్పడిన పద్ధతులు కంపెనీవారికే యొక్కవ యనుకూలముగ నేర్పడియున్నది. బోర్డువారికి వడ్డీగూడ నగని స్థితిపాటునున్నది. జైలుమార్గమునందులే, బోర్డు చక్కని ముచ్చుకులతో లేవు. ప్రస్తుత ప్రయాణసౌకర్యముల కలవాడు ఎడెవరైనా, లింగి బండ్లమీదను, పడవల మీదను, ప్రయాణము చేయవలయునన్న నెట్లుండనో యోచించువు. ప్రజాసౌకర్యపు స్థితి నటించును. ఈ రెండు మార్గముల ప్రస్తుతమాటలకు, నాలుగు పట్టాలకొరకును, వానియందు నున వేయు వడ్డీకయ్యును మున్నగు వానికొరకై యున్నది. నీవిని యూదావాడుబోలె కట్టికొంత చెరువుకలుగును. అప్పు డిందు, ప్రస్తుత పరిస్థితి నాపర్చి తొలగి పోవును; కావున జైలుకట్టి కట్టకొనిపోనిది నెను. తిరిగి యాభివృద్ధి తేవలయు నన్న మతికొన్ని లక్షల సామానుల క్యయవసర వలసి కచ్చుకు.

ఈ జైలుమార్గ మిప్పుడు పండు భాగములుగ కృతహరింప బడుచున్నది. గుంటూరు మొదలు తెనాలివరకు నున్న భాగము కంపెనీవారిది. తెనాలి మొదలు శ్రీమద్ గవర్నరుగారి భాగము జిల్లాబోర్డువారిది. జిల్లాబోర్డువారి భాగముతో జోక్యము కలగించుకొనక, కంపెనీ వారిదియును, తెనాలి గుంటూరులకు మధ్యభాగమును అనగమునువల్ల తీసివేసినచో, గుంటూరు వడ్డీకమున కొంతవరకు కలుగవచ్చును గాని, జిల్లాబోర్డువారు, ప్రజాసౌకర్యమునకు విశేషనష్ట ముండవోయి, శ్రీమద్ గవర్నరుగారి కుంటురుకు గాని, గుంటూరునుండి శ్రీమద్ గవర్నరు గాని, బోధలదినవారు నెవరైనా, తెనాలి స్టేషనులకుండ ప్రయాణము చేతురు.

ఈ జైలును తీసివేయుటలంక ప్రభుత్వమువారికి కలిగి యున్నచో, శ్రీమద్ గవర్నరుగారు గూడ ప్రభుత్వము వారలలో చించుట కర్తవ్యము. ఇందుకు గూర్చిన కృతహరిమంతయు ముగింపవరకు మారుకొనక ప్రభులు తమ తమ ప్రాధాన్యమునభిప్రాయములను సకాలమున ప్రభుత్వమువారికి యందించుట చుంది యని ప్రజావాదులకు నూచించు చున్నాము. గాడుకలన్నియు నభిప్రాయము యగుగాక యని సర్వేక్ష్యుని ప్రార్థించు చున్నాము. (జేహోమాని.)

తిరువర్తి క్షేత్ర వాణిజ్యయ పాఠశాల:— ఈ పాఠశాల నుండి పంకిగు ఇంటు మిడియెటు పరిక్షకు పంపబడిన 6 కురి విద్యార్థులలో రెండు గురు కృతార్థులయిరి. అందు ఇద్దరు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులై సుకను రాజధానికి మొదటి బారుకు చెందెన వారు రాజధానికి నూడవ వారుగూ కృతార్థులై.

గ్రంథ స్వీకారము

అక్షానతిమిర భాస్కరం:— గ్రంథకర్త శ్రీమత్ పురమ హుసనీ, ఎస్. బి. సరస్వతి స్వామలవారు. శ్రీమద్రామానుజుల జీవితకావ్యముల గలవని సప్రమాణముగ జూపబడినది. ప్రతులు వలయువారు యత్రంకెట్టి సీరయ్యావాయుడు గారు, కొల్లూరు గ్రామము, తెనాలి తాలూకా యని వ్రాసి కొనవలెను. వెల 0-8-0.

వసంత ప్రభ:— గ్రంథకర్త ప్రథమ శ్రీరామకృష్ణ గారు. వెల 0-12-0. ఇదియొక నాటకప్రబంధము. కథ ఆంధ్రనాటక పితామహుని సారంగధర నమసరించి వ్రాయబడినట్లు కాన్పించుచున్నది. శైలి సులభసాధ్యము. జనసామాన్యుల కెల్లవారికిని సుబోధకము. గ్రంథమందు క్రొత్తాశయములు అభిప్రాయములు లేకున్నను కథ చదువుట కింపుగ నున్నది. ప్రతులవలయువారు వెక అంకుకంపెనీ, ఈశాన్య విల్లింగు, కాల్పజేరి, బొంబయి యని వ్రాసికొనవలెను.

కోకిల:— గ్రంథకర్త పి. యశ్ రామకృష్ణకర్త. వెల చందాదారులకు 0-6-0. బహిరి విజ్ఞానకర్త గ్రంథమాల ప్రచురములలో ఇయ్యది మొదటిది. ఇదివి కథ తెల్లగురు తేటపడములతో వ్రాయబడినది. రోకంటి పాటలవలె ఇట్టి నవలలకు బదులుగ ఏ జేకనాతిక విషయమునో, ప్రకృతిశాస్త్ర విషయమునో ప్రచురించిన లోకమున కంతకును ఉపయోగముగ నుండగలదు. వర్తమానమున ఇట్టివలెన్నియో కలవు. మేమిట్లు వ్రాయుట గ్రంథకర్తను నిరుత్సాహపరుచుట యని తలచి కూడదు. వీరి యుత్సాహము, అభిలాషను జూడకమున్నగు నీయునుగ నున్నది. అక్కతన పిన్న కయ్యున్నట్లై యుండియు ఆంధ్రభాషను సేవింపవలయు ననెడి కుతూహలముగల ఈ గ్రంథకర్తవంటి వారందరును ప్రజాసేవకుగూడ యోచించి వాద్యమును ప్రధానముగ జూడకస్థానముగ గ్రంథములను ప్రచురించినచో స్థానముగ నుండును. ప్రతులు వలయువారు సి. వి. శ్రీరామరావు, మ్యానేజరు, పద్మవిలాసము, కల్యాణ య్యనని వ్రాసికొనవలెను.

శృంగారవాణి:— బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరామ ముద్రామ్యారాశ్రమిగారిచే రచింపబడి ప్రకటింపబడిన “శృంగారవాణి” యను మనోహరమగునవల మాకార్యాలయము కలంకరించినది. దీనిని త్వరలో విమర్శించెదము. కాల్కికోటై యున్న ప్రస్తుతము వెల రూ 1. కల్యాణివద్ద గ్రంథనిలయును గాయకరం రామచంద్రపురం పోస్టు నోవావరజిల్లా యని వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.

“స్లాటరు ఆఫ్ ది ఇస్కో నెంటుస్”:— అను నాంగ్లభాష గ్రంథము మాకార్యాలయమునకు చేరినది. ఈ గ్రంథము చెన్నపురి వైద్య కళాశాలలో అనిష్టాంటు ప్రొఫెసరు గారున్న జి. శ్రీనివాస మూర్తి. బి. ఏ; బి.ఎల్; ఎం. బి. సి. ఎం గారిచే వ్రాయబడినది. ప్రస్తుతము చెన్నపురి కాన్స్టేబులు అక్కింగు హెల్తు అఫీసుగా నున్న తె. రాధువేంకటరావు బి. ఏ; ఎం. బి. సి. ఎం గారు పోస్ట్ మాస్టరును వ్రాసిరి. వెల రూ 1-0-0. వలయువారు గ్రంథకర్త గారికి వ్రాయవలెను.

గీత రహస్య సంగ్రహము:— ఈ ఆంగ్లగ్రంథము మాకార్యాలయము జేరినది. ఈ గ్రంథము మొదలవుల నేడంత తత్వమును, మనమును మున్నగువానిని గూర్చి, లోకమాన్య తిలకు గారిచే వ్రాయబడినది. దీనిని వి. ఎస్. జోషి, ఎస్. ఏ. గారు సంగ్రహముగ వ్రాసిరి. ఇందు వివక్షసాతముగ వ్రాయబడిన శ్రీ తిలకుగారి జీవిత సంగ్రహము తేటమాటలలో లభించు బడి యున్నది. ఇం దనేక మహా విషయములకు తిలకుగారు చర్చించియున్నారు. ఇట్టి గ్రంథమును సులభమగు శైలిలో వ్రాసి జనుల కందజేసిన జోషి గారు ప్రశంసనీయులు. ఈ పుస్తకము వలయువారు మాజేజు ఆర్యభాషాషాలెస్సు, పూనా నగరము అని వ్రాయవలయును. వెల రూ 0-8-0 మాత్రము. ఈ పుస్తకము నెల్లరును చదివి ఆనందింప దగును.

కరండికరుగారు:— చెన్నపురి దొంగతనమువారి యంత్రులు నమసరించి కరండికరు గారు నేను సాయంతనము జూపాయి మెయిలులో చెన్నపురి నుండి బహులు నేరి వెల్లెదరని తెలియుచున్నది.

అనివిసెంటుగారి శిలావిగ్రహము

సర్ ముద్రామ్యారాశ్రమిగారి లేఖ.

చెన్నపురిలో సముద్రతీరమున నవకుల స్థలమున మన కందరమును పూజ్యతరు నాయకు లగు అనివిసెంటుగారి శిలావిగ్రహమును నెలకొల్పి, మన భక్తి కృతజ్ఞతల నియక నెల్లడింప ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవను వాస్తవ యెల్లరు మను సంకల్పప్రదము కాగలదని నేను తలంచెదను.

ఈ శ్వేత శిలావిగ్రహము కట్టి ప్రదేశమువరకు మాత్రమే యుండును. సుప్రసిద్ధ సిల్బు శాస్త్రజ్ఞుడగు బొంబాయి నివాసి సహాత్రేగా రి విగ్రహమును చేసెదరు. కాన నివిగ్రహము స్వదేశే ప్రతానుగుణ్యముగ నే యుండగలదు. కృతముగూడ, నధికము కాదు. శిలా విగ్రహ స్తంభమునై నుచితమగు లిపి చిత్రింపబడును. ఇందులకు భారతీయులందరు నేకగ్రీవముగ సంకరింతురని విశ్వసించుచున్నాను. ఆయా పట్టణములలో నిట్టి విగ్రహములను నెలకొల్పినవారికి తెలుపు సి సెంటుతో చేయబడిన విగ్రహములు 1 పంపబడును. నా మొదటి సంకల్పము ననుసరించి సరుకూడిన ముత్తముతో డ నీ శిలా విగ్రహ ప్రతిష్ఠా పన మును జరుపుట కవకాశము కలదు గాని కృతజ్ఞతను నెల్లడింపగోరు వారందరును యథాశక్తిని తోడ్పడుటకు వీలగు నట్లు శిలావిగ్రహ నిధిని ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇది వరకెచ్చినవారు మరల నిందులకు ప్రత్యేకముగ నిచ్చుట కవకాశము కలదు.

ఈ శిలావిగ్రహనిధికి విరాళమిచ్చువారు తలకొక యాపాయకంపెనీ మొదలగు నిచ్చిన స్వీకరింపబడెను. పంపగోరు వారు ఏ. రంగనాథం మొదలగువారు, కాన్స్టేబుల్ శిలనిధి సంఘము. జై. ఎం. బి. ఏ ఆర్కివియసువీధి చెన్నపురి. అని వ్రాయవలెను.

ఇరువురు దొంగలు వింతగ పట్టుబడుట:— మాకాలలో గత గురువారము తెల్లవారుజామున రి గంటలకు ఒక చిత్రలేఖకునియింట ఇద్దరు దొంగలు ప్రవేశించి నుమారు 700 రూ॥ లు విలవల నగలు ఉంచబడిన కట్టపెట్టెను. యెత్తుకు పారి పోయిరి. పారిపోవు తొందరలో వాకొక మీదపాను నెల్లడ వైచిన కృత్రిమ చిత్రలేఖకును నిద్రనుండి లేచి యాయకట్టపెట్టె కి తగిలి గోడకు పెద్దకన్నులు అగుపడెను. నెట్లై జేదను చూచు కొను న పట్టికి నగలపెట్టె కానరాలేదు. తక్షణమే దొంగలు, దొంగలు అని పెద్ద కేసు వేసి యిరుగు పొరుగు వారలను లేపి వారి సహాయమున దొంగలను వెతక నారంభించెను. ఒక సందు మొగరు దిగుగ కొట్టుబడిన పెట్టెను ఒకదానిని వారు చూచిరి. ఆ పెట్టెతో గూడ దొంగలను వెతకిరి. కాని దొరకనందున జరిగిన సమాచార మంతయు పోలీసు వారికి వారు తెలియ జేసిరి. పోలీసువారు దొంగల కొరకు భోగ్యాలను చేయుచుండిరి. గురువారము తెల్లవారు జామున గ్రేండు ట్రంకుకోట్లపై బోవుచుండిన యిద్దరిపై అకమానము కలిగినందున పట్టుకొంటి మని పోలీసు వారికి సి. బి. డి పోలీసు వారు తెలియజేసిరి. వారివద్ద నున్న నగలు తనజేమని చిత్రలేఖకును ఆనవాలు పట్టెను. కేసును గురించి ఇంకను భోగ్యాలు జరుగుచున్నవి.

వంగ దేశపు వైమానికదళము

వంగదేశమున వైమానికదళము నేర్పుచుటకు ఏర్పాటులు చేయుటకు జరుగుచున్నది. వంగదేశములు 12 నిమానములకు కొని ప్రభుత్వమువారికి యిచ్చెదమని తెలియజేసిరి. వంగదేశములు కావలసినంత మందిని వైమానికపనులకు తరిగిమ జేయబడుటకు పంపవలెను. వీరు తరిగితు నొందిన విదవ విమానములను నడిపించగలరు. దీనికంతకు 2 లక్షల రూప్యము లగునని తెలియుచున్నది. ఈ సామ్యుద్ధివరకే వాస్తవ్యమేయ బడినది. ఈవిరాళ మంతయు ప్రభుత్వమువారికి త్వరలో తెలియజేయబడును.

చిరక్కుల సంస్థానము:— ఈ సంస్థానాధిపతి కీర్తి శేఖరైరి. ఇప్పుడే సంస్థానమునకు ఎలయి రాజారామకృష్ణ ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్. ఎఫ్. డి. ఎస్ గా రధిపతులగుదురని విషయం కంతయు సంతసించుచున్నాము. వీరుచాలా నువార భావులును శోభామీమానులు నని మేము పేరుగ వ్రాయబడినను.

జేలు తంజావూరు నేవాలయపు ధర్మకర్తలగు డి. ఎస్. శ్రీరంగము 2, వైవారుగారు కాలధర్మము మొదలుకలన ఒక ధర్మకర్త స్థలము కాశీగానుండెను. శ్రీ శేఖరయినవారికి మారుగ వారి మేనల్లుండగు డి. ఏ. భాగ్యవర్మ 2, వైవారుగారు ప్రభులచే నెన్నుకొనబడిరి.

పూనా నగరపాలక సంఘసభ.

పూనా నగరపాలక సంఘమువారి యాజమాన్యమున ఈ నెల 27వ తేదీన పూనా నగరమున కిర్లాస్కారు నాటిక కాలలో బొంబాయి రాజధానిలోని స్థానిక సంఘములన్నియు సమావేశమయ్యెను. స్థానిక సంఘములయొక్క నిర్మాణమును గూర్చియు, అధికారముల గూర్చియు, స్థానిక సంఘముల ఆదాయము నభివృద్ధి చేయుటను గూర్చియు, నిష్పాదించిత ప్రాథమిక విద్యను గూర్చియు, ప్రత్యేక స్థానిక స్వపరిపాలనమును నెలకొల్పుట గూర్చియు, పురపాలక సంఘములలో పనిచేయువారలకోటకు ప్రత్యేక పాఠశాలల నుంచుటను గూర్చియు, గ్రామపంచాయతీల నెలకొల్పటను గూర్చియు సభలో తర్కింపబడును. వైద్యమును తర్కింపగా నిక కాలముండిన స్థానిక స్వపరిపాలనమును గూర్చి కొన్ని ఉపన్యాసములు చదువ నుద్దేశపబడెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు దివాన్ బహద్దూర్ కె. ఆర్. గాడ్కేలు గారు సభాకార్యక్రమము నారంభించిరి. హోమురాలు, హిందూజాత స్వపరిపాలనము మొదలగు పెద్దసంగతులు తనకంతగ సంబంధించినవి గావని వారు చెప్పిరి. బొంబాయి రాజధానియందు 26 జిల్లాస్థానిక సంఘములును, 216 తాలూకాస్థానిక సంఘములును గలవు. వాటియందు 3690 గురు సభ్యులుగలరు. వారిలో 1614 గురు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడుచున్నారు. ఆటల నే రాజధానియందు 157 పురపాలక సంఘములు గలవు. అందు 2166 గురు సభ్యులు గలరు. వారిలో 958 గురు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడుచున్నారు. ఈ సంఖ్యలో బొంబాయి పురపాలక సంఘమును గలవలెదు. సంఘముల వారు ప్రాథమిక విద్యను, ఆరోగ్య వసతులను, కాలవల ఏర్పాటులను, ప్రయాణ సౌకర్యములను, వైద్యసహాయము మొదలగునవి యన్నియు జూడవలసి యుండును. అనగా తమ తమ ప్రదేశములలోనున్న జనుల సౌఖ్యమునుగూర్చి వారు పూర్తిదారులుగ నుండవలయును. సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన మానసియలగు పేటెలు గారు సభాధ్యక్షమును వహించిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనము హిందూజాతమున పూర్వకాలము నుండియు నెట్లు అభివృద్ధి మొందుచున్నదియు, బ్రిటిషువారు దాని నెట్లు మార్చినదియు మొదలగుచరిత్ర నంతయు వారు తయ్యదిగ వ్రాసి పంపినను సంగ్రహముగ చెలిపిరి. సంఘములు కేవలము ఎన్నిక సభ్యుల నే గలిగియుండవలయు సంస్కరణము లన్ని దావ్యతయులు. అభ్యర్థకులు, అధికారులును ఎన్నికొనబడినవారుగను ఉండవలయును. స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు లలో కొంతభాగమును దొరతనమువారు నిరంతరమును ధరింపుచుండవలయును. ప్రాథమిక విద్యాధ్యక్షులును, మామంతులైన దొరతనమువారు భరింపవలయును. అభ్యర్థకుల పన్నాసానంతరమున సభ మరుచిదిగిననున కాపకయబడెను. చర్చింపవలయు విషయముల పాలోచించుట కొక సంఘము నియమింపబడెను.

గోదావరి మండల వార్తలు.

ఈజిల్లాలో గాకినాడ రామ చంద్రపురం తాలూకాలో కలరా యిప్పుడు వ్యాపించి యున్నది. దీని నివారణ కొరకు మునుపటికల ప్రత్యేక వైద్యులను నియమించుటకు వైద్యాధికారులు సాగ్యము కాకున్నదనియు, ఆయాతాలూకాలలోని ఆకుపత్తులను తాత్కాలికముగా మూసివారి నీ పనికి వినియోగింతురనియు వినుచున్నాము.

5వ వార్డులోని యేళ్ళవారి గండులో తమవస్త్రుల ధనముతో సొక మంచినిళ్ళ వ్రాసినవి, నిళ్ళలోపైను, అవార్డు పజిలకు కట్టించి యిప్పుడు మ్యానిసిపలు కౌన్సిల్లో ముద్రామాడికయ్యగానూ తెలియపడినది. కాన్సిలువారు దీనిని వందనములతో సంగీతించిరి.

వైసెల 8 తేదీ మొదలు ఎల్వికా పేటలోని మొదటి మూడవరకతి స్థలములు కొన్ని తిరిగి వేలం వేయబడును.

కాకినాడ కాశీలో 20 మందికొరకు నెకండర్ ప్రెంసింగ్ తిరిగి వికసనమైనది.

మిత్రముడలివారి విధానమును చర్చించుట

బాల్లభగారి వార్తలము

అడక, జూలై 30:—మిత్రముడలి వారి విధానమును గురించి ఏకైకతైర్తికో, నీలుబిట్టనుగూర్చి కామవ్వనభలో ప్రశ్నించిరి. మన స్వభావము నిమిత్తము మనము సంగ్రహమునకు దిగలేదు. మనకును మనమిత్రులకు కొంచెము తారతమ్యము కలను.

1869 సం. చివరగూడ ఏర్పాటుచేసిన ముట్టడికి పూర్వము పరామర్శ నెట్లున్నదో ఆస్థితికి మనమిత్రుడు పరామర్శమును తేవడగ ఎట్లు మిన్నకుండగలమని భావన గాగు నుడిపిరి.

హోమురాలు ప్రతికూల సభ

హోమురాలు సభక్రింద మారుట.

ఆగ్రానగరమున ఈ నెల 21 వ తేదీన హోమురాలు ప్రతికూలసభ జరుపబడునని హిందువులను మహమ్మదీయులును 30మంది సంతకములుచేసి ఆహ్వానపత్రమునుపంపిరి. అనుకూలరకు మాత్రమే రహస్యముగ నోటీసులను బంపుటకు వారు ప్రయత్నించిరి. కాని విషయమెట్లులనో వెల్లడియైనది. ఆనాడు చాలమంది సభకు వచ్చుటచే ప్రారంభములు భయపడిరి. ప్రేక్షకులు చేసినవారిలో ముసలనును పత్రికా సంపాదకులొక్కఁగు మాత్రమే సభకు వచ్చిరిగాని జనసమూహమును చూచి చల్ల నటించి పారిపోయిరి. మరొకత నేపటికి చేత్రాలు చేసినవారిలో నికొక రగనొక మహమ్మదీయు న్నాయవాది సభకు వచ్చెను. అతని సభ్యత్వముగా నియోజించిరి. అతడు నిరాకరించెను. పిమ్మట డాక్టరు మురళీధరు గారు సభ్యత్వముగ నియోజించిరి. మురళీధరు గారు ప్రారంభములు యుద్దేశ్యమును సభవారికి వ్యక్తపరచిరి. పిమ్మట పలువురు హోమురాలు ఆవశ్యకతను గూర్చి యుపన్యసించిరి. ప్రతికూలసభను చేయ గోరితిమని సంతకములుచేసినవారిలో చాలమంది అనుమతిని బడయకుండనే వారి పేరులు వ్రాయబడెనను గట్టుగూడ బట్టబయలైనది. అట్లు రహిమానుగారి పేరుగూడ హావ్యవస్థనునందుండెను. అతడు సభకువచ్చి తన యనుమతిని పొందకుండనే ప్రతివాలును తన పేరుగూడ చేర్చుకొనిరి నుడివెను. ఆపుడు సభవారందరు సిగ్గు సిగ్గు అని అరచిరి.

తిరుచనాపల్లి కలవరము:—నాటిక కాలలోనికొద్యోయి కలవరము కలిగించిన వైసికులను పోల్చుటకు 29-వ తేదీన వైసికుల సందరిని రెండుసారులు మైదానమునకు రావించిరి. వారిలో 23 గురిని పోలీసువారును ఇతరులను గుర్తించిరి. వీరిలో ముగ్గురుకలవరము జరిగిన నాడే పట్టుకొనబడిరి. తక్కిన వారి నిటీవల గుర్తించిరి. హోటెలు కీపరు విశ్వనాథయ్యుడు చాలమందిని గుర్తించెను. కంటోనుమెంటును వాటి వైసికులు పోరాదని వైసికో దోషులు ప్రకటించిరి. అట్లైననై పోయి రేమోని పరిశీలించుటకు శుక్రవారము ధునా కొందరు వైసికులు వెతుక రాగా ప్రజలు భయపడి యిండ్ల తలుపులను దుకాణములను మూసికొనిరి. పోలీసు డిప్టీ మామర్నెంటుగారు కనిపేటలను అన్నిచోట్లను కావలి యుంచి ప్రజలకు దైర్యము కలుగునట్లు స్వయముగ పోషించిరి. ఈ నెల 28వ తేదీన ప్రజలు నిర్భయముగ మామూలు ప్రకారము చాల రాత్రి యగువరకును దుకాణములను తెరచి యుంచినచి యొక విశేషము హ్యూయిడియా పత్రికకు 29వ తేదీన తంతి వార్తలు పంపెను.

నేటి వాతావరణసిద్ధి:— వాయుభారమునంద

తగా మార్పులకేపు. పశ్చిమ తీరమునందు కొద్దిగా తగ్గినది. వాయుతీత్రత కొద్దిగా పెచ్చినది. దిశలు సాధారణముగా నున్నవి. బంగాళాఖాతమునకు త్వరభాగమునంద తత్వలవాయు భారము గల ప్రదేశము లొలగిపోయినది. ఈ యుదయము గూడలూరు కల్పికోట, మంగుసూరు, కార్వూరు, పురుకోటలయందు వాయువునందు చలనము కనపట్టలేదు. మొత్తము మీద అంతటను పగటి యుష్ణ మధికముగ నుండినది. రాధాని అంతర్భాగమునంద తత్వలవాయు కనపట్టినది. నిన్నటిదినము కడప, తిరుచనాపల్లి, పురుకోట, మంగుసూరు 100 (ఫా) నుండి 101 (ఫా) డిగ్రీలకంటే మిక్కిలి కనపట్టినది. నాగపట్టణమున ఇంచుమించుగా 100 డిగ్రీల యుష్ణమిండినది. గూడలూరు నెల్లూరులందు 97½ నుండి 99 డిగ్రీలవరకుండెను. మచిలీపందరు, గుంటూరు, చెన్నపురి, అనంతపురం, బద్వారి, కర్నూలు, నెల్లూరు నేలములందు 93 నుండి 96 డిగ్రీలకంటే మిక్కిలి కనపట్టెను. వాల్తేరు, కాకినాడ, కొయంబుత్తూరు లం ఇంచుమించుగా 90 డిగ్రీల యుష్ణముండెను. తక్కినచోట్ల 90 డిగ్రీల తక్కువ యుష్ణముండినది. చెన్నపురి తీరమునందు రాత్రి యుష్ణము సాధారణస్థితికంటే తక్కువగా నున్నది. తూర్పుతీరమునందు వర్షము లుండుటచేతనే ఇట్లున్నది. ఈ ప్రదేశములందు వాయువు సందార్భిత అధికములు దట్టమైనవి. నిన్నటిదిన ముత్తరసర్పారలందు వర్షముతగా లేదు. నెల్లూరు, బద్వారి, కర్నూలు, గూడలూరు నందత్వలవాయుగ వర్షించినది. చెన్నపురియందు దించుమించుగా 1 అంగుళము వర్షించినది. పశ్చిమతీరమున కొద్దిగా వర్షించినది. మంగుసూరు నందు 2 అంగుళములకు వైగ వర్షించెను.

TELEGRAMS.

Calcutta

Home Industries Association.

Activities of the Decca Branch.

CALCUTTA, July 30. The Decca Branch of the Home Industries Association has made a good beginning. From the information that is available it is understood that the Association has made an elaborate investigation into the weaving industry of Decca and has submitted a report recording the results. It has also been enquiring into the conditions of the conch-shell industry of Decca and has been trying to help conch-shell workers by arranging the sale of raw materials to Decca workers at reasonable rates. The horn-button industry of Decca has also attracted the attention of the Association. It has further taken up the task of developing the comb industry of Decca. There are about a thousand comb-makers living near Chuklabazar, Decca. The Association has also helped the introduction of a new warping machine among weavers through an expert weaver who went to Decca from Serampore.

A Football Affray at Howrah.

Mau Stabbed to Death.

CALCUTTA, July 30. Last Sunday afternoon a team consisting of mill hands living at Howrah met a team of mill hands from Sibbur in a friendly football match on the Howrah maidan, a Bengali acting as a referee. The team from Sibbur was the first to score a goal and this was afterwards equalised by the opposing team. This it appears led to an altercation between the two teams, in which some of the spectators took part and there was a general "melee". In the course of the altercation a man who was present on the ground whipped out a large knife and attacked one Shaik Bhutia, who was fatally stabbed in the region of the heart, and died instantaneously. The same man, after seriously wounding two other millhands who attempted to capture him, got into a ticca gari passing by and drove off at an excessive speed along the church road and has not been heard of since. The Howrah police arrived on the spot shortly afterwards, and removed the deceased millhand to the mortuary, while two injured persons were taken to the Howrah hospital where they have been detained. The police are making a vigorous enquiry into the matter.

INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, July 30. Applications to the War Loan received through Post Office are as under:—The figures for Post Office section are for the period ended 23rd July and those for Cash Certificates for the period ended 15th July:—

Provinces	Post Office	Cash Certificates	Total
	Rs.	Rs.	Rs.
Bombay	60,97,150	1,16,18,955	1,77,16,106
Central	42,01,325	1,04,29,818	1,46,31,143
The Punjab	50,60,650	88,98,380	1,39,59,030
U. Provinces	13,01,100	61,11,300	1,04,12,400
Beagal	29,40,325	53,52,832	82,93,157
Burma	13,65,150	29,16,728	42,81,878
Madras	13,59,050	18,51,506	32,10,556
Behar & Orissa	10,25,000	21,00,591	31,25,591
Assam	2,97,925	7,21,269	10,19,194
Bombay and Central Cash Certificates figures for the first and 2nd weeks of July not received yet.			
The total loan figures so far as known stand as follows:—			
Main Section			38,32,54,400
Treasury Bills received in England			1,64,36,600
Post Office Section			2,66,47,676
Cash Certificates			5,00,01,388
Total			47,63,40,063

Punjab

Punjab Customary Law.

Labours of the Codification Committee.

LABORE, July 30. A Press communique says:—In March last the Lieutenant-Governor appointed a Committee with the Chief Judge of the Chief Court as President to consider and formulate detailed proposals for the codification of certain parts of the Punjab Customary Law on the lines indicated in the Government Resolution of the 6th July 1916, reviewing the report of the Simla Conference of September 1915. The Codification Committee has since held nine sittings at Lahore and two at Simla. It has drafted two Bills designed to give effect to the resolutions passed by the 1915 Conference. The first of these places certain restrictions on the suits and pleadings concerning alienation and adoption under the Customary Law, while the second curtails the period of limitation applicable to certain suits of a similar kind. Both the Bills are now being widely circulated for opinion. The Committee has also drawn up a comprehensive report, which is still under the consideration of the Government, regarding the principles and methods to be followed in the enquiry into the existing custom which must precede the attempt to codify.

Sind

Sind Moslems Opposed to Congress.

And Also to Home Rule.

KARACHI, July 30. The Anjuman Islam of Mehar Divisions of Larkhana district at a general meeting under the presidency of Khan Sahib Rai Mian Ahnibukh Khan Jatoti, Special Magistrate and Zamindar of Mehar has passed a resolution declaring that with the exception of the Hon'ble Mr. Baugri the whole of Muhammadan community in Sind is emphatically opposed to the Indian National Congress and the Home Rule movement for reasons that the Mahomedan community is still backward in education.

THE GREAT WAR

Russian Premier Confers With Army Chiefs

Intense Fury of Cannonade in Flanders

Twelve Months of War: Allies' Substantial Gains

AUSTRIAN PREMIER ON PEACE

[Reuter's Agency.]

Great Britain

THE WAR SITUATION.

France as Determined as Ever.

Russia Will Become More Formidable.
Premier's Words.

LONDON, July 30.
Mr. Lloyd George presenting gift to the Chairman of the Press Gallery of the Commons on behalf of his Press Colleagues made a brief but important reference to the war situation. "I have just returned from Paris," he said "where I had a useful talk with the leading representatives of the French Press. I am glad to be able to state that the spirit of France is better than I have ever known it. This is remarkable because it is at the end of the third year of war which has meant a great deal more to France than to us because they have suffered horribly and the enemy is still in their country and also because a sense of discouragement might have been expected from the great collapse of Russian armies but we have received information that Russia will recover and become as formidable as ever she was (Applause)

British Shipping and War Requirements. Shipping Ministry's Statement.

LONDON, July 30.
The Ministry of Shipping has issued a detailed statement showing the sacrifices incurred by the British shipping in connection with the war. It shows that fifty percent of tonnage previously engaged in distant trading with foreign countries and Dominions has been brought home. Fourteen millions of ocean going tonnage are serving at Great Britain and Ireland at present and six and half millions of that are engaged on war service. A very substantial amount of shipping has been assigned to meet the needs of the Allies for both munitions and foodstuffs. The situation has now reached a stage necessitating the complete control of all shipping in order to ensure the best national employment of every vessel and to direct to the station high profits arising from war conditions. Except for a few vessels engaged on work vital to the Colonies and vessels chartered by France and Italy Government has requisitioned thirty seven percent of the British Ocean going transports and all liners. Profits from the requisitioned ships will go to the Government not to shipowners. Many trades built up in distant waters by British enterprise have to be abandoned to neutral shipping and the withdrawal of ships has injured many export trades particularly to India and the Far East and also to distant Colonies. One effect of which is that the market value of neutral vessels is double that of the British.

After describing huge reductions in commercial imports and exports the statement says:—We have therefore sacrificed ruthlessly the needs of our industry and commerce. Temporary increase in exports to the Allies is no substitute for the loss of permanent trade.

Swansea Meeting Broken Up.

LONDON, July 30.
The Pacifist meeting organised by the All-Wales Council of Soldiers and Workmen's Delegates at Swansea at a Picture Palace was broken up before it had an opportunity of starting. Soldiers and sailors leading crowds of civilians held a demonstration outside and then rushed the Hall. A sharp conflict ensued and the Pacifists armed with sticks and brass stair-rod were forced back to the staircase which they stoutly defended. The attackers however seized the furniture and charged and captured the staircase, showering missiles on the fleeing Pacifists, who surrendered and were cleared out not very gently. The Loyalists concluded by holding a patriotic meeting.

British Labour Leaders go to Paris. To Discuss Situation. Questions in Parliament.

LONDON, July 29.
A question in the House of Commons to-day elicited an announcement that Messrs. Henderson, Wardie and Ramsay MacDonald had gone to Paris "to discuss the situation with representatives of French and Russian Labour Parties. Mr. Bonar Law stated that Mr. Henderson went in his capacity of Secretary of the Labour Party. Arrangements for the visit were settled without the knowledge of the Government.

Several members asked why the Government had not intervened.

Mr. Bonar Law replied that the duty was to interfere would have been to refuse passports which the Government did not do. He denied that passports had been suspended.

Several Tons of Bombs Dropped

LONDON, July 30.

The Admiralty announces that naval airman on Saturday night dropped several tons of bombs on Bruges, Thorout, Middlekerke and Ghistelies with good results numerous explosions occurred. The machines returned.

Derby betting:—2.1 against Gay Crusader,
7.2 Diam
6.1 Dansellon
7.1 Dark Legend
20.1 Colleger, Scratching, Lisalinchy.

Mr. Churchill Elected.

LONDON, July 30.

The following is the result of the by-election in Dundee
Mr. Churchill 7302.
Scrymgeour (Prohibitionist) 2036.

Allies' Policy Discussed.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, July 30.

In the House of Commons Mr. Annan Bryce and Mr. Neel Buxton raised the question of the Allies' policy.

Mr. Balfour said that we stood on a different position from many of our allies for we did not enter the war for any selfish purposes. If France asked it, he failed to see how we could refrain from proceeding to assist her until she was restored to the position existing before the attack engineered by Bismarck in 1866.

France

Twelve-Month's War.

The Results Summarised.

LONDON, July 30.

Reuter's correspondent at the French headquarters, summarising the events on the Western Front since the battle of the Somme in July last year, shows that the British and French have taken 170,000 prisoners, including 3,500 officers, 948 guns, 780 trench-mortars, and 2,500 machine-guns, and have forced the enemy to abandon one hundred miles of fortified front. The relative superiority of the British and French armies has steadily increased. Recent combats have shown that the French morale is as high and their fighting spirit as keen as ever.

Attempted Air Raid on Paris.

LONDON, July 30.

PARIS.—The enemy attempted to make an air raid on Paris to-day. "Le Journal" states that one German aeroplane reached a suburb, but the damage was not serious.

Russia

RUSSIAN SITUATION.

Divided Opinions.

LONDON, July 30.

PETROGRAD.—The Cadets insist that the Government shall not be controlled by the Council of Soldiers' and Workmen's Delegates, but they agree to an equal number of Cadet and Socialist Ministers. They refuse to enter a Cabinet including M. Tchernof, Minister of Agriculture. Socialist ministers threaten to resign if M. Tchernof is superseded.

M. Kerensky Confers with Army Chiefs.

A telegram from Petrograd, dated the 28th inst., says that M. Kerensky has gone to the Military Headquarters to confer with the Commanders of the various fronts, also with Generals Alexieff, Russky, Gurko, and ex-War Minister, Gutchkoff. The question of M. Kerensky remaining War Minister will then be decided. Admiral Koltchak, ex-Commander of the Black Sea Fleet, is mentioned as likely to be the Navy Minister. Cadets are prominent in the negotiations for the formation of a Coalition Cabinet.

Escape of the Arch-Agitator.

LONDON, July 30.
The "Bourse Gazette" says that Lenin has escaped in disguise to Germany. M. Noshal Whilom, the Lord of Kronstadt, has surrendered.

TELEGRAMS.

Germany

A Loan to Germany.

The Only Way to Get Coal.

LONDON, July 30.

A telegram from Berne says that Switzerland has decided to make Germany a substantial loan as the only means of securing coal which is becoming scarcer in Germany.

The Spirit to Collapse.

In the German Army.

LAHORE, July 30.

LONDON, July 29th.—Admiral Scheer has telegraphed to a branch of Pan-German League extolling the spirit of unity shown in 1914 and contrasting with it the present tendency to collapse ignominiously on the threshold of victory.—("O. & M. Gazette.")

Austria

Austria and Peace.

Foreign Minister's Reply to Mr. Lloyd-George.

LONDON, July 29.

COPENHAGEN.—The Austrian Foreign Minister, Count Czernin, in an interview in Vienna, replying to Mr. Lloyd George's speech on the 21st instant at Queen's Hall, alleged the complete agreement between Berlin and Vienna regarding peace, which must be an honourable one.

The "Entente" will never crush us, and we do not intend to crush them. The war will end in peace by understanding, hence further sacrifices are useless. It is necessary to reach an understanding as soon as possible. All states must unite in order to make a future world-war impossible.

He added that the democratisation of Constitutions was the keynote at present, and Austria and Hungary were working for it but they declined outside intervention.

America

No Nation is Safe.

Unless German Militarism is Overthrown.

Mr. Lansing's Statement.

LONDON, July 30.

NEW YORK.—Addressing the Officers Reserve Corps Mr. Lansing asked them to rid their minds of any idea that they were fighting anybody's battle but their own. Would a victorious Germany have withheld her hands from such a rich prize as the United States? Would it have been easier and wiser for the United States to await such an event and fight Germany single handed than to unite with Germany's brave enemies now and end for all time this military menace? You are fighting for those things for which our forefathers were willing to die. I am firmly convinced that the independence of no Nation is safe until German military despotism has been rendered impotent and there is only one way to do that namely by force of arms.

Rumania

Inducing a Rumanian Revolution.

German Methods in Rumania.

LONDON, July 30.

Reuter learns authoritatively that Germany has made really a big effort to secure a revolution in Rumania by methods somewhat similar to those used in Russia including immense propaganda among the army which was urged to follow the Russian example. All attempts have been unavailing. Moreover last week no fewer than fifty Germans in Russian uniforms were arrested, tried and shot by the Rumanian authorities.

Belgium Front

Cannonade in Flanders Renewed.

British Aviators Actively Engaged.

Germans Anticipate Infantry Battle.

LONDON, July 30.

PARIS.—The correspondent of "Liberte" in Flanders says: After a brief lull the cannonade started again on Saturday morning furiously and swelled at ten in the evening to an appalling roar, shaking the ground thirty miles distant. It was the British batteries which began. The Germans replied more feebly. British aviators all the time extensively bombed German communications and attacked enemy squadrons, the latter often consisting of twenty or thirty machines. The "Temps" quotes the "Vossische Zeitung" which mentions seeing forty British observation balloons, and anticipates that an infantry battle is about to begin. The "Temps" comments that, if the Germans expect a British offensive, they must bitterly regret the Divisions shattered in Champagne.

A German wireless communique says:—Since midday Friday, the artillery duel in Flanders has again been very strong. Progress has been made in East Galicia.

British Front

Small Patrol Encounters.

LONDON, July 30.

A British communique says there were small patrol encounters near Bullecourt and Ascheville.

TELEGRAMS.

The Madras Internments.

Irritation caused by the pronouncements of the provincial authorities referred to above became acute when the threats of the Madras Government materialised in the internments of Mrs. Besant and her two associates, Messrs. Arundale and Wadia, under the Defence of India Act. In the absence of any evidence placed before the country establishing that any of the persons interned had in reality acted or was really about to act in a manner prejudicial to public safety, which alone would justify executive action under the drastic provision of that Act, the thinking and independent portion of the Indian public is naturally reluctant to accept the "ipse dixit" of the executive in a matter of this kind and is disposed not only to question the justice and propriety of such an extreme measure but to characterise the step taken as arbitrary and unjustifiable and as a great political blunder calculated to produce mischievous consequences of far-reaching character on the public life of the country.

A Studied Policy of Repression.

There is a consensus of opinion among the Indians throughout the country that the internments are the result of a policy of repression inaugurated with a view to put down all agitation for constitutional reform while the war was in progress, so that the silenced Indian public may be forced to accept such small concessions as the Government of India may be willing to make.

The authorities responsible for this policy of repression failed to estimate correctly the real strength of opinion in the country demanding a substantial step forward towards self-government for India within the Empire at the close of the war. They failed to realise further that India, convinced of the justice of its cause and determined by all constitutional means to see it triumph, cannot thus be coerced into submission.

A Storm of Indignation.

These being the main reasons which have created the storm of indignation throughout the country remedies for allaying it and restoring the confidence of the Indian public are in the hands of the Government and should be restored to without delay in the interests of peaceful progress.

The Remedies to Restore Confidence.

Those remedies are (a) that an authoritative pronouncement be made pledging the Imperial Government in unequivocal terms to the policy of making India a self-governing member of the British Empire and enjoining the agents and servants of the Crown in India to make honest and strenuous efforts to achieve the end in view at an early date; (b) that immediate steps be taken to sanction the scheme of reforms jointly framed and adopted by the Indian National Congress and the All-India Muslim League with a view to give effect to it at the close of the war; (c) that pursuant to the aforesaid authoritative pronouncement the proposals which the Government of India may frame shall be published for public discussion; (d) complete reversal of the policy of repression inaugurated by the authorities in India and as an earnest thereof the immediate release of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia.

These are measures which this joint session earnestly appeals to the Imperial Government to adopt before the present political situation in India which is already one of grave anxiety, becomes deplorably complicated. Statesmen in high office are sometimes apt to withhold for fear of appearing to have yielded to popular clamour what they would otherwise be willing to concede. This joint session trusts that no such consideration will deter the Imperial authorities from pursuing the statesman-like course of assuaging public feeling in India without delay. That feeling which was already acute is being intensified by the authorities in India denying even to the most respected citizens of unquestioned loyalty in different parts of the country to hold public meetings to criticise the actions of the Government in a thoroughly lawful and constitutional manner. The Bengal Government have intensely aggravated the situation by issuing orders on Friday last to stop a public meeting which was to have been convened by the Sheriff on requisition and to be held at the Town Hall of Calcutta under the presidency of Sir Rash Behari Ghose to criticise the action of the Madras Government in internment Mrs. Besant and her two associates. Any delay in ordering a complete reversal of this repressive policy would be deplorable beyond measure.

The Home Rule Meeting Fiasco.

DUE TO OVERCROWDING IN THE HALL Not to Mischief Making of Opponents.

BOMBAY, July 30.

The Hon'ble Mr. Jinnah opened the proceedings of the Home Rule meeting yesterday amidst much noise. He had spoken only a few sentences when a voice shouted from the back "we can't hear" and there was a noise.

Mr. Jinnah (excitedly) "You will keep quiet and listen to me. You will hear everything". Mr. Jinnah then began to speak but a large part of the audience would not allow him.

Mr. Jinnah:—"Well gentlemen, if you will not keep order I will have to sit down". There was no return of order and Mr. Jinnah sat down.

Mr. Jamnadas Dwarakadas:—"I beseech you to preserve order. If you will not keep order the business of the meeting cannot go on. 'Order gentlemen, order'" (excitedly). After a while during which the hubbub continued Mr. Jamnadas again rose and said "If you will not keep quiet we shall be obliged to dissolve the meeting."

Mr. Jinnah again tried to speak, but again had to sit down.

Mrs. Sarojini Naidu then spoke a few words asking the audience to keep perfect silence and hear the President and other speakers who had come there from different parts of India.

Mr. Jinnah again attempted to speak but could not proceed as there was great noise.

Mr. Ishwardas Saran of Allahabad and Mr. C. P. Ramasami Iyer then spoke in Hindustani and English respectively about the preservation of order.

One of the audience:—We have been here since 4 o'clock and we are entitled to have a hearing. Without our following the proceedings it is no use going on with the business of the meeting.

Cries of "Shame" "Go on" "Get out" "sit down" came from all sides and Mr. Bal Gangadhar Tilak was requested by those on the platform to address the meeting.

Mr. Tilak also said that the day's subject was very important not only important but grave and serious, and he would like all of them to hear quietly. It was very unfortunate, he said, that the meeting was held in that hall. It ought to have been held in open air, but it was raining outside. It would be entirely improper to dissolve this meeting and go away without hearing the speakers who had come there. Mr. Tilak entreated the audience to keep quiet for some time and listen. It was a very important subject.

Mr. Tilak said:—It affected not only Bombay but all India.

The President then said that without making further speech he would call upon Mr. C. P. Ramasami Iyer to address the meeting.

Mr. Ramasami Iyer said:—The subject on which he had been asked to speak a few words that evening was their present situation which had called them from various provinces of India to Bombay to sit in conference with the All-India Congress Committee and the Council of the All-India Muslim League. And what was that situation? The situation was the successive pronouncements by various responsible heads of Administrations in Madras and Bengal and by the Viceroy against the programme of Self-Government which was adumbrated in the Congress at Lucknow.

Here the disorder was resumed and summons from the audience called out that a man had fainted. Cries of "Call the doctor; call the doctor"—then began.

After some consultation with his friends the Chairman said the meeting was dissolved.

Meeting Held in China Baug.

Mr. Jinnah's Speech.

BOMBAY, July 30.

An open air public meeting of the citizens of Bombay under the auspices of the Bombay Presidency Association was held this evening at China Baug to protest against the internments of Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia. The Hon'ble Mr. Jinnah presided. In the course of his opening remarks Mr. Jinnah said it seemed obvious that if they accepted the policy of the Government all constitutional and lawful agitation would in effect be stopped. He asked why India alone of all other parts of the Empire was to be marked out for silence and why should they be at this moment subjected to repressive policy? They were shedding their blood and pouring out money ungrudgingly and unstintingly for the defence of the Empire in this war, the very basis of which was to preserve liberty and freedom of various countries. They protested against the internments of Mrs. Besant and her co-workers not only on principle but also because it was an attempt to intern the Home Rule or Self-Government scheme of reforms framed and adopted by the Congress and the Muslim League. Mr. Jinnah continuing declared that they stood by that scheme unwaveringly and unflinchingly and would do all in their power for its realisation at the close of the war. The Government were, he thought, blind to the real public opinion in this country and the Indians were earnestly beginning to consider whether they should not adopt methods of passive resistance. The present political situation was unprecedented and required careful and immediate attention of the people and the Government. They required at once a clear and definite enunciation of the Government policy. They required that the confidence of the people so severely shaken during the past three months should at once be restored to enable them to win the war which had been their first and foremost consideration during these three years. Mr. Jinnah trusted that the Statesmen of the calibre of Mr. Lloyd George and Mr. Montague would not allow the situation to assume a still more serious character. He concluded by saying that in the belief and faith that British statesmanship had not come to the point of utter bankruptcy, he would appeal to it not to lose any time in making the declaration of policy of making India a self-governing member of the British Empire at an early date and order the reversal of the recent repressive policy in response to the public opinion which was unequivocal and emphatic throughout the country.

Protest Resolution.

A resolution was then proposed by Mr. Bhulabhai Desai entering the emphatic protest of that meeting against the internments of Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia which action the resolution stated was arbitrary and unjustifiable. The resolution also demanded the reversal of the present policy of the Government and withdrawal of the internment order and expressed the meeting's sympathy to Mrs. Besant and her co-workers.

We Begged for 30 Years: but We will not beg Hereafter.

The Hon'ble Mr. Wazir HANAN, of Quith, reading the resolution in Urdu said that they were begging for the last 30 years and hereafter they were not going to beg. Home Rule was their birthright and they would get it by the spirit which prevailed at present.

Mrs. Sarojini Naidu, in supporting said that if they were worthy descendants of those who set ideals of patriotism, then they must be prepared to sacrifice all for liberty. If they were free men they must achieve their freedom and set Mrs. Besant free.

Pandit Nehru.

The Hon'ble Pandit Motilal Nehru then moved a resolution expressing the gathering's firm determination to carry on an educative propaganda on law abiding and constitutional lines for securing the reform scheme proposed by the Congress and the Muslim League. Mr. Nehru said that Home Rule to a nation was as necessary as food, light and clothes to a hungry, blind or naked man. The resolution after being seconded by Mr. N. R. Jayakar and supported by Mr. J. B. Petit was carried.

Mr. Horniman.

It was then resolved to forward the two preceding resolutions to the Local Government, the Government of India and the Secretary of State.

Mr. B. C. Horniman speaking on this resolution said that they would if necessary go beyond the Secretary of State to the Parliament and people of England and nothing was going to daunt them in this struggle.

Lok. Tilak.

Mr. B. G. Tilak in moving a formal vote of thanks to the chair said that their success depended on their determination and moral force was bound to succeed against physical force.

The meeting was at times a little disorderly owing to a large number seeking admission to the compound.

Calcutta

The Bengalee Light Horse.

A Project Promising Success.

CALCUTTA, July 30.

With reference to the proposed Bengalee Light Horse, the "Englishman" states:—The scheme has met with the approval of the Government of Bengal and Colonel Pugh's despatch on the subject has been forwarded through General R. G. Strange, Commanding the Presidency Brigade, to the Government of India. If all goes well and the Government are able to make their declaration by the end of August constituting this mounted unit, drilling should commence by September next, and the idea is to form a "corps d'elite" for training and service in Calcutta recruited from men of respectable Indian families holding good positions. Whether they be Hindus, Mohamedans, Brahmans or Christians by religion, or Bengalees, Biharis or Assamese by race, all men physically fit within the age limit and able to purchase and keep a horse are invited to enrol themselves. Up to date Colonel Pugh has received 120 applications. Among these are 48 Barristers and 10 vakils, while 5 more vakils have promised to join. The first Barrister to enrol was Mr. P. K. Mozumdar, while the first vakil was Mr. G. Singar. The contingent from the High Court was largely due to a recruiting tour made by Colonel Pugh in the Court. A number of students belonging to various Colleges have also filled up and signed the necessary registration forms. So far Assam has only furnished one recruit, a zemindar; others hail from Bengal and Bihar. Among those enrolled are His Highness the Maharaja of Cooch Bihar and his brother the Raja of Patya, the son of Raja Kishori Lal Goswami, the sons of the Hon'ble Sir S. P. Sinha, the son and son-in-law of the Hon'ble Mr. B. Chakravarti and some members of the Paikpara Rai family.

The Maharaja of Cooch Behar has offered the use of two plots of land at a corner of his residence "Woodlands" for the establishment of two riding schools for training riders and mounts. His Highness, it is understood, will also probably provide stables to accommodate one hundred horses for members of the Corps.

Both the Maharajas of Cooch Behar and of Cossimbazar have offered to provide some horses for those who cannot afford initial cost. Colonel Pugh, however, hopes to get a loan from the Government of one hundred trained charges for the riding school. The uniform will be the same as that of the Calcutta Light Horse, except that on ceremonial occasions pugrees will be worn instead of helmets. If the scheme is sanctioned, the Bengal Light Horse will be liable to be called out for three months' of active service if the Calcutta Light Horse are also called out.

It is proposed, if possible, to give the new Corps a parade ground near the Ochterlony Monument for the convenience of member coming from Dum Dum and Ballygunge.

Having raised an infantry regiment and the nucleus of the Mounted Corps for the I. D. F. some enthusiastic Bengalees are now talking of raising an air Squadron.

The Bengalee Flying Corps.

CALCUTTA, July 30.

The scheme for organizing the proposed Bengalee Flying Corps is under active preparation. The offer which it is proposed to make to the Government is that 12 aeroplanes should be purchased by Bengalee subscribers and the necessary number of Bengalee volunteers be sent to be trained for manning them. The promoters estimate the cost of the scheme will be about two lakhs of rupees a portion of which has already been promised. Many men have also volunteered to join the corps. It is expected the scheme will be submitted to the Government shortly.

Two Young Bengalees with Revolvers.

CALCUTTA, July 30.

The two young Bengalees who had been arrested near Dacca Railway station with revolvers were produced before the Magistrate and remanded. It is said that a special tribunal will sit at Dacca to try these accused.

The Calcutta Town Hall Meeting.

Indignation Against Government Action.

(Delayed in transmission.)

CALCUTTA, July 29.

The Indian papers condemn the Bengal Government's order prohibiting the proposed Town Hall meeting to protest against the Madras internments. Mr. Prithwis Chandra Roy, who states he has never been a great admirer of Mrs. Besant, writes:—"Will Bengal give two dozens of leading public men to initiate a campaign of passive resistance against this order. For myself however, I am prepared to resist Mr. Cumming's prohibition and to take the consequences."

BRIEF TELEGRAM.

Yesterday evening (29th July) a Hindu maistry at Benares, while working in a well of the Waterworks Pump Station was severely burnt all over the body by the sudden pouring of boiling water on him from an exhaust pipe. He immediately became senseless and was taken to the hospital.

TELEGRAMS.

Latest British Report.

LONDON, July 30.
To-night's Communique from General Haig says:—We made a raid last night in neighbourhood of Lombartzyde. Enemy's artillery has been more active in the neighbourhood of Armentieres. Our aeroplanes bombed an aerodrome two important railway stations and an ammunition depot on Saturday night causing fires and explosions. Bombing operations continued yesterday when there was a great aerial activity until tea in the morning, when severe thunderstorm prevented further flying. Heavy English aeroplanes were caught by storm and four did not return. We brought down four enemy aeroplanes and drove down two. Six of ours are missing four of which were lost in storm.

French Front

Latest French Report.

LONDON, July 30.
Last night's French communique said that reciprocal artillery bombardments had been very lively on the Aisne front from Epine-De Chevirign to east of California Plateau in Champagne at Auberive and on both banks of the Meuse.

Russian Front

Warning to Deserters.

LONDON, July 30.
General Korniloff has ordered all officers and men on the south-western front to return to their units before August 14th otherwise they will be tried as traitors.

Germans Still Advancing.

Russians Evacuate Another Line.

LONDON, July 30.
A Russian communique says:—An enemy attack in the Questbarau region was repulsed. The enemy's advanced elements approached south of Tarnopol and we were forced to evacuate the line west of Gossiatine. The enemy occupied Jassienoukolny and Toronovceiwest of Zalestehik. The enemy also drove back our elements in the Carpathians a little eastward in the region of Mount Tomnatik sector, northeast of Kirlibaba.

German Captures in Galicia.

Important Food Supplies Obtained.

LAHORE, July 30.
LONDON, July 29th. (German correspondents at Galicia state that the Russians have saved their light artillery and destroyed some of their heavy guns. They have lost some armoured cars and wagon-loads of food. The lost territory is most important, corn being for the most part ready for cutting. ("C. and M. Gazette")

The Fighting in Courland.

Extent of Russian Success.

LAHORE, July 30.
LONDON, July 29th. The 'Nord' Sub-Agency states that the Russian success in the Smorgon-Krvo region consisted in the capture of 2,000 prisoners, and many arms, the destruction of positions, and putting out of action of 2,000 Germans. ("C. and M. Gazette")

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Rupee Notes.

SIMLA, July 30.
Regarding the statement made in the House of Commons as to the issue in India of currency notes of the value of Re. 1 and Rs. 2 and annas 8 the position briefly is that designs for the two classes of notes have been approved and sent home where the notes will be prepared. It must in any case be a few months before the notes can be ready.

Congress Deputation.

Four Indians to Proceed to England.

Newspaper Statements.

BOMBAY, July 30.
Some local papers state that at the conference of the All-India Congress Committee and the Council of the Moslem League Pundit Madan Mohan Malaviya moved a resolution which was carried the gist of which was that a deputation of four gentlemen, namely Messrs. M. A. Jinnah, Wazir Hassan, Tej Bahadur Saprui and C. P. Ramaswami Iyer be sent immediately to England.

Burma

The Loss of the "Chilka".

Government Enquiries.

RANGOON, July 30.
The Government enquiry into the fire on the "Chilka" in Barua roads had been concluded. The report has not yet been issued. Official details show that bodies of 77 passengers and 4 cargo coolies were washed ashore, loss of life being due to panic. Salvage operations were hitherto unsuccessful.

MEETING OF ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE

And Moslem League Council

AN IMPORTANT STATEMENT ISSUED

PROTEST AGAINST INTERNMENTS: ANNOUNCEMENT OF POLICY DEMANDED

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE.)

BOMBAY, July 30.

The following was one of the resolutions passed at the Joint Conference of the All-India Congress Committee and the Council of the Moslem League:—

Resolved that the President be authorised to submit the following representation to the Secretary of State and to H. E. the Viceroy:—

The policy foreshadowed in the speeches made in May last by His Honour Sir Michael O'Dwyer, the Lieutenant-Governor of the Punjab, and H. E. Lord Pentland, Governor of Madras, followed by the orders of the Madras Government internment Mrs. Besant and of her co-workers Messrs. Arundale and Wadia under the Defence of India Act with "ipso facto" the approval which the Right Hon'ble Austen Chamberlain, as Secretary of State for India, thought fit to give to the Madras Government's action have created a situation so fraught with anxiety to all who are interested in the orderly progress and advancement of the country, that this Joint Session of the All-India Congress Committee and the Council of the All-India Moslem League specially convened to consider the grave situation and held at Bombay on the 28th and 29th of July 1917, deems it a duty both to the Government and the people to submit the following representation to the Secretary of State for his careful consideration:—

Long before the war the Indian National Congress in a written constitution which it framed for itself in 1908 placed before the country as its object the attainment of self-government within the Empire on Colonial lines by a steady reform of the existing system of administration by constitutional means. Prior to that the same ideal has been clearly enunciated on the platform of the Congress in the presidential address of the late Mr. Gokhale in 1905, and more explicitly still in that of the late Grand Old Man of India, Dadabhai Naorojee in 1906. Self-Government for India within the Empire to be attained in the same manner and by the same means was also formally adopted as the ideal by the All-India Moslem League at its session held in 1913.

In December 1915 Sir S. P. Sinha as President of the 30th Indian National Congress at Bombay earnestly appealed to England to declare her ungrudging approval of India's cherished ideal of self-government within the Empire and to take steps to make effective advance towards that goal at the close of the war. It was under his presidency that the Congress passed a resolution authorising the All-India Congress Committee to frame a scheme of substantial measures of reform towards the attainment of that goal and to submit a scheme for the approval to the next congress after conferring with the committee which the All-India Muslim League was to appoint for the same purpose.

Accordingly leading members of the Congress at Bombay, Madras, and Calcutta met from day to day for several weeks to frame detailed schemes of reforms. Schemes so prepared were carefully considered clause by clause for three days at the meeting of the All-India Congress Committee held at Allahabad on the 22nd, 23rd and 24th of April 1916, and the result of the Committee's prolonged deliberations was embodied in a tentative scheme to be further considered in concert with the Reform Committee appointed by the All-India Moslem League, which also tentatively framed its own scheme in August 1916 more or less on the same lines. On the basis of the schemes so framed nineteen elected members of the Viceroy's Legislative Council drew up a memorandum in which they embodied the main features of the scheme and submitted it to the Viceroy over their signatures in October 1916.

The All-India Congress Committee and the Reform Committee of the All-India Moslem League met at Calcutta in November 1916, and again at Lucknow in December 1916, and conjointly settled a detailed scheme of reforms as a definite step towards self-government which they desired the Government to take at the close of the war. The joint scheme was unanimously passed by the National Congress as also by the All-India Moslem League at their sessions held at Lucknow in December last.

The Scheme

does not ask for "full and responsible self-government" or "complete autonomy for India" at the close of the war, but asks for certain necessary constitutional reforms, in the existing system of the Government of India which if carried out would only constitute a definite step in the direction of self-government for India within the Empire.

In December last the National Congress passed a resolution calling upon its own Congress Committees, Home Rule League and other constitutional Associations which have as their object the attainment of self-government for India within the Empire to carry on an educative propaganda throughout the year on law-abiding and constitutional lines in support of the scheme of reforms adopted by the Congress and the Moslem League which they have been doing ever since. Before

This Educative Propaganda

could be seriously undertaken in all parts of the country the reforms formulated, after great thought and anxious deliberation by men of light and leading in India became the subject of strong adverse criticism in high quarters. His Excellency the Viceroy Lord Chelmsford made a speech at Calcutta on the eve of the Congress session in December last in which, referring apparently

to the memorandum of the nineteen elected members of His Legislative Council, he deprecated what he was pleased to call "catastrophic changes". About the same time in an article which Lord Sydenham contributed to the last year's December number of the "Nineteenth Century and After" and to which he gave the sensational heading "Danger in India", he condemned the proposals of the nineteen elected members as "revolutionary proposals." In a second article on the same subject in this year's January number of the same magazine he insinuated that German intrigue was at work in India and in the same breath went the length of misrepresenting with special reference to the memorandum which he called the immediate aims of the party called moderate, that some moderates under the influence of extremists are demanding a revolution and concluded by suggesting that repression was inevitable to avert the danger involved in allowing such demands to be made.

The policy suggested by Lord Sydenham did not take long to be inaugurated in this country.

It is Generally Believed

that in March last the Government of India issued a circular to local Governments outlining the policy to be pursued by the latter in connection with the Indian demand for reforms. The terms of that circular are not known to the public. But in May last His Honour Sir Michael O'Dwyer, Lieutenant-Governor of the Punjab and His Excellency Lord Pentland, Governor of Madras, made pronouncements which betrayed by their similarity of tenor and phraseology, a common source of inspiration. In these pronouncements taken conjunctively the two provincial authorities exaggerate the nature of Indian demands, deprecate them in strong language, enjoin people to abstain from all agitation, while the war was going on, and threaten them with repressive action if they did not do so. Further they declare that the post-war reforms which will be granted would be of minor character and would fall far short of public expectations. These pronouncements created great unrest in the country. The exaggerated statements of Sir Michael O'Dwyer in particular that the changes proposed by the Indian party of reform would be as revolutionary in their character and as subversive of existing constitution as those which the Ghadar emissaries endeavoured to bring about transgressed all limits of fair criticism and were not only intemperate but provocative.

Advice to Stop Political Agitation.

Educated Indians resented being told notwithstanding what was going on in England and in other parts of the Empire not to carry on during the war an educative propaganda for any constitutional reform, whatever, but to remain silent on pain of repression, while the Government of India were known to have formulated in secret and despatched to the Secretary of State for his approval certain proposals for post-war reforms which judging from the speeches of the provincial authorities referred to above could only be of a minor character. It was apparently in view of the nature of those proposals that the people were asked to give up vain hopes and extravagant expectations.

The hopes and expectations which Indian public were told not to entertain have been ardently cherished by them for more than a generation and were further strengthened by the assurance given by responsible British statesmen since the beginning of war in warm appreciation of India's spontaneous and enthusiastic rally in the cause of the Empire and her unstinted help to England in men, money, and munitions, assurances repeated from time to time in language of undoubted sincerity encouraging India to hope that after the war she will have her full share of liberty, justice, and political equality for which England and her great allies were carrying on this titanic struggle.

Prejudging the Indian Issue.

For the authors of the pronouncements to tell the Indian public that post-war reforms would fall far short of their expectations was tantamount to their prejudging the issue and trying to force their own conclusions on the people of India in supersession and in defiance of the authority of the British Parliament with whom alone rests the final decision of the matter.

Hollow Hopes.

To tell the Indian public that post-war reforms would be but of minor character as outlined by them in their speeches was more regrettable on account of the obvious implication that the assurances given by responsible British statesmen from the Prime Minister downwards were mere hollow hopes held out by them to the people of India on grounds of political expediency.

An Unfortunate Impression Created.

Anything said or done which is calculated to create such an impression and thus to shake the confidence of the Indian public in the political integrity of the British statesmanship is irritating to educated Indians as a class, striven as they have for nearly half-a-century to inculcate loyalty to British connection in the minds of their countrymen, based on their own reasoned conviction that the freedom-loving instincts and the sense of honour and justice of the British democracy as represented by high souled British statesmanship may safely be relied on by India for realising her aspirations for political freedom as a self-governing unit of the British Empire.

యుద్ధానంతరమున విద్య.

(౧)

యుద్ధానంతరమున ప్రపంచమున దంతటను శాంతి వ్యాపించి, శత్రుత్వములు నశించి, మనుజుల న్యాయ (భ్రాతృవాత్సల్యములతో) వర్తింతురనియు, తెల్లజాతివారును నల్లవారును ఏకమత్వముతో, పరస్పర స్నేహభావములతో నడచుకొని యెదరనియు, మిత్రమండలి వారును వారి మిత్రులును ప్రపంచమున వర్తకముచేయుటకు సర్వాధికారమును బొంది జర్మనుల శక్తిహినులగు జేతురనియు, యెల్లరును కొండంత ఆకాశతో జ్ఞావికాలమునకై నిరీక్షింపుచున్నారు. వైవిధ్యములును, నాకాదశ్యమును యెంత తీవ్రముగ పోరినను, ప్రపంచమున సామ్రాజ్య సంయుక్త రాష్ట్రములు పరిపాలనము గావించినను, ప్రపంచముయొక్క భావికాలపు పరిశ్రామికాభివృద్ధి యెదిరూపమును దాల్చినను ఈమార్పులన్నియు యొకచోరముయొక్క ప్రజ్ఞావిశేషముచే గలుగజాలవు. కాని, ప్రతిజాత్యభివృద్ధికిని మార్గదర్శకమై మానవ జాత్యుద్ధానమునకు గారణమగు సంశయముకలిగెను. అదియేవిద్య. ఏదేశముననైనను ప్రతివ్యక్తియు నందు విద్యయే, ఆదేశముయొక్క భావియాశ్చర్యమునకు కారణమై తన్మూలమున మానవజాతి కంతమన లాభకరముగ నుండును.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంగ్రామమువలన నీవిషయమై రెండువిషయము లెల్లరకు నుబోధకమగుచున్నవి. జర్మనీవిద్యావ్యవస్థలతో సరిపోల్చిచూచిన ఆధునిక విద్యావిధానములు ముఖ్యవిషయములలో లోపముల గలిగియుండుట మొదటిది. జర్మనుపద్ధతిని సంగ్రహముగ మనమనలంబిచుటవలన నష్టములండుట రెండవది. జర్మనువిద్యముఖ్యముగ ప్రపంచమున ద్రవ్యము నార్జించి ప్రతిమానపుడును నుభింపవలయుననెడి ఆభిప్రాయముతో గలపబడుచున్నది. అనడుచే నది మిగుల యుపయోగకరముగ నుండినది. మనమందరమును జర్మనుదేశపు వర్తకమును నశింపజేయవలెనని మాటలాడుచున్నాము. కాని ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల కీవిషయమున నెట్లు వర్తింపవలయునో బోధింపక పోయినయెడల యీకార్యమెట్లు నుపాధ్యయగును. ఇట్టి విషయక బోధనము అజ్ఞానాభివృద్ధిదాయకముగా నుండునని మనము నుంచుకొనవలెను. విజ్ఞానశాస్త్రజ్ఞానముమీదనే వర్తక పరిశ్రామికాభివృద్ధి ఆధారపడియుండునని హెచ్చుత చెప్పియున్నాడు. జర్మనీ దేశమీ యుద్ధమున తీసిపోకుండ పనిచేయుటకును, ప్రపంచవర్తకమును చూడగొనుటకును ఆదేశజల విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిజ్ఞానమే ముఖ్యకారణము.

హిందూ దేశములోని విద్యావిధానములు ఇంగ్లాండు దేశపు పద్ధతుల ననుసరించి యున్నవి. కావున ఇచ్చటి విద్య పాండిత్య జ్ఞానప్రసాద దాయకముగ నున్నది. కాని యీపద్ధతి ఆధునిక పరిస్థితుల కననుకూలముగ నున్నది. ఇంగ్లాండు దేశమున గ్రీకు లాటిను భాషల బాగుగ నేర్చుకొనిన యాతడు, ప్రపంచ విషయములలో ననుమాత్రముపయోగింపడు. హిందూదేశమున గూడ అంగ్లోఇండియను బాలరకు లాటిను, ఫ్రెంచిభాషను నేర్చుదురుగాని, యిచ్చట వాడుకలలో తెలుగు, ద్రవిడము మున్నగువానిని బోధింపరు. కానియిప్పుడు జీవనోపపత్తికి సహకారకముగ నుండువిద్య యెల్లరకునాంశనియము. ఇందులకు పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయు లందరును, ఆధిక, వాణిజ్య, విజ్ఞాన, కారిక విషయక జ్ఞానమును తమ బాలరకు బోధింప వలయును.

ఈ జీవనోపపత్తిదాయకమగు విద్యాభ్యాసము జర్మనీ దేశమున నతిప్రబలముగ వ్యాప్తుగుటచే దేశజల నైతికాభివృద్ధిని నిరోధింపుచున్నది. కావున యుద్ధానంతరమున జరుగు విద్యా విధానపు మార్పులలో బాలరనైతికాభివృద్ధికి తగిన వసతుల నేర్పవలెను. ఈవిషయమై సర్వాధికారమును పాఠశాలాధికారులనై వదలివేయుటవలన లాభములేదు. ప్రతి బాలనకును గృహమున నైతిక శిక్షణ మనసరము. ఈ విషయమున హిందూదేశము కొంచెము వెనుకబడియున్నది. అందుచే హిందూదేశములలో శిలములేదని మా ఆభిప్రాయము కాదు. ఇచ్చట శ్రీవిద్య విరివిగ వ్యాపింపకపోవుటచే, భారతదేశపు త్రికల తమవిడ్డలకు తగిన నైతిక శిక్షణ మొసంగజాలకున్నారు. మరియు, హిందూదేశజలు జీవయాత్రగడపు విద్యను తమ పుత్రుల కొసంగుటతోడనే తృప్తి జెందుచున్నారు. కాని హిందూదేశ కాళానుసరణమగు విద్య ఆధ్యాత్మిక స్వభావము కలది. ఇట్టి విద్య రవీంద్రనాథ నిర్మిత

ఆర్థికాధికార విభజనము.

(౧)

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము.

సిమ్లా, జూలై 27:-ఆర్థికాధికార విభజనమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన తీర్మానమును సంగ్రహముగ నీక్రింద బొందు పరచుచున్నాము:- ఈపద్ధతిలో ముఖ్యవిషయములను ఇండియా కార్యదర్శి గారామోదించిరి. ప్రభుత్వము వారిక్రింద బేర్కొనబడిన రెండువిషయములలో ధనవ్యయము జేయుట కధికారము గలిగియుండిరి:- సివిలుసర్వీసు రిగ్యులేషన్సు, సివిలు అకౌంట్స్ కోడ్డు పబ్లిక్ మున్సిపల్ డిపార్టుమెంటు కోడ్డు, మున్నగు కోడ్డుల ననుసరించి చేయు ధనవ్యయము మొదటిది. రెండవయంకము కోడ్డుల ననుసరించితేను, కాని యీవిషయ పరిష్కారమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి లోబడియుండు ప్రభుత్వములవారందరును, తగిన నిర్దితకాలములు లేనప్పుడు, ఆయా విషయముల జేయబడిన యెత్తువుల ననుసరించి వర్తింపుచు, వీనినికూడ కాలక్రమమున వైచిత్ర్యబడిన కోడ్డులలో జేర్చుచువచ్చిరి.

ఈ పద్ధతివిషయములలో జేయబడు వ్యయమును రెండు భాగములుగ విభజింపవచ్చును:- (1) క్రొత్తయొద్దోగముల నిర్మించుటకుగాని, యిదివరకున్న యొద్దోగముల జీతము వృద్ధి గావించుటకుగాని అగువ్యయము; (2) తాత్కాలిక వ్యయము.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పరిపూర్ణాధికారము యే మాత్రమును తగ్గలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారువై ఆధికారులొసంగిన ఉత్తరువుల ననుసరించి వర్తింపుచుండవలెను. కాని అనేక విషయములలో, వీరు ఆర్థిక శాసనముల ననుసరించి వర్తింపుచుండ వలయును. ఒక వేళ విషయ నిర్ణయమున సంద్వింపు మంతురించిన యెడల స్థానిక ప్రభుత్వములకు దానిని నిర్ణయించు నధికారము గలదు. సామ్రాజ్య వ్యయమువై స్థానిక ప్రభుత్వములకు గల ఆధికార మిక మొక విభాగముగ నున్నది. ఈ విషయమున సంజేహము పొడవైనయెడల, వీనిని నిర్ణయించు నధికారము స్థానిక ప్రభుత్వముల కొసంగబడిన గాని వారు దానిని నిర్ణయింప రాదు.

కావున, ఇండియా కార్యదర్శిగారి యొక్క అనుమతి లేకనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వముల కెంతవరకు ఆధికారమొసంగవచ్చునో యనువిషయమై కొన్ని నిబంధనల నేర్పరచిరి. వీనికి కార్యదర్శిగారు తమ అంగీకారమును తెలిపిరి. ఇందుచే వైన బేర్కొనబడిన ఆక్షేపణలు లేకపోవుటయు, కార్యదర్శిగారి యధికార మెంతమాత్రము తగ్గిపోకుండుటయు తీసికొనియున్నది. ఏలనన, యే ఆధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వముల కొసంగవలయును తన అనుమతిలేక యెట్టి ఆధికారులను వారలకీయకూడదు యను విషయములను నిర్ణయించుటకు కార్యదర్శిగారికి సంగ్రహాధికారము గలదు. ఒక యొద్దోగముల సంఘమున కీవిషయమున కనీస పక్ష మివ్వబడదగిన ఆధికారమును వారిలో చేరిన యొకవ్యక్తియ్యట్లు తగునా తగదాయను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వము వారుగాని, స్థానిక ప్రభుత్వములు గాని నిర్ణయింప వచ్చును.

మగు గురుకుల పాఠశాలయందు దక్క దేశమున నెక్కడను ప్రసాదించబడుట లేదు. ఉద్దోగ వాంఛలతో గలపబడు విద్యలో గూడ కొన్ని లోపములు గలవు. కాని యిప్పుట్లన నైతికాభివృద్ధి దాయకమగు విద్య మనకత్యవసరము. విద్యుత్ ఫర్మ నిర్వహణము, మానవసేవ జేయుటకై మత్సరాలము, సత్విత్రము, దేశభక్తి, మున్నగు సుగుణముల నలవడజేసికొనుట చేతనే కీలమభివృద్ధిగాంచును. మరియు, విద్యార్థులు పరీక్షలయందు కృతాన్తులైన తోడనే మనము తృప్తిరందగాము. వారలకు మిగుల నభిమానముగల శాస్త్రమున వారల ప్రవీణులు గావించ విద్యాధికారులు యత్నింపవలెను. ఇంకను, హిందూదేశమున శ్రీవిద్య ఆత్మవసరము. కాని హిందూదేశమున విద్యావిధానములు భారతీయుల చేతులలో నుండినగాని తృప్తికరముగ నుండజాలవు. కావున యుద్ధానంతరమున చేయబడు సంస్కరణములలో విద్యా విషయమున భారతీయుల యభిప్రాయమే ప్రాముఖ్యము నందవలయు ననుట యొకటి. యుద్ధానంతరమున స్వపరిపాలనము మనకు ప్రసాదించబడిన యెడల, మన సాంఘిక, ఆర్థిక, విద్యావిషయకాభివృద్ధికి వలయు సంస్కరణములను మనమే జేసికొని, దేశీయతా జీవనమును పెంపొందింప వనుచును. ఇండియను క్రానికల్

ఈతీర్మానము చేయుటలో, పరిపాలనా విధానముల యందెట్టి విప్లవకరములగు మార్పులను జేయవలెనని ప్రభుత్వము వారి ఆభిప్రాయముకాదు. ప్రతిభావిషయమునను ప్రత్యేకముగ పరిస్థితుల బాగుగ నవలూకించి, ఇందు మూలమున పరిపాలనా సౌకర్యము కలుగునని తోచినప్పుడే యీ ఆధికారులు నొసంగ వలయును. వ్యయముల జేయుటకు తత్తువుల సొసంగు ఆధికారమును మండలోద్దోగీయులకు స్థానిక ప్రభుత్వము వారొసంగ వచ్చును. ఈ ఆధికారము నొసంగునపుడు, యేయే విషయములలో ధనవ్యయము చేయవలయునో స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలయును.

స్థానిక ప్రభుత్వము క్రింద నున్న ఉద్దోగములకుగల ఆధికారములు.

సిమ్లా, జూలై 28:-స్థానిక ప్రభుత్వము వారికి లోబడియున్న ఉద్దోగములకు గల ఆధికారములు:-

స్థానిక ప్రభుత్వమునకు లోబడియున్న ఆధికారుల కీ క్రింది విషయములలో వ్యయము చేయుట కధికారము గలదు:- (1) సామాన్యదాయముల నుండి చేయబడు వ్యయము లేక (2) ప్రజల ధనమును అడ్డొప్పుగా సొసంగుట; ఈ విషయమున చేయబడు వ్యయము శాసనానుసరణముగ గాని, సివిలు అకౌంట్స్ కోడ్డు మున్నగువాని ననుసరించి గాని, వై ఆధికారుల సమ్మతి కలనిగాని యుండవలెను.

(2) కార్యాలయోద్దోగములలో గెజెట్టులో ప్రకటింపబడిన చిల్లర యొద్దోగముల విషయమై చేయబడు ఖర్చు విషయమున స్థానిక ప్రభుత్వము వారికి లోబడియున్న ఆధికారుల కీ క్రింది యధికారములను, ఇండియా ప్రభుత్వము వారొసంగవచ్చును:- (1) స్థిరీ యొద్దోగములను క్రొత్తగ నేర్పరచుటను, లేక తీసి వేయుట, (2) అనుమతింపబడిన ఖాయపు ఉద్దోగములకును ఆధికారులకు జీతములను పాచ్చించుట, తగ్గించుట. (3) ఈ క్రిందినియముల ననుసరించి స్థిరీ కార్యోద్దోగములను సంస్కరించుట:-

(1) జీతము, బత్తెముకలసి నెల 1-కి 150 రూపాయలకు మించిన ఉద్దోగములను వీరు స్వచ్ఛి చేయరాదు. తీసి వేయరాదు. ఈ ఉద్దోగీయుల జీతములను, తగ్గింప ఈ ఆధికారులకు నీలులేదు; (2) సంవత్సరమునకు 10,000 రూపాయలకు మించిన వ్యయము కావలసిన యెట్టి యుద్దోగముల వైనను వీరికి అనుమతించుట కధికారము లేదు; (3) వైచిత్ర్యబడిన తరగతిలోనికి రాని విషయములలో ఈ క్రింది నిబంధనల ననుసరించి ఆధికారులు తమ అనుమతి నొసంగవచ్చును:- (1) ఇందులకు మార్పు వ్యయమునకు ఆయా కాఖలలో గాని, అనుమతి నొసంగు ఆధికారులకు లోబడియుండు కాఖలలో గాని నిలువయున్న ధనమునుండి ఖర్చు చేయచుండవలెను. (2) గెజెట్టులో సివిలు ఉద్దోగపదవిని నిర్మించుటకు గాని, తీసివేయుటకుగాని వీరి కధికారములేదు. (3) జీతము బత్తెము కలసి నెల 1-కి 150 రూపాయలకు మించిన యెట్టి యుద్దోగములైన నిర్మించుటకు గాని, తీసివేయుటకు గాని, ఆ జీతమును తగ్గించుటకు గాని వీరికధికారములేదు. (4) ఎట్టి గ్రేడు ఉద్దోగీయులైనను వై ఆధికారులు నియమించిన జీతములను వీరు మార్పు చేయరాదు. (5) గెజెట్టులో ప్రకటింపబడిన యుద్దోగీయులను, యితర విషయములలో ధనము నిలువజేసిన, వీరు నియమింప నున్న యెడల, ఆర్థికపత్ర నియమముల ననుసరించి వర్తింపవలెను.

స్థానిక ప్రభుత్వమువారి క్రింది ఆధికారుల కీ క్రింది ఆధికారములను ఇండియాదొరతనమువారి కొసంగవచ్చును:-

(1) తాత్కాలికోద్దోగనిర్ణయము. (2) నెల 1-కి 250 రూపాయల జీతమునకు మించని యొక ప్రత్యేకోద్దోగిని నియమిత కాలములకు నియమించుట.

స్థానిక ప్రభుత్వములు తమక్రింది యుద్దోగీయుల కీ ఆధికారులు సొసంగవచ్చును:-

(1) ప్రతి సంవత్సరమునకును 200 రూపాయలకు మించని వ్యయము; లేక, (2) కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి 1,000 రూపాయలకు మించని వ్యయము.

స్థానిక ప్రభుత్వములు తమ ఆర్థికాధికారమును తమ తమ క్రెడిటరీయులలో నొక పరిపాలనా సంఘమున కొసంగవచ్చును. కాని యిట్లు చేయుటలో వాజప్రతినిధిగాని క్రెడిటరీయులు కాఖలో పరిపాలనా సంఘముల కెట్టి ఆధికారములనున్నవో గురుంచి, ఆ విధముగనే వీరును తమ కాఖవారి కొసంగవలయును.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవునం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న నలయువారు
కంటే వ్రాసికొను టుచితము: కల 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, ఆంధ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. కల 4 అణాలు. పోస్ట్జి వేరు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణలైన్ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆపరిశుభ్రపు క్రమమున జనించు జాడ్యములకు కిరీటుముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
ఛంద్రుడు, ప్రాణిశోషణను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధిసావంతుని గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాశోగమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔసుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY

వికభాషాలిపి ప్రశంస ఆంధ్ర సర్వశాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది కన్నెలకంటే అపూర్వాయ విరచితము. ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
రచించినది. కల 0-4-0 పోస్ట్జి అధికము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక వ సిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.
ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు
నిరూపించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కునులోనే ధాతునష్టము
కలిగినవారికి వృద్ధియకోశము బలపీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బు నేలించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవింతురు.
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుప్రస్థికలుగును, స్వప్నస్థలితము మానును, ధాతువు
మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుమరుగు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు కురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకపనిపికి గలదు. వై మురబ్బను
కేవల 2 మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-8 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుపానపత్రిక పాఠ్యంతో పంపబడును.
15 బులాలు డబ్బీ కల రూ. 2-0-0. తవాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవస్థ్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో,
[723] మదన్ పూరా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన
మంచినస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయ చేతురు.
ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమ శ్రే
తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కాపులు - ఫిలములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.
కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0
కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0
పచ్చకర్పూరం ,, ,, 2-0-0
అదిపచ్చికాన తేక జున్ను తులం 1-కి ,, 8-8-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ,, 0-12-0
తాంబూలమూతలు, నువాసన గా నుండును 50-కి 0-8-0
చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ,, 0-6-0
అమృతాంజనం డిపో: } 10%, శ్రీరంగోడ్డు, బొంబాయి,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గములు
పంశజాలము; " అహింసా పరమార్థం " అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
కంటే వ్రాయుదు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయం 150, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపరచగల
చును. కల 1-0-0
గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన స్థమ్ము
తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

తామమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, మచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధావధము.
ఇది శ్రీకృష్ణుడు చంద్రారెడ్డిగారు (జమిందారు,
నిడదవోలు) వగైరా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు
ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది
యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయనను అతిమూత్రము నయనను
జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు బాధల నయనను రామ
బాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0
2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సగము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.
యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్న
(778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనంద్రిపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

కుంకుమపువ్వు
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాకెడ్డు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంవెని.
(58) 21. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.